

**DEWAN RAKYAT  
PARLIMEN KESEBELAS  
PENGKAL KEEMPAT  
MESYUARAT KEDUA**

|                |             |                    |
|----------------|-------------|--------------------|
| <b>Bil. 33</b> | <b>Rabu</b> | <b>27 Jun 2007</b> |
|----------------|-------------|--------------------|

**K A N D U N G A N**

|                                                                         |               |
|-------------------------------------------------------------------------|---------------|
| <b>JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN</b>                 | (Halaman 1)   |
| <b>USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH P.M. 18(1):</b>                 |               |
| ■ <b>Kenyataan Tidak Benar Thierry Rommel</b>                           |               |
| <b>Mengenai Dasar Ekonomi Baru</b>                                      |               |
| - <i>Y.B. Datuk Dr. Rahman bin Ismail (Gombak)</i>                      | (Halaman 26)  |
| <b>RANG UNDANG-UNDANG:</b>                                              |               |
| Rang Undang-undang Biokeselamatan 2006                                  | (Halaman 29)  |
| Rang Undang-undang Makmal Patologi 2007                                 | (Halaman 46)  |
| <b>USUL:</b>                                                            |               |
| Menangguhkan Mesyuarat Di Bawah P.M. 16(3)                              | (Halaman 107) |
| <b>UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN:</b>                                       |               |
| <b>Penubuhan Suruhanjaya Harga Untuk Meneliti Kenaikan Harga Barang</b> |               |
| - <i>Y.B. Dato' Razali Ismail (Kuala Terengganu)</i>                    | (Halaman 107) |
| <b>Keperluan Pembinaan Dua Buah SJK(C) Dalam Parlimen Cheras</b>        |               |
| - <i>Y.B. Tuan Tan Kok Wai (Cheras)</i>                                 | (Halaman 111) |

**MALAYSIA  
DEWAN RAKYAT**

**Rabu, 27 Jun 2007**

**Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi**

**DOA**

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

---

**JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN**

**1. Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]** minta Menteri Luar Negeri menyatakan sama ada pihak kementerian sedar tentang kepentingan '*Parliamentary Diplomacy*' di mana selain menjadi saluran diplomatik alternatif, ia juga akan membolehkan para Ahli Parlimen memberi nasihat dan menyampaikan maklumat kepada pihak Wisma Putra dalam usaha pihak kementerian merangka satu strategi hubungan dua hala dan multilateral yang lebih jitu.

**Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri [Tuan Ahmad Shabery Cheek]:**

Tuan Yang di-Pertua, pertamanya saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat Batu Pahat atas soalan yang dikemukakan.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Luar Negeri sentiasa prihatin dan menghargai segala usaha-usaha diplomasi semua pihak di dalam jentera kerajaan dan Parlimen dalam menegakkan kepentingan negara. Sehubungan dengan ini, Kementerian Luar Negeri memang sedar akan peranan yang dimainkan oleh Ahli-ahli Parlimen dalam mempraktikkan apa yang disebutkan sebagai '*Parliamentary Diplomacy*' di dalam hubungan antarabangsa Malaysia.

Menyedari hakikat ini, Ahli Parlimen sering dilibatkan dalam menyertai lawatan-lawatan rasmi dua hala dan persidangan-persidangan multilateral. Sebagai contoh, setiap tahun sebilangan Ahli Parlimen menyertai delegasi Malaysia ke Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu (PBB) di New York.

Penyertaan substantif mereka di sesi-sesi Jawatankuasa PBB semasa perhimpunan agung dan dengan izin *networking* yang dijalinan dengan delegasi-delegasi lain adalah memberangsangkan dan amat bermakna dalam menonjolkan pendirian dan kepentingan Malaysia.

Seterusnya peranan Ahli Parlimen dalam mengetengahkan pendirian Malaysia dalam pelbagai isu di peringkat antarabangsa khususnya di *Inter-Parliamentary Union*, *Commonwealth Parliamentary Association* (CPA) dan *ASEAN Inter-Parliamentary Assembly* (AIPA) adalah penting dan amat dihargai.

Tuan Yang di-Pertua, saya sendiri dan pegawai-pegawai di Wisma Putra juga sering berbincang dan bertukar pendapat dengan Ahli-ahli Parlimen berhubung isu-isu semasa

antarabangsa yang berkepentingan kepada Malaysia dan dunia secara umumnya. Sumbangan pendapat yang membangun yang diperoleh daripada para Ahli Parlimen hasil interaksi ini amat bernilai sekali.

Oleh yang demikian, Kementerian Luar Negeri akan mengalu-alukan apa jua cadangan daripada Yang Berhormat Ahli Parlimen bagi mengeratkan lagi perkongsian bersama strategi di antara kedua-dua pihak. Saya percaya kerjasama erat di antara para Ahli Parlimen akan memantapkan lagi strategi hubungan antarabangsa Malaysia demi menegakkan kepentingan negara.

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya ingin mengalu-alukan kedatangan pemimpin-pemimpin belia daripada Parlimen Kuala Terengganu serta pemimpin JKK daripada Parlimen Kemaman.

Berdasarkan kepada jawapan daripada setiausaha Parlimen tadi, kita boleh dapati bahawa perhubungan ataupun penglibatan Ahli-ahli Parlimen merupakan penglibatan dalam segi formal dalam hubungan ataupun persidangan-persidangan yang melibatkan *formal meeting* dengan izin, tetapi dalam segi hubungan antara informal atau secara tidak rasmi, bagaimanakah peranan yang dimainkan oleh Wisma Putra dan juga pihak kementerian.

Adakah pihak kementerian bercadang untuk menubuhkan satu unit khusus umpamanya *Parliamentary Diplomacy Unit* untuk membantu Ahli-ahli Parlimen dalam memberikan informasi dalam memberikan maklumat-maklumat bagi membolehkan pihak Ahli-ahli Parlimen memainkan peranan yang lebih dalam mengadakan perhubungan dua hala. Terima kasih.

**Tuan Ahmad Shabery Cheek:** Terima kasih di atas soalan tambahan yang dikemukakan. Kami sedar bahawa Parlimen dan kerajaan adalah dua entiti yang berbeza. Parlimen seharusnya mempunyai kebebasan yang tersendiri, yang seharusnya merangka dan merancang peranan-peranan yang tersendiri, yang tidak semestinya diarahkan oleh pihak kerajaan. Maka ini yang mencerminkan kebebasan Parlimen itu sendiri.

Sekiranya Parlimen Malaysia yang terdiri dari kalangan anggota-anggota penyokong kerajaan ataupun di kalangan *backbenchers* dan sebagainya ingin mengadakan hubungan; sama dua hala atau pelbagai hala, secara rasmi ataupun tidak rasmi, secara berkala atau pun tidak berkala adalah suatu perkara yang baik. Ini kerana kita merasakan bahawa ada kalanya peranan yang dimainkan oleh anggota legislatif yang mewakili rakyat kadang kala lebih mencerminkan inilah kehendak dan kemahuan rakyat berbanding dengan apa yang dimainkan oleh kerajaan ataupun di kalangan diplomat profesional ataupun *career* diplomat yang kita ada.

Sebab itulah kalau meminta, kalau diminta kerajaan melalui Kementerian Luar Negeri untuk membantu, untuk mencari *speaking notes* untuk mempermudah, melalui kedutaan-kedutaan kita dan *networking* yang kita ada, kami sedia untuk melakukannya. Terima kasih.

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Terima kasih Yang Berhormat. Saya pertama sekali hendak mengucapkan terima kasihlah kepada Wisma Putra

khususnya kedutaan Malaysia di Indonesia. Ini kerana baru-baru ini saya telah berpeluang bersama rakan-rakan daripada *Backbenchers Club* bertemu dengan rakan-rakan Ahli Parlimen di Jakarta yang terbaru iaitu pada 11, 12 dan 13 Jun, ekoran daripada pertemuan kami pada 16 Ogos tahun lalu ketika menghadiri Persidangan Penggal Pertama Parlimen Indonesia. Sri Gading pun turut hadir bersama pada ketika itu dan kami telah bertukar-tukar fikiran dan pandangan mengenai Parlimen.

■1010

Walau pun di sana tidak ada ahli *backbenchers* tetapi sekadar mencetuskan satu idea yang berkepentingan kedua-dua pihak. Saya berterima kasih kepada Duta Malaysia di Indonesia kerana pertemuan pada 11, 12 dan 13 yang lalu. Akhirnya Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat Setiausaha Parlimen apakah pandangan kementerian atau Wisma Putra tentang cadangan buat peringkat awal ini Malaysia-Indonesia untuk mewujudkan satu sekretariat di kalangan kami di Kuala Lumpur. Ini kerana dalam pertemuan dengan Ahli-ahli Parlimen Indonesia tersebut, mereka telah bersetuju supaya Kuala Lumpur mengambil inisiatif mewujudkan satu sekretariat di kalangan Ahli-ahli Parlimen Malaysia-Indonesia buat peringkat awal.

Jadi apakah pandangan Kementerian Luar Negeri di atas langkah yang telah kami lakukan ini dan kita telah memaklumkan kepada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dan juga Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

**Tuan Ahmad Shabery Cheek:** Tuan Yang di-Pertua, pertamanya saya ingin mengucapkan syabas dan tahniah kepada pihak *backbenchers* yang dipimpin oleh Yang Berhormat daripada Larut yang meneruskan juga usaha yang dibuat sebelum ini bagi mengadakan hubungan dua hala antara Parlimen Malaysia dan Parlimen Indonesia.

Kita merasakan penting kerana ada beberapa isu yang sebelum ini seperti isu Laut Sulawesi, isu yang melibatkan PATI dan yang melibatkan penghantaran pulang pekerja-pekerja ke sana telah menimbulkan sesuatu yang menyemarakkan perasaan masyarakat di sana terutama sekali ia telah digembar-gemburkan oleh media dengan begitu besar sekali dan sudah tentulah di kalangan anggota ahli-ahli politik di sana, di kalangan Ahli Parlimen mereka akan bertindak sebagai reaksi kepada apa yang digambarkan oleh media di sana, begitu jugalah di pihak kita.

Oleh sebab itulah ada kalanya kadang-kadang perkara yang tidak sepatutnya diperbesarkan, diperbesarkan kerana tidak ada suatu hubungan yang baik antara Ahli Parlimen di sini dengan Ahli Parlimen di sana. Ada perkara yang tidak boleh diselesaikan melalui percakapan telefon sahaja. Ada perkara yang hanya mendapat informasi pihak kedua dan ketiga, bukannya secara langsung. Apa yang dibuat oleh pihak Yang Berhormat, dibuat juga sebelum ini. Saya difahamkan ada *golf diplomacy* misalnya di kalangan Ahli Parlimen Malaysia

dan Indonesia telah begitu banyak sekali meredakan ketegangan antara kedua-dua negara ini ekoran daripada beberapa peristiwa yang berlaku sebelum ini. Ini adalah satu perkara yang baik.

Mengenai cadangan sekretariat, saya mengalu-alukan. Ini adalah langkah yang begitu positif sekali. Bagi pihak Wisma Putra, insya-Allah kami akan membantunya dan kita rasakan bukan hanya dengan Indonesia sahaja tetapi juga dengan negara-negara lain seperti Thailand, Singapura dan negara-negara lain mesti diperkuatkan. Ini adalah sebagai satu proses bagi memantapkan lagi peranan Ahli-ahli Parlimen Yang Berhormat sekalian. Terima kasih.

**2. Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]** minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan bandingan jumlah pelawat-pelawat ke Malaysia yang telah melepasi tempoh yang dibenarkan ataupun tidak dapat dikesan semenjak Sistem Visa Semasa Ketibaan (*Visa-On-Arrival*) diperkenalkan dan bagaimanakah kementerian bercadang untuk mengambil langkah proaktif bagi mengurangkan masalah ini.

**Setiausaha Parlimen Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri [Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim]:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat daripada Muar. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan telah bersetuju untuk memberikan kemudahan *Visa-On-Arrival* (VOA) kepada warganegara asing tertentu yang ingin melancong ke Malaysia mulai September 2006. Langkah ini pada asalnya adalah bertujuan untuk memberi galakan kepada pelancong berkunjung ke Malaysia tanpa memperoleh visa terlebih dahulu sebelum datang ke negara ini.

Sebelum ini, kemudahan VOA ini hanya diberikan kepada warganegara asing yang telah mempunyai visa ke Singapura dan Thailand sahaja. Pelancong-pelancong yang diberikan kemudahan VOA juga perlu memenuhi syarat-syarat berikut:

- (i) mereka dibolehkan melancong ke negara ini selama 30 hari sahaja dan tidak diberi lanjutan;
- (ii) mengemukakan *confirmed return ticket*;
- (iii) dikenakan bayaran RM100 setiap VOA; dan
- (iv) masuk hanya melalui enam pintu masuk iaitu KLIA, Lapangan Terbang Pulau Pinang, Senai, Kuching, Kota Kinabalu dan Tanjung Kupang, Johor.

Kemudahan VOA ini tidak diberikan kepada warganegara-warganegara daripada Afrika, Israel, Republik Serbia, Columbia dan Republik Montenegro. Berdasarkan statistik bagi kemudahan *Visa-On-Arrival* (VOA) sejak diperkenalkan pada 1 September 2006 sehingga 31 Mei 2007, kerajaan telah meluluskan sebanyak 83,228 kemudahan VOA kepada pelawat negara-negara asing. Daripada jumlah ini, warganegara India merupakan paling ramai memohon menggunakan kemudahan ini iaitu sebanyak 48,270 orang diikuti oleh Pakistan 11,147 orang, Bangladesh 6,712 orang dan China 8,572 orang. Tempoh masa kemudahan VOA terhad kepada

30 hari dan tidak boleh disambung. Ini kerana kemudahan VOA diberikan kepada mereka yang memasuki negara ini bagi tujuan melancong sahaja.

Sehingga 31 Mei 2007, Jabatan Imigresen telah merekodkan statistik pemegang VOA yang tamat tempoh (*overstay*) seramai 25,514 orang didapati tidak mematuhi peraturan. Dari jumlah tersebut, rekod menunjukkan warganegara dari lima buah negara paling tinggi melakukan kesalahan ini adalah dari India iaitu seramai 14,093 orang diikuti oleh Pakistan 3,606 orang, Bangladesh 2,537 orang, China 2,519 orang dan Sri Lanka 2,188 orang. Bakinya adalah dari negara-negara lain. Pelancong-pelancong asing yang melakukan kesalahan tinggal lebih masa dari yang ditetapkan boleh didakwa di bawah seksyen 15(4) Akta Imigresen 1959/63 (Pindaan) 2002.

Sebagai langkah untuk mengurangkan masalah ini melalui Sistem Maklumat Berkomputer yang terdapat di Jabatan Imigresen Malaysia, Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri dapat mengetahui bilangan pelawat asing yang tinggal melebihi tempoh pas yang dibenarkan. Walau bagaimanapun tindakan pengesanan sukar dibuat kerana kementerian tidak mempunyai maklumat di mana pelawat-pelawat asing ini berada. Namun begitu, melalui operasi yang dijalankan oleh Jabatan Imigresen dan lain-lain agensi, pelawat asing yang didapati tinggal lebih masa akan ditangkap dan dikenakan tindakan undang-undang yang sewajarnya. Terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Muar.

**Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]:** Tuan Yang di-Pertua, saya risau dengan banyak perkara yang kerajaan laksanakan untuk mencapai perkara yang lebih baik tetapi memberikan kesan kos kepada pembersihan masalah tersebut. Walaupun sebanyak 83,000 kita kata dapat masuk daripada September 2006 di bawah VOA ini, kita juga dimaklumkan 3,000 hilang. Orang yang selalunya *travel* ini dia ada masalah kehidupan di negara masing-masing dan mengambil peluang di tempat mana dia boleh mencari makan.

Oleh sebab itu, kadang-kadang kita rasa risau bila kita memperkenalkan terlalu banyak sistem tetapi akhirnya terpaksa belanja untuk penguatkuasaan. Ia akan menjejaskan kepada perancangan. Kita tahu RM36 bilion pendapatan pelancongan, kita suka menyediakan hampir 1.3 juta pekerjaan tetapi dalam masa yang sama kualiti hidup, Tuan Yang di-Pertua, persekitaran hidup (*environment*) yang selesa kepada rakyat perlu diutamakan.

Soalan saya, kita baru-baru ini diberitahu tentang *smart card - Frequent Traveler Card* daripada Singapura ke Johor. Saya hendak tanya bersesuaian dengan VOA ini, bagaimana pula kerajaan dapat memastikan *smart card* WPI yang akan menyediakan 800,000 pekerjaan dalam tempoh masa 20 tahun akan datang? Bagaimana kerajaan akan dapat memastikan sama ada VOA ataupun *smart card* ini tidak akan menjejaskan kualiti hidup masyarakat negara ini selain daripada kita hendak mengejar pembangunan, kekayaan dan sebagainya?

Tuan Yang di-Pertua, saya harap perkara ini dapat diberi penjelasan sebelum dilaksanakan kerana pada saya, kualiti hidup rakyat lebih penting daripada kita menyediakan kemudahan ataupun pendapatan yang terlalu banyak. Terima kasih.

**Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih sekali lagi kepada Yang Berhormat daripada Muar. *Smart card* dan sistem yang ada ini adalah suatu sistem. Sesuatu sistem yang kita perkenalkan memanglah mempunyai pelbagai implikasi dan sebagainya. Sebagai sebuah kerajaan, kita melakukan percubaan demi percubaan dan di dalam proses pelaksanaannya nanti kalau sekiranya didapati sistem ini menimbulkan banyak masalah, kita mempunyai banyak ruang untuk membuat kajian dan perubahan-perubahan. Misalnya ketika melancarkan VOA pada 1 September tahun yang lalu, kita dapati warga asing yang masuk menggunakan VOA misalnya daripada Chennai, India didapati paling ramai melakukan kesalahan.

■1020

Kerana itu, berdasarkan laporan-laporan yang kita terima, maka kita telah dengan sertamerta membatalkan kemudahan VOA untuk warga India yang datang melalui Chennai seperti mana dalam Pekeliling Imigresen Bil. 43 Tahun 2006. Jadi sebarang pelaksanaan ini memanglah sentiasa diteliti dan dipantau oleh kerajaan dengan teliti. Terima kasih.

**Datuk Abdul Rahim bin Bakri [Kudat]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Datuk Setiausaha Parlimen. Soalan tambahan saya ialah berkaitan dengan penggunaan ICT. Seperti mana yang kita tahu bahawa hari ini kita boleh memohon visa ke mana-mana negara dengan menggunakan e-visa atau *electronic visa* dan setakat manakah *electronic visa* ini telah digunakan di dalam usaha untuk pelancong-pelancong ataupun pelawat-pelawat untuk datang ke negara ini.

**Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Kudat. Selaras dengan perkembangan dan kemajuan negara dan perkembangan ICT, maka di dalam Jabatan Imigresen juga kita telah memperkenalkan pelbagai sistem termasuk yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Kudat. Sistem ini telah pun dijalankan dan ia berjalan dengan baik dan setakat ini digunakan oleh sebahagian daripada pemohon-pemohon yang hendak masuk ke negara ini. Sekian, terima kasih.

**3. Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]** minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan apakah pendirian kementerian terhadap peragawati yang berpakaian seksi pada perlumbaan kereta Super GT yang diadakan di Malaysia setiap tahun.

**Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan [Tuan Sa. Vigneswaran]:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Ahli Yang Berhormat. Kementerian Belia dan Sukan apabila meluluskan penganjuran sesuatu acara sukan antarabangsa di Malaysia sentiasa mensyaratkan

supaya pihak penganjur mematuhi syarat-syarat yang ditetapkan. Di antaranya syarat-syarat yang dimaksudkan ialah:

- (i) memastikan setiap peserta dan penganjur memahami, mematuhi dan menghormati adat resam negara Malaysia;
- (ii) di mana sesuai, memastikan supaya prinsip-prinsip protokol dipatuhi bagi menjamin imej kerajaan tidak terjejas.
- (iii) Malaysia sentiasa diberi penghormatan untuk menganjur pelbagai pertandingan kejohanan sukan antarabangsa oleh pertubuhan-pertubuhan sukan antarabangsa dan pengiktirafan ini merupakan satu tanda baik bagi memperkenalkan Malaysia ke persada dunia.

Pelaksanaan syarat-syarat ini telah terbukti semasa Malaysia menganjurkan dua pertandingan antarabangsa iaitu *Tour de Langkawi* dan F1 2007 di mana peragawati-peragawati memakai baju kebaya.

Walau bagaimanapun, kementerian sedar atas perkara yang dibawa oleh Yang Berhormat dan akan mengambil langkah-langkah bagi mengatasinya.

**Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, kita ucapkan tahniah kerana sekurang-kurangnya kementerian menyedari. Saya bimbang, takut-takut kalau kementerian menerima kaedah pendekatan ini dan akhirnya nanti lebih banyak lagi pendekatan-pendekatan yang sama digunakan untuk mempromosi sukan, iaitu mengetengahkan wanita-wanita yang seksi ini. Dahulu kita sebut soal bocor, banyak wanita yang marah. Takut nanti ada golongan wanita yang merasakan mereka dieksploitasi.

Yang Berhormat, soalan tambahan saya ialah bagaimana boleh perkara-perkara yang begini boleh terlepas daripada pandangan kementerian oleh kerana bukan hanya di Kuala Lumpur sahaja, ianya berlaku di seluruh negara kerana kempen yang sama, wanita yang hanya tidak sampai lima kaki persegi kain yang digunakan pada pakaian mereka, di seluruh negara mempromosi. Kalau hanya di Kuala Lumpur itu saya boleh faham, Yang Berhormat. Mungkin agaknya terlepas pandang oleh kerana perkara-perkara lain tetapi jelajah seluruh negara. Bagaimana perkara yang seumpama ini boleh terlepas daripada pemerhatian kementerian? Terima kasih.

**Tuan Sa. Vigneswaran:** Tuan Yang di-Pertua, seperti yang telah saya maktubkan sebentar tadi, pakaian yang dipakai adalah dengan izin, bukan *swimming suit* tetapi *hot pants* yang dipakai oleh peragawati-peragawati tersebut dan bila ia menganjurkan ini dari luar negara, kita kena imbangkan berkenaan dengan di persada dunia, nama baik Malaysia dengan apa yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat, tetapi Yang Berhormat, Kementerian Belia dan Sukan

memang mengetengahkan isu pakaian yang dipakai oleh perempuan, walaupun di arena sukan dan di luar seperti yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat.

Saya memberi jaminan kepada Yang Berhormat serta Dewan yang mulia ini supaya perkara yang dibawa oleh Yang Berhormat ini akan dibawa kepada perhatian menteri supaya tindakan yang sewajarnya akan diambil. Sekian, terima kasih.

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Ramai wanita salah faham, Tuan Yang di-Pertua dan ramai juga lelaki salah faham. Dalam penganjuran sesuatu pertandingan, dia fikir semua lelaki suka ke tengok perempuan macam telanjang ini. Lelaki tidak suka, Tuan Yang di-Pertua, umpama saya, Tuan Yang di-Pertua. *[Ketawa]* Tidak suka! Ini betul. Kita bukan suka sangat. *[Disampuk]* Ada yang suka. Tidak tahulah kalau Jerai suka.

**Seorang Ahli:** Sangkaan jahat.

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]:** Bukan sangkaan jahat. Kalau...

**Seorang Ahli:** Arau, Arau!

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]:** Ha, tidak tahulah. Arau mungkin. *[Ketawa]* Bukan semua suka. Cuma satu, apa yang dibangkitkan oleh Pontian dijawab oleh setiausaha Parlimen, terima kasihlah jawapan itu. Banyak kali berlaku, Tuan Yang di-Pertua, dalam negara kita ini, semua undang-undang memang ada dan kita berkata penguatkuasaan akan dijalankan tetapi kalau ada orang langgar, kita tidak pernah ambil tindakan. Lebih-lebih lagi kalau yang melanggar itu ialah orang-orang daripada luar. Kita seolah-olah kaku, beku, tidak berani, malu!

Terang-terang orang langgar kita punya peraturan, tetapi kadang-kadang kita hendak mengambil tindakan, sudahnya kita diam. Akhirnya apabila ada persoalan di Parlimen, akan kita jawab "akan kita ambil tindakan". Itu sahajalah daripada dulu, kini dan selamanya, agaknya. Jadi itulah. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

**Tuan Yang di-Pertua:** Baik. Ada hendak jawab?

**Tuan Sa. Vigneswaran:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Ahli Yang Berhormat. Seperti yang memang bila kita jawab ini kita ambil tindakan, memang kita ambil tindakan. Tuan Yang di-Pertua, seperti yang saya sebut tadi, saya telah memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini berkenaan dengan F1 2007, di mana peragawati-peragawati telah memakai baju kebaya dan kita pun telah memberi *suggestion*, dengan izin, kepada penganjur-penganjur di mana mereka menggunakan arak ini supaya menggunakan champagne, dengan izin, yang digunakan oleh orang-orang Arab yang tidak minum arak, alkohol dan kita memang mengambil banyak tindakan. Saya berharaplah mudah-mudahan pada tahun-tahun yang akan datang, Kementerian Belia dan Sukan akan memastikan bahawa perkara-perkara seperti ini tidak akan berulang balik. Terima kasih.

*[Soalan No. 4 – Y.B. Datuk Dr. Yee Moh Chai (Kota Kinabalu) tidak hadir]*

**Datuk Abdul Ghapur bin Salleh [Kalabakan]:** Tuan Yang di-Pertua, *Point of Order*.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya.

**Datuk Abdul Ghapur bin Salleh [Kalabakan]:** Tuan Yang di-Pertua, Order 14. Biasanya soalan-soalan yang dikemukakan pada tiap-tiap hari dikemukakan oleh Ahli Parlimen. Tetapi soalan nombor 4 ini, Ahli Yang Berhormat yang menyoal ini mempunyai dua jawatan, Parlimen dan negeri. Pada hari ini di Sabah, ada Mesyuarat Kabinet, sepatutnya Parlimen tidak mengetengahkan soalan seperti ini. Banyak soalan Ahli Parlimen yang lain tidak naik.

**Tuan Yang di-Pertua:** Baik.

**Datuk Abdul Ghapur bin Salleh [Kalabakan]:** Jadi minta kalau boleh Tuan Yang di-Pertua mengambil tindakan supaya mengarahkan pegawai-pegawai meneliti ini semua kerana ada DUN, ada Parlimen, di Sabah dan Sarawak pun ada. Jadi minta, kalau boleh. Terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Dia boleh berbuat demikian ya, Ahli Yang Berhormat, sebagai Ahli Parlimen sama ada dia ada atau tidak ada Mesyuarat Exco atau Kabinet. Dia boleh buat demikian, tetapi saranan Yang Berhormat itu bolehlah diambil perhatian oleh pegawai berkenaan.

■1030

**5. Dr. Rozaidah binti Talib [Ampang]** minta Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi menyatakan bentuk bantuan khusus kepada pensyarah-pensyarah di Institusi Pengajian Tinggi Awam yang ingin menjalankan penyelidikan dan pembangunan (R&D).

**Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi [Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat. Sejak dahulu lagi kerajaan sentiasa menyedari akan pentingnya penyelidikan dan pembangunan (R&D) pada negara. Justeru itu berbilion ringgit telah disalurkan oleh kerajaan dalam pelbagai bentuk bantuan kewangan, geran penyelidikan, pinjaman, insentif dan sebagainya lagi bagi membantu dan menyokong para penyelidik di pelbagai universiti termasuk pensyarah di IPTA bagi menjalankan aktiviti penyelidikan dan pembangunan. Pembiayaan yang disediakan oleh kerajaan adalah meliputi rantai nilai yang lengkap dalam R&D bermula daripada peringkat pra penyelidikan dan penyelidikan asas sehinggalah ke peringkat pembangunan teknologi dan seterusnya pra pengkomersialan dan mengkomersialkan produk.

Selain daripada itu, pra juga turut membiayai perolehan IP iaitu menyedari akan kepentingan pemeliharaan hak milik penciptaan di kalangan pencipta dan penyelidik tempatan. Sepanjang Rancangan Malaysia Ketujuh dan Rancangan Malaysia Kelapan, kerajaan menerusi MOSTI contohnya telah menyediakan geran penyelidikan sebanyak RM1,061,000 juta pada Rancangan Malaysia Ketujuh dan RM1,388,000 bagi Rancangan Malaysia Kelapan yang telah pun dilaksanakan. Pembiayaan ini diteruskan lagi menerusi pewujudan Geran *Science Fund* di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan yang mana sebanyak RM99 juta telah diperuntukkan pada tahun 2006 dan RM117 juta telah diperuntukkan untuk tahun 2007.

Selain daripada itu, melalui Kementerian Pengajian Tinggi juga, di bawah Rancangan Malaysia Kelapan telah diperuntukkan Geran Penyelidikan Asas sebanyak RM100 juta dan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan Geran Penyelidikan Asas diperuntukkan terus kepada Kementerian Pengajian Tinggi adalah sebanyak RM200 juta. Selain daripada itu juga, kerajaan telah mewujudkan beberapa skim pembiayaan yang lain yang juga boleh dinikmati oleh para penyelidik dan pensyarah di IPTA misalnya Geran *Techno Fund* bagi aktiviti pembangunan teknologi R&D sehingga peringkat pra pengkomersialan serta Geran Ino Fund bagi penggalakan dan rangsangan budaya inovasi di kalangan penyelidik. Bagi tahun 2006, sebanyak RM156.6 juta telah diperuntukkan dan begitu juga pada tahun ini sebanyak RM256.6 juta telah diperuntukkan dalam Geran *Techno Fund*, terima kasih.

**Dr. Rozaidah binti Talib [Ampang]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen di atas jawapan. Kita memang tahu begitu banyak sekali geran penyelidikan yang diberikan termasuklah melalui Kementerian Pengajian Tinggi di mana disalurkan RM200 juta untuk 18 universiti, rasa saya memang tidak cukup.

Saya mengemukakan soalan ini kerana saya ingin bertanya *fund* ataupun bantuan daripada MOSTI sendiri yang mana tidak diasingkan di antara IPTA dengan syarikat-syarikat swasta dan sebagainya di mana mungkin IPTA ini R&D dia berfokuskan akademik sementara syarikat-syarikat ini berfokuskan komersial. Sehubungan dengan itu saya ingin bertanya, kita lihat sekarang bahawa tidak berapa banyak produk R&D yang dikomersialkan dan sebab utama yang saya perhatikan ialah terdapat *mismatch* dengan izin di antara produk R&D dengan keperluan industri.

Jadi saya ingin bertanya kepada pihak kementerian, apakah faktor sebenar yang menyebabkan kadar pengkomersialan yang begitu rendah bagi produk R&D dan apakah langkah-langkah yang dicadangkan oleh kementerian untuk mengatasi masalah pengkomersialan ini? Terima kasih.

**Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani:** Terima kasih Yang Berhormat Ampang. Tuan Yang di-Pertua, sebab utama kurangnya produk yang dikomersialkan daripada hasil R&D ialah memang berlaku *mismatch* antara keperluan industri dan juga hasil-hasil R&D yang telah dihasilkan sebelum ini. Sebenarnya pada matlamat penyelidikan pada Rancangan Malaysia Kelima, Keenam, Ketujuh dan Kelapan, masa itu kita lebih untuk meningkatkan keupayaan yang merupakan faktor utama di dalam penyelidikan kita. Bukan sangat untuk pengkomersialan produk tetapi di dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, kita telah mengubah strategik yang mana produk-produk yang telah siap pada peringkat Rancangan Malaysia Ketujuh dan Kelapan, kita bagi keutamaan untuk dikomersialkan.

Faktor-faktor yang menyebabkan kadar pengkomersialan yang rendah bagi produk R&D adalah di antaranya:

- (i) kekurangan rangkaian kerjasama di antara pihak universiti dan juga pihak industri;
- (ii) kekurangan profesional mahir dalam pengurusan pemindahan teknologi ataupun teknologi *position*;
- (iii) ekuiti promosi tidak begitu mencukupi untuk memperkenalkan hasil R&D kepada pihak industri;
- (iv) memperkenalkan hasil R&D tempatan ke peringkat antarabangsa, ini akan melibatkan kos yang begitu tinggi;
- (v) produk R&D yang dihasilkan tidak banyak mempunyai perbezaan dengan produk yang sedia ada di pasaran (*lack of product presentation*);
- (vi) penjenamaan produk R&D tempatan adalah agak rendah;
- (vii) kurang permintaan bagi produk R&D yang dihasilkan kerana analisa pasaran tidak dilakukan sebelum produk itu dihasilkan; dan
- (viii) kekurangan interaksi di antara penyelidik dan usahawan menyebabkan para usahawan tidak peka terhadap hasil R&D tempatan yang boleh dipasarkan.

Jadi di dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, kita mengambil langkah-langkah untuk mengatasi masalah yang telah saya nyatakan tadi. Pertamanya kita membina satu rangkaian kerja yang berkesan di antara pihak industri dan universiti dengan mengadakan dialog perniagaan. Seterusnya kita mengenal pasti profesional yang sesuai untuk mengetuai proses pemilihan teknologi ke pasaran dan melatih golongan teknikal dalam bidang pengurusan pemindahan teknologi. Kita juga melaksanakan kerjasama antara syarikat dan juga syarikat asing dalam memasarkan hasil R&D ke peringkat antarabangsa. Produk-produk R&D mestilah mempunyai beza dengan produk yang sedia ada dan boleh berdaya saing.

Seterusnya kita juga menjalankan analisa pasaran dan memastikan segmen pasaran yang betul bagi produk R&D yang akan dihasilkan dan seterusnya kita menggalakkan kerjasama antara penyelidik dan usahawan di dalam penghasilan dan pengkomersialan produk R&D, terima kasih.

**Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih setiausaha Parlimen. Kita ucapkan terima kasih kepada kerajaan kerana peruntukan kepada IPTA dan sebagainya dalam R&D ini, tetapi melalui tinjauan kita, lawatan kita ke beberapa penyelidikan seperti FRIM, MARDI, PORIM dan sebagainya, kita dapati dimaklumkan bahawa sebahagian daripada agensi ini kadang-kadang menghadapi masalah kekurangan peruntukan untuk melangsungkan penyelidikan mereka sehingga menghasilkan

hasilan yang berguna kepada masyarakat dan kepada negara. Saya hendak tahu sejauh mana kementerian ini menyelaraskan peruntukan-peruntukan yang ada ini sehingga membolehkan institusi penyelidikan ini dapat bergerak bagi menghasilkan hasilan mereka supaya memberikan faedah kepada ekonomi negara dan masyarakat, terima kasih.

**Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani:** Terima kasih Yang Berhormat. Seperti yang saya nyatakan, di dalam Rancangan Malaysia Kesembilan kita menyediakan satu dana khas yang dikenali sebagai Dana Techno ataupun *Techno Fund*. Dana Techno ini adalah bertujuan untuk pembangunan dan pengkomersialan. Kita ada sekarang R (*Research*) D (*Development*) dan perkomersialan. Jadi Dana *Techno* adalah untuk *development* daripada produk dan pengkomersialan. Produk-produk yang dihasilkan sama ada dari IPTA ataupun dari institusi-institusi penyelidikan boleh memohon untuk mendapatkan Dana *Techno* supaya produk ini boleh *dicommercialize*kan dan sebagai contoh kita juga mengambil teknikal pakai-pakai teknikal daripada institut penyelidikan di dalam untuk menentukan berapa banyak peruntukan yang kita akan luluskan pada setiap pemohon di dalam geran daripada *Techno Fund* ini. Jadi, telah kita sediakan dan kita juga ada sistem untuk meluluskan, terima kasih.

■1040

**6. Tuan Jimmy Donald [Sri Aman]** minta Menteri Kesihatan menyatakan langkah-langkah yang diambil untuk menambah pegawai kerja sosial perubatan di setiap hospital di Sarawak kerana bilangan yang ada sekarang tidak mencukupi.

**Timbalan Menteri Kesihatan [Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]:** Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kesihatan menyedari bahawa khidmat pegawai kerja sosial perubatan amat diperlukan di fasiliti-fasiliti kesihatan. Justeru itu tindakan untuk mengisi jawatan kosong sedang dilakukan dengan kerjasama Suruhanjaya Perkhidmatan Awam (SPA) dan pihak kementerian menjangkakan bahawa jawatan tersebut akan dapat diisi tidak berapa lama lagi. Bagi menambahkan bilangan pegawai kerja sosial perubatan di hospital termasuk di negeri Sarawak, Kementerian Kesihatan mengambil tindakan mengisi kekosongan jawatan tersebut dengan menempatkan pegawai yang sesuai dan berdasarkan kepada kepentingan perkhidmatan. Terima kasih.

**Tuan Jimmy Donald [Sri Aman]:** Terima kasih saya ucapkan. Saya ingin tahu apakah bidang tugas utama ataupun adakah bidang tugas istimewa pegawai kerja sosial perubatan di Sarawak dan apabila urusan pengambilan orang baru ini nanti dilaksanakan sama ada pertimbangan akan diberi kepada bumiputera minoriti akan diberi keistimewaan. Oleh sebab saya nampak bila Sarawak membentuk Malaysia, begitu ramai bumiputera minoriti berkhidmat dalam jabatan-jabatan kerajaan tetapi sekarang 50 tahun merdeka mereka nampak pupus. Apakah jawapan yang dapat diberi oleh timbalan menteri? Sekian, terima kasih.

**Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Tuan Yang di-Pertua, kita memang prihatin tentang keperluan pegawai kerja sosial perubatan di Sarawak ini. Buat masa ini kalau boleh kita hendak

tempatkan semua hospital yang ada 134 ini dengan pegawai kerja sosial perubatan kerana fungsi dan tugas pegawai kerja sosial perubatan ini amat penting khususnya bagi menilai, menganalisis pesakit dan bagaimana memastikan pesakit boleh ditolong dalam hal-hal tertentu dan memastikan juga mereka ini lebih cepat berfungsi dalam masyarakat.

Kita semua maklum bahawa semangat Malaysia ini telah wujud dan terus diperkukuhkan. Kementerian sebenarnya tidak ada kuasa dalam pengambilan. Pengambilan mana-mana pegawai adalah di bawah bidang kuasa SPA dan kita semua tahu SPA adalah satu badan bebas di bawah Jabatan Perdana Menteri dan sudah pasti dalam hal-hal pengambilan, ia menjurus kepada elemen-elemen profesionalisme dan saya pasti ia juga mengambil kira kehendak-kehendak tempatan. Terima kasih.

**Datuk Mohd. Zaid bin Ibrahim [Kota Bharu]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tadi Timbalan Menteri menyebut tentang perlunya kerjasama SPA dalam mengisi kekosongan. Kita selalu mendengar dalam Dewan yang mulia ini tentang sentiasa kita ataupun keperluan-keperluan jawatan kosong itu terpaksa kita tunggu kerana keputusan SPA. Jadi saya ingin bertanya kepada timbalan menteri, lazimnya berapa lama daripada keperluan kementerian dalam satu-satu jawatan itu dikemukakan kepada SPA dan berapa lama keputusan ataupun kekosongan itu dapat diisi oleh SPA? Pada lazimnya di dalam Kementerian Kesihatan.

**Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Tuan Yang di-Pertua, walaupun sebenarnya tidak ada kaitan dalam soalan asal. Pengalaman di kementerian, bila ada keperluan Bahagian Sumber Manusia akan berbincang dengan Jabatan Perkhidmatan Awam dulu sama ada perlu pengisian tambahan atau perlu pengisian kepada jawatan yang sedia ada. Selepas itu rasanya JPA akan beritahu kepada SPA, lantas SPA akan mengadakan pengiklanan dan seterusnya pengambilan. Biasanya ia dalam pengalaman kementerian, ia boleh dapat dilakukan dalam masa tiga ke enam bulan. Terima kasih.

**Tan Sri Law Hieng Ding [Sarikei]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Bolehkah saya ingin mengetahui hospital baru Sarikei telah siap dibina lama sudah tetapi belum dirasmikan dan sudah dilengkapi dengan alat-alat yang canggih. Bilakah ini boleh dikongsi di kawasan-kawasan berhampirannya? Terima kasih.

**Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sekali lagi tidak berkaitan dengan soalan asal. Saya pernah pergi ke Hospital Sarikei yang baru, sepatutnya dirasmikan penggunaannya pada pilihan raya yang lepas. Sekarang dalam proses pengisian jawatan untuk memastikan hospital tersebut dapat berjalan secara peringkat-peringkat. Terima kasih.

**7. Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]** minta Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat menyatakan sama ada kerajaan berhasrat mewujudkan rang undang-undang untuk mengawal syarikat-syarikat pencari jodoh demi melindungi kepentingan pengantin wanita dari negara-negara lain dan juga demi mencegah berlakunya pemerdagangan wanita.

**Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat**

**[Datin Paduka Chew Mei Fun]:** Tuan Yang di-Pertua, kementerian ini berterima kasih kepada Ahli Yang Berhormat yang telah mengetengahkan isu ini kerana kerajaan amat prihatin dengan masalah yang dibangkitkan berkaitan syarikat pencarian jodoh yang membawa pengantin wanita dari negara lain. Syarikat sebegini boleh disalahgunakan oleh rangkaian sindiket pemerdagangan orang sebagai satu kaedah bagi membawa masuk wanita asing ke dalam negara untuk dieksploitasi.

Untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, jenayah pemerdagangan orang semakin berleluasa yang mana dianggarkan lebih 800,000 orang dibawa masuk merentasi sempadan antarabangsa seluruh dunia setiap tahun untuk tujuan pemerdagangan orang. Kecanggihan rangkaian sindiket pemerdagangan orang yang menggunakan pelbagai kaedah seperti syarikat pencarian jodoh memudahkan mereka yang dibelenggu oleh masalah kemiskinan dan kejahilan terperangkap. Antara negara yang dikenal pasti menjadi sumber membekalkan wanita untuk diperdagangkan di Malaysia ialah Indonesia, Republik China, Thailand dan Filipina.

Sungguh pun isu pemerdagangan orang di Malaysia tidak begitu kritikal, ketiadaan satu akta yang khusus bagi menangani masalah ini telah menyukarkan dan mengehadkan kemampuan pihak berkuasa seperti Polis Diraja Malaysia dan Jabatan Imigresen Malaysia untuk menangkap, mendakwa dan sabitkan kesalahan mereka yang terlibat dalam kegiatan pemerdagangan orang termasuk syarikat-syarikat pencarian jodoh.

Atas keprihatinan kerajaan untuk memberi perlindungan dan menyelamatkan mangsa pemerdagangan orang, Rang Undang-undang Anti Pemerdagangan Orang 2007 telah dibentangkan dan diluluskan oleh Parlimen dalam Mesyuarat Pertama Penggal Keempat Parlimen Kesebelas 2007. Rang undang-undang ini adalah komprehensif dan dapat memperkukuhkan keupayaan dan kemampuan pihak berkuasa untuk mengambil tindakan ke atas mereka yang terlibat dalam kegiatan pemerdagangan orang termasuk syarikat pencarian jodoh yang memperdagangkan wanita atas nama perkahwinan. Secara amnya, Rang Undang-undang Anti Pemerdagangan Orang ini melindungi kepentingan mana-mana wanita sama ada di luar atau dalam negara.

Dalam hubungan ini, jagaan dan perlindungan orang yang diperdagangkan adalah dititikberatkan menerusi pelantikan pegawai perlindungan, penyediaan tempat perlindungan serta rawatan perubatan dan kaunseling kepada mangsa-mangsa pemerdagangan orang. Sekian, terima kasih.

**Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]:** Tuan Yang di-Pertua, nampaknya kementerian ataupun setiausaha Parlimen tidak faham, kurang faham kepada soalan ini kerana soalan pokoknya bukan mengenai pemerdagangan wanita. Soalan pokoknya sama ada kerajaan berhasrat mewujudkan rang undang-undang untuk mengawal syarikat-syarikat pencarian jodoh demi melindungi kepentingan pengantin wanita dari negara-negara lain.

■1050

Apa yang beliau jawab itu ialah secara *general*, secara am sahaja. Ini yang lebih khusus di mana di sesetengah negara sudah mengadakan rang undang-undang untuk melindungi pengantin-pengantin wanita seperti sekarang, kita ada ramai wanita Vietnam yang dibawa ke Malaysia untuk dikahwinkan dengan lelaki di sini. Apakah perlindungan yang mereka dapat kerana syarikat-syarikat ini tiada undang-undang untuk memastikan bahawa mereka mesti dengan secara terang memberitahu calon-calon pengantin wanita, apakah hak-hak mereka yang ada? Apakah undang-undang di Malaysia?

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, baik.

**Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]:** Yang saya rasa tidak jawab soalan saya.

**Tuan Yang di-Pertua:** Baik, benda ini boleh dijawab.

**Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]:** Jadi saya minta sama ada kerajaan berhasrat untuk mengadakan rang undang-undang untuk mengawal syarikat-syarikat pencari calon?

**Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]:** Siapa lelaki itu?

**Datin Paduka Chew Mei Fun:** Terima kasih kepada Yang Berhormat Bukit Mertajam. Sebenarnya saya faham apa soalan itu? Untuk maklumat Yang Berhormat, untuk mengatasi masalah ini, kita dapati ada tiga kementerian terlibat dalam perkara ini.

Pertama, dari segi pendaftaran perniagaan adalah di bawah Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna. Dari segi pendaftaran perkahwinan, adalah di bawah Jabatan Pendaftaran Negara iaitu Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri. Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat hanya akan memainkan peranan selepas keluarga telah ditubuhkan. Walau bagaimanapun memandangkan ini adalah terlibat dengan perkara kebajikan wanita juga, kita mengalu-alukan cadangan untuk mengadakan satu rang undang-undang...

**Tuan Yang di-Pertua:** Kawalan...

**Datin Paduka Chew Mei Fun:** ...dan untuk maklumat Yang Berhormat, walaupun pendaftaran perkahwinan ini tidak ada di bawah bidang kuasa kementerian, namun begitu kita juga telah pun meminta dan dapatkan maklumat daripada Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri yang menunjukkan setakat ini pihak JPNM ada menerima beberapa aduan daripada orang awam mengenai kes penyelewengan yang dilakukan oleh syarikat-syarikat pencari jodoh iaitu ejen-ejen yang tidak berlesen. Terdapat segelintir syarikat-syarikat yang membuat penyelewengan dengan mengeluarkan dokumen-dokumen sokongan palsu di samping mengenakan bayaran yang tinggi untuk berkahwin.

Kebanyakan ejen ini pula tidak memiliki syarikat, tetapi beroperasi secara individu. Bahagian Perkahwinan dan Perceraian bersama dengan Bahagian Siasatan dan Penguatkuasaan sentiasa mengambil langkah kawalan yang konsisten bagi mengatasi masalah-masalah perkahwinan yang melibatkan warga asing. Syarikat-syarikat ini didapati mengenakan

bayaran yang mencakupi puluhan ribu terhadap pelanggan mereka namun khidmat mereka masih digunakan oleh orang awam yang ingin berkahwin dengan warga asing terutamanya gadis-gadis muda.

**Tuan Yang di-Pertua:** Yang Berhormat, apa kawalannya? Apa kawalan yang dibuat?

**Datin Paduka Chew Mei Fun:** Ya, kawalan ini di bawah Kementerian yang lain. Bukan di bawah kementerian kita. *[Dewan riuh]*. Lagi pun, dari jawapan saya tadi, saya telah pun beritahu dengan Rang Undang-undang Anti Pemerdagangan Orang 2007, kita dapat memperkukuh keupayaan dan kemampuan pihak berkuasa untuk mengambil tindakan ke atas mereka yang terlibat kegiatan dalam pemerdagangan orang.

**Tuan Yang di-Pertua:** Baik, cukuplah, cukup, cukup.

**Datuk Ronald Kiandee [Beluran]:** Tuan Yang di-Pertua.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, Padang Serai.

**Dato' Lim Bee Kau [Padang Serai]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa kerajaan patut lihat dengan serius keseriusan masalah ini. Sebelum apa-apa tindakan perlu diambil, adakah pihak kementerian mempunyai angka berapa banyaknya kes-kes penjudohan wanita asing ini dengan warga negara Malaysia, dan negara mana yang paling ramai sekali dan apakah kadar perceraian yang terdapat dalam kes-kes yang sedemikian? Terima kasih.

**Datin Paduka Chew Mei Fun:** Tuan Yang di-Pertua, jumlah warga Malaysia iaitu lelaki yang berkahwin dengan warga asing perempuan telah meningkat dari jumlah 5,073 pada tahun 2003 ke 7,519 pada tahun 2005 iaitu peningkatan sebanyak 48.2% manakala pada tahun 2006, angka tersebut telah menurun sebanyak 13.2% iaitu sejumlah 6,529. Bagi jumlah warganegara Malaysia, perempuan yang berkahwin dengan warganegara asing lelaki telah menurun dari jumlah 2,159 pada tahun 2003 ke 1,543 pada tahun 2006 iaitu penurunan sebanyak 28.5%.

Di dapati bahawa secara keseluruhannya, jumlah perkahwinan yang melibatkan warganegara asing perempuan adalah lebih tinggi sebanyak 76.2% iaitu sejumlah 24,706 dari jumlah warganegara asing. Lelaki iaitu hanya 23.8% atau 7,716 dalam jangka masa empat tahun. Kadar peratusan warga Malaysia lelaki berkahwin dengan warga asing perempuan yang kebanyakannya terdiri daripada negara China, Indonesia, India, Filipina, Singapura, Thailand, Taiwan dan Vietnam. Kadar peratusan bagi warganegara Malaysia perempuan berkahwin dengan warganegara lelaki yang kebanyakannya terdiri daripada negara China, Indonesia, India, Singapura dan Taiwan. Mengenai data perceraian antara warganegara Malaysia yang berkahwin warganegara asing, pada tahun 2006 ialah...*[Dewan riuh]*. Yang bercerai, iaitu 219. Okey, terima kasih.

**8. Puan Rosnah bte. Haji Abd. Rashid Shirlin [Papar]** minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menyatakan adakah pihak kementerian membuat kajian tentang jurang perbezaan harga antara bandar dan luar bandar. Jika tidak, mengapa.

**Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Dato' S. Veerasingam]:** Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna tiada menjalankan kajian secara khusus mengenai jurang perbezaan harga antara bandar dan luar bandar. Walaupun demikian, kementerian terus mengadakan pemantauan harga 255 jenis barang keperluan harian di 63 pusat kutipan harga di bandar dan luar bandar bagi memastikan peniaga mengenakan harga yang berpatutan. Umumnya, jurang perbezaan harga di antara bandar dan luar bandar timbul kerana beberapa faktor seperti kos pengangkutan dan kemudahan infrastruktur. Pada masa yang sama kementerian turut mewujudkan program rakan pengguna di luar bandar dan juga bandar-bandar yang berperanan memantau sebarang perubahan harga. Sekian, terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, Papar.

**Puan Rosnah bte. Haji Abd. Rashid Shirlin [Papar]:** Terima kasih kepada timbalan menteri di atas jawapan yang diberikan. Soalan tambahan saya, sebenarnya kawasan saya Tuan Yang di-Pertua, hanya memakan masa sebanyak setengah jam untuk sampai ke bandar raya Kota Kinabalu dan sejauh 48 kilometer dan *the means of transportation* dengan izin, adalah melalui kenderaan. Jadi, saya merasakan faktor pengangkutan tidak ada kena mengena. Walau bagaimanapun, apabila ditinjau harga, terdapat beberapa jenis barang di daerah Papar, harganya adalah lebih tinggi jika dibandingkan daripada bandar raya Kota Kinabalu. Jadi soalan saya, apakah langkah-langkah selain penguatkuasaan dan pemantauan yang diambil oleh pihak kementerian dan apakah keberkesanan program Rakan Pengguna yang saya difahamkan menggantikan program Sukarelawan Pemantau Harga, khususnya di kawasan-kawasan luar bandar? Terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, baik.

■1100

**Dato' S. Veerasingam:** Tuan Yang di-Pertua, memang ada perbezaan harga di antara Semenanjung dan juga Sabah dan Sarawak. Ini adalah kos pengangkutan dari sebelah sini ke sebelah sana. Sekiranya ada masalah berhampiran seperti Papar dengan Kota Kinabalu yang begitu dekat dari segi pengangkutan, jika diberitahu kepada kementerian, apakah jenis-jenis barang yang mana perbezaan harganya begitu ketara, memang pegawai-pegawai saya boleh buat pemantauan dan mengambil tindakan.

Sebenarnya di Sabah, kita telah memantau harga barang-barang dalam Ops Gaji ini mulai 21 Mei hingga 24 Jun. Kita telah memantau dan membuat pemeriksaan atas premis-premis 13,813 kali. Ini adalah kalau dibandingkan dengan negeri-negeri dalam tanah air kita, yang kedua terbesar sekali penguatkuasaan dijalankan dan kita juga telah menghasilkan kes-kes di mana kita telah mendenda atau kompaun mereka dan orang ramai juga telah membuat aduan.

Kita ada sebanyak 509 kes di mana kita telah mengambil tindakan. Aduan orang ramai adalah sebanyak 136 kes dan terus apabila pegawai-pegawai pergi ke tempat itu mengambil tindakan, harga barang-barang telah diturunkan. Kalau kita banding misalnya restoran-restoran

di luar bandar lebih murah daripada bandar-bandar. Ini adalah beberapa faktor yang diutarakan kerana masalah itu.

Macam sayur-sayuran juga, ada setengah sayur-sayuran lebih murah di luar bandar jika dibandingkan dengan bandar. Barang-barang kawalan mesti dijual dengan harga yang sama di luar bandar atau di pekan-pekan. Kalau ada yang menaikkan harga di luar bandar, kita akan mengambil tindakan di bawah Akta Perihal Perdagangan 1972 di mana mereka boleh dikenakan denda sebanyak RM100,000 atau di penjara selama tiga tahun. Kalau korporat, boleh didenda sebanyak RM250,000. Dalam Ops Gaji ini, ramai diambil tindakan atas Akta Perihal Perdagangan. Terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Baik, ya Yang Berhormat Santubong.

**Datuk Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Santubong]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya tahu Yang Berhormat membuat penguatkuasaan. Kalau di serap dalam konteks Sarawak dan Sabah itu umpamanya gas di Sibu berharga RM24 satu tiub. Tetapi di Bakalalan, di Bario, harganya RM200 lebih satu tiub. *Spare part* kabel basikal, brek, tayar di Kapit enam kali ganda *compare* dengan di Sibu. Jadi ini, insiden dia oleh kerana minyak naik, pengangkutan naik, semua naik, dia akan naik juga. Soalannya tak mencukupi dengan penguatkuasaan. Undang-undang tidak mencukupi, mesti ada 'telek' daripada perspektif yang lain macam mana kementerian boleh membantu orang di luar bandar. Terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya.

**Dato' S. Veerasingam:** Tuan Yang di-Pertua, memang kita sedar khasnya berkaitan dengan berat di mana barangan diangkut melalui kapal terbang. sebab itu harganya begitu tinggi. Kalau kita boleh mengadakan jalan ataupun bawa melalui air, barangkali harganya murah. Jadi kita sekarang mesti mencari jalanlah bagaimana kita boleh bantu penduduk-penduduk supaya mereka juga tidak akan menghadapi masalah.

Selain daripada itu, seperti kata Yang Berhormat tadi berkaitan dengan Kapit dan lain-lain, memang jika ada apa-apa masalah berkaitan itu, kita ambil tindakan. Sentiasa memantau harga barang-barang dan minta supaya kedai-kedai yang berkenaan menurunkan harga barang-barang. Ahli-ahli Parlimen juga boleh main peranan yang penting dalam perkara ini, di mana-mana didapati antara satu tempat dan satu tempat harga yang tinggi, boleh memberitahu kepada kementerian saya supaya kita boleh mengambil tindakan bersama-sama. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

**9. Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]** minta Menteri Kerja Raya menyatakan:

- (a) adakah pihak kementerian membuat pemantauan serta pemeriksaan berterusan terhadap jalan-jalan raya yang baru dibina seperti Jalan Pesisiran Bintulu-Miri, Bintulu-Sibu yang masih di dalam jaminan pihak kontraktor sebelum ianya diserahkan kepada Jabatan Kerja Raya sepenuhnya dan Jalan Utama Bintulu-Sibu memandangkan tiadanya kerja-kerja penyelenggaraan dibuat sepenuhnya; dan

- (b) berapakah jumlah peruntukan yang telah diperuntukkan untuk menjalankan kerja-kerja penyelenggaraan ini.

**Timbalan Menteri Kerja Raya [Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed]:** Tuan Yang di-Pertua. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kementerian bersama Jabatan Kerja Raya Sarawak sentiasa membuat pemantauan serta pemeriksaan berterusan terhadap jalan-jalan yang dibina khususnya Jalan Pesisiran Bintulu-Miri. Ingin dimaklumkan juga, Jalan Pesisiran Bintulu-Miri ini siap pada 6 November 2005 dan kini dalam tempoh tanggungan kecacatan yang akan berakhir pada 6 November 2007.

Di antara kerja-kerja penyelenggaraan yang dilaksanakan oleh kontraktor terbabit dalam tempoh tanggungan kecacatan ini ialah merata dengan izin *bumps* pada pembetung-pembetung, membaiki *depression* pada permukaan jalan, menampal jalan dan sebagainya. Mengenai Jalan Utama Bintulu-Sibu pula, ingin dimaklumkan jalan ini telah pun diserahkan kepada Jabatan Kerja Raya pada 27 Disember 1993. Kerja-kerja penyelenggaraan telah dan sedang dilaksanakan oleh syarikat konsesi penyelenggaraan jalan iaitu Syarikat HCM Engineering Sdn. Bhd. Di antara kerja-kerja yang terlibat ialah turapan jalan melalui kaedah dengan izin *cold in place recycling*, menampal jalan berlopak, membersihkan longkang tepi jalan, membersihkan perabot jalan, memotong rumput dan sebagainya.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi tahun 2007, jumlah peruntukan untuk kerja-kerja penyelenggaraan di sepanjang Jalan-jalan Persekutuan di negeri Sarawak adalah sebanyak RM96.85 juta. Daripada jumlah peruntukan tersebut, peruntukan bagi menjalankan kerja-kerja penyelenggaraan di Jalan Utama Bintulu-Sibu adalah sebanyak RM3.38 juta. JKR Sarawak juga telah membuat cadangan kerja-kerja tambahan untuk menjalankan CIPR di beberapa lokasi lain di sepanjang Jalan Utama Bintulu-Sibu di mana kosnya dianggarkan sebanyak RM15.52 juta.

Bagi Jalan Pesisiran Bintulu-Miri yang masih dalam tempoh tanggungan kecacatan, kos kerja-kerja penyelenggaraan adalah di bawah tanggungan pihak kontraktor. Sementara itu, kementerian telah pun memperuntukkan sebanyak RM5 juta pada tahun 2007 untuk membaiki Jalan Persekutuan Bintulu-Sibu dan kerja-kerja pembaikan ini dijangka akan bermula pada bulan Ogos 2007 dan akan siap sepenuhnya pada bulan Disember 2007.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, Bintulu.

**Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri atas jawapan yang diberikan. Kita juga terima kasihlah kepada Kerajaan Barisan Nasional terutama sekali JKR, memberi peruntukan yang besar untuk kemajuan negeri, tetapi masalah dalam pelaksanaan. Dalam masa *maintenance* dengan izin, kita semua pening kepala sama-sama. JKR pun pening, wakil rakyat pun pening, rakyat pun pening. Semua pening, pasal jawapan daripada JKR, peruntukan tak dak. Sekarang dalam Dewan ini, saya dengar memang berpuluh-puluh juta.

Saya fikir kalau seluruh Sarawak dapat peruntukan RM90 juta lebih, memang tak cukup. Banyak kawasan pedalaman, jalan raya rosak pasal hujan kuat di sana. Dalam masa bina jalan raya baru, bila siap, apabila kita lalu di jalan tersebut, duduk dalam kereta serupa kita naik disko! Itu jalan raya *disco all the way*, Jalan Bintulu-Miri. Kita boleh tengok macam sekarang, jalan pergi Sibu *airport* pun boleh nampak, semua disko sahaja. So, soalnya ini masalah kualiti. Macam mana kita tak ada *quality control*? Mana JKR punya *spec*? Standard ia mana? Kenapa boleh berlaku masalah ini? Kalau tengok Bintulu-Sibu ke Bintulu-Miri selalu berlaku *accident* disebabkan jalan raya.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, baik Yang Berhormat.

**Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]:** Pasal itu jalan semua berlubang-lubang. Lepas hujan, orang tak boleh nampak. Langgar lubang terus terbang, nyawa pun terbang sekali, kereta pun terbang sekali. So, saya mahu minta penjelasan. Kenapa selalu dalam masa kita nak buat *maintenance*, kita memang tiada peruntukan? Tidak cukup peruntukan. So, bolehkah Kementerian Kerja Raya memberi satu jaminan, mesti dipastikan bila-bila masa kita nak minta membaiki jalan, memang peruntukan mesti mencukupi. Kalau tak cukup,...

■1110

**Tuan Yang di-Pertua:** Baik, cukup Yang Berhormat.

**Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]:** Saya haraplah jawab, ini sudah dua kali di Dewan ini saya tanya, sekian terima kasih.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Terima kasih Yang Berhormat bagi Bintulu. Pertama, segala infrastruktur dan juga jalan-jalan raya yang dibina ia mengikut piawaian antarabangsa contohnya kalau di Sarawak, kalau jalan itu dikategorikan sebagai R3 punya jalan...

**Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]:** *[Bangun]*

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Nanti dulu bagi saya...

**Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]:** Tidak, tidak saya kata kalau R3 kah, R1 kah, tidak boleh jalan serupa macam disko punya.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Yang Berhormat, saya jawablah ini okey, bagi *chance* lah. R3 ataupun R5 ia mengikut spesifikasi, Tuan Yang di-Pertua. Kedua, setiap kontrak yang dilaksanakan dia ada tempoh kecacatan. Maknanya dalam *period* dengan izin *defect liability period* itu, mana-mana ada kecacatan terhadap jalan yang berlaku itu adalah tanggungjawab kontraktor untuk baik pulih. Soalan Yang Berhormat bangkit selepas tempoh kecacatan ini, siapa yang hendak menyelenggarakan jalan tersebut?

Di Sarawak ini Jalan-jalan Persekutuan sebagaimana yang telah pun saya sebut tadi HSM Engineering Sdn. Bhd. adalah satu kontraktor yang telah pun dilantik oleh kerajaan bagi menyelenggarakan jalan-jalan tersebut. Peruntukan yang dibagi adalah sejumlah sekitar lebih kurang RM90 juta yang saya sebut. Yang Berhormat sebut jalan naik disko ini saya minta Yang

Berhormat nasihat rakyat Yang Berhormat pun jangan buat disko atas jalan, takut nanti kalau dia punya *speed* limit 80 kilometer ...

**Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]:** Jalan sudah disko, macam mana tidak disko?

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Kalau *speed* dia 80 kilometer atau 90 kilometer, Yang Berhormat minta nasihat rakyat Yang Berhormat. Jadi, mana jalan-jalan yang ada dengan izin dia *depression* apa saya sebut tadi kita dalam proses baik pulihlah, tetapi atas peringatan Yang Berhormat saya bagi jaminan mana-mana jalan kalau dia rosak hendak kena ada duit penyelenggaraan untuk dibaik pulih secara ideal *situation* memang itu yang kita hendak lakukan. Walau bagaimanapun, Yang Berhormat pun sedia maklum kita tertakluk dengan arahan perolehan yang ada ketetapan Pekeliling Perbendaharaan dan kita kementerian menerima pakai arahan tersebut. Sekian.

**Tuan Yang di-Pertua:** Bera.

**Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]:** Terima kasih. Saya hendak tanya mengenai jaminan. Dari segi setiap jalan yang disiapkan, dari segi jaminan berapa lama jalan itu tidak rosak apabila disiapkan - setahun, dua tahun? Sebab kalau kita lihat jalan di pantai timur LPT, Lebuh raya Pantai Timur, apabila disiapkan tidak sampai beberapa bulan rosak. Jadi jaminan yang diberi oleh kontraktor jalan apabila menyiapkan jalan ini, berapa jangka masa yang dijamin jalan tidak rosak? Sebab saya kata begitu, betul ada *defect liability period*, tetapi di jalan yang lebuh raya bertol, rakyat yang menanggung. Setiap baik pulih pada jalan rosak ditanggung oleh pengguna jalan raya, sebab kita bayar tol apabila jalan disiapkan.

Sampai sekarang jalan belum disiapkan, tol tetap dibayar. Jadi saya harap pihak kementerian dapat memberi jawapan yang pertama ialah berapa lama selepas jalan disiapkan jalan dijamin tidak rosak dan yang kedua siapa bertanggungjawab dari segi membayar setiap kerosakan tersebut.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Tuan Yang di-Pertua jawapan soalan tambahan yang pertama siapa yang bertanggungjawab jalan itu untuk diselenggarakan selepas ianya dilaksanakan. Mana jalan-jalan yang dengan izin *dedicated highway* iaitu jalan-jalan yang bertol itu ialah tanggungjawab pada pihak konsesi sendiri untuk melaksanakannya. Soalan yang kedua mana-mana kontrak yang dilakukan secara bayaran terus daripada pihak kerajaan, ia terpulang kepada kontrak yang dilaksanakan terhadap reka bentuk yang diutarakan dan ia di sekitar 24 bulan ke 26 bulan.

**10. Datuk Tengku Putera bin Tengku Awang [Hulu Terengganu]** minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) apakah kementerian mempunyai rancangan untuk mendidik masyarakat mengenai Asid Lemak Trans (Trans Fatty Acid) yang amat berbahaya kepada kesihatan; dan

- (b) apakah kementerian bercadang membuat peraturan bagi pelabelan Asid Lemak Trans pada makanan termasuk makanan segera.

**Timbalan Menteri Kesihatan [Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]:** Tuan Yang di-Pertua, secara umumnya Kementerian Kesihatan beranggapan bahawa masalah pengambilan lemak trans atau dengan izin *trans fatty acid* tidak begitu serius di negara ini. Ini adalah kerana kebanyakan minyak masak dengan izin *edible oils* yang digunakan di negara ini adalah terdiri daripada minyak sawit yang bebas daripada asid lemak trans. Walau bagaimanapun pihak kementerian akan berusaha untuk mendidik orang ramai tentang asid lemak trans terutama dari segi kesan pengambilannya terhadap kesihatan.

Untuk jawapan (b), kementerian akan mengkaji semula dengan teliti berkenaan dengan pelabelan sama ada perlu untuk mewajibkan asid lemak trans pada produk makanan, termasuk makanan segera. Tindakan ini akan melibatkan semua penyediaan termasuk penyediaan makanan segera dan akan melibatkan semua pihak termasuk golongan profesional, ahli akademik, pihak industri dan juga pengguna. Terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, Hulu Terengganu.

**Datuk Tengku Putera bin Tengku Awang [Hulu Terengganu]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih timbalan menteri. Kalau kita lihat bahaya merokok, kita perhebatkan dia punya pendidikan, penguatkuasaan dan sebagainya. Kini kita lihat penyakit jantung juga disebut akhir-akhir ini, obesiti merupakan masalah utama kepada negara kita. Jadi asid lemak ini sebenarnya Tuan Yang di-Pertua, ia berkait rapat dengan kedua masalah tadi iaitu koronari dan juga obesiti.

Jadi apakah kementerian, kalau kita lihat di sesetengah negara barat, sekarang ini dihadkan penggunaan asid lemak ini sehingga 2% dalam penggunaan sebarang makanan. Jikalau kita lihat di negara kita hari ini, penggunaan asid ini dalam makanan seperti kek, restoran makanan segera semakin popular dan sangat popular di kalangan masyarakat. Jadi apakah *target* penggunaan di masa depan akan dihadkan oleh kementerian dan juga mewajibkan dilabelkan penggunaan ataupun kandungan asid ini dalam pemakanan supaya ia menjadi suatu kawalan ataupun kesedaran kepada penggunaannya oleh masyarakat.

**Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih soalan tambahan daripada Hulu Terengganu, Dengar saranan dia, memang dia agak pakar dalam pemakanan ini. Kita semua tahu, kita asal daripada tanah dan apa juga yang ada dalam tanah ada dalam badan kita. Asid lemak ini perlu, termasuk *trans fatty acid* ini perlu berada dalam badan kita. Sel yang ada dalam, *cell wall* atau dengan izin dinding dalam sel itu dia memerlukan *trans fatty acid* untuk memastikan dia kuat dan kukuh, tetapi kalau dia berlebihan dia ada kesan. Jadi apa juga makanan terutama keperluan mikro nutrien ini dengan izin, memang perlu untuk badan kita berfungsi secara normal. Cuma, kalau kita ambil lebih dia akan mendatangkan kesan

dan dalam suasana sekarang dengan adanya perubahan kepada suasana hidup boleh mengakibatkan bermacam masalah termasuk masalah koronari, jantung, ginjal dan *kidney*.

Jadi ekoran daripada itu, kita ada Peraturan Makanan 1985 di klausa 18(b) - di mana kita mewajibkan semua makanan dilabelkan mengikut pertama ada tenaga, ada kandungan protein, kandungan karbohidrat dan lemak sahaja. Kalau ada keperluan untuk kita masukkan keperluan-keperluan seperti sama ada asid lemak tepu, *polyunsaturated fatty acid* atau *monounsaturated fatty acid* Tuan Yang di-Pertua, yang kedua-dua ini teknikal sedikit. Jadi kalau perlu kita akan pastikan boleh, menteri ada kuasa untuk meletakkan ini sebagai peraturan tapi peraturan saja tidak cukup jika kita tidak mendidik pengguna. Terima kasih.

■1120

**Dr. Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]:** Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Soalan tambahan, saya ingin bertanya tadi ada asid lemak baik dan asid lemak jahat atau *saturated and unsaturated fatty acid*. Setakat yang dikawal oleh kementerian, apakah kementerian menentukan bahawasanya sesuatu kandungan makanan termasuk makanan segera itu mengandungi asid lemak daripada haiwan ataupun asid lemak daripada sayuran kerana ini sudah tentu mempengaruhi pengguna-pengguna yang mungkin begitu peka terhadap sumber asid lemak tersebut. Kalau daripada haiwan itu, mungkin kita masih waswas dalam penggunaan makanan tersebut. Terima kasih.

**Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Tuan Yang di-Pertua, sebab itu dalam Peraturan-peraturan Makanan Klausa 18(b)(v), kita ada kuasa untuk memastikan makanan-makanan perlu dilabelkan kalau kita hendak supaya pengguna melihat kandungan makanan, umpamanya lemak itu terdiri daripada berapa gram yang tepu dan tidak tepu, asid lemak trans ini boleh kita adakan peraturan.

Mengadakan peraturan ini sebenarnya tak ada masalah tetapi berapa di kalangan kita yang bila beli makanan segera, dia tengok di belakang itu dan dia baca. Ini yang jadi isu dan permasalahannya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

**11. Tuan Che Azmi bin Hj. A. Rahman [Kuala Nerus]** minta Menteri Pengangkutan menyatakan kenapa kerajaan tidak bercadang untuk terus mengenakan cukai jalan kenderaan bagi tempoh selama hayat kenderaan yang ditetapkan kepada cukai jualan atau lain-lain cukai yang dikenakan untuk mempercepatkan sistem penyampai kerajaan di Jabatan Pengangkutan Jalan.

**Timbalan Menteri Pengangkutan [Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat daripada Kuala Nerus yang telah mengemukakan soalan ini. Tuan Yang di-Pertua, buat masa ini kerajaan masih belum bercadang untuk menggantikan cukai jalan sedia ada kepada lain-lain cukai atas sebab-sebab tertentu:

- (i) JPJ perlu sentiasa memantau dan mengawas semua kenderaan yang telah didaftarkan. Bagi tujuan ini, Jabatan Pengangkutan Jalan memerlukan pemilik supaya hadir semula ke JPJ selepas satu tempoh yang ditetapkan bagi tujuan pembaharuan rekod kenderaan yang terkini. Di samping itu, cara ini juga merupakan satu langkah berkesan bagi mengelakkan sebarang penyelewengan rekod kenderaan;
- (ii) pembaharuan cukai jalan setiap tahun akan mempermudah sistem penguatkuasaan. Bagi tujuan ini, jika terdapat sebarang rekod kesalahan jalan raya sama ada oleh pemandu atau pemilik kenderaan, maka JPJ memerlukan pemandu atau pemilik kenderaan hadir semula ke JPJ bagi menjelaskan saman-saman tertunggak atas kesalahan di bawah Akta Pengangkutan Jalan 1987 dan Akta Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan 1987; dan
- (iii) pelaksanaan pembayaran cukai jalan setiap tahun juga tidak akan membebankan rakyat dari segi kewangan kerana kadar cukai jalan telah dikaji semula bagi meringankan beban kepada rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan sentiasa mengalu-alukan sebarang cadangan khususnya bagi memperbaiki sistem penyampaian awam di kaunter-kaunter JPJ. Walau bagaimanapun sebarang cadangan perlu diteliti dan diperhalusi agar ia bertepatan dan tidak membebankan mana-mana pihak bagi tujuan memperbaiki sistem awam.

Kementerian Pengangkutan melalui JPJ sedang dalam usaha melaksanakan penstrukturan semula sistem komputer JPJ untuk memudahkan rakyat berurusan dengan jabatan tersebut terutamanya pembaharuan cukai jalan. Terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, Yang Berhormat Ipoh Barat.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan, bila seorang pemilik itu mengambil cukai jalan, dia juga terpaksa dari segi undang-undang perlu mengambil insurans dan kerap kali diketahui bahawa insurans itu ialah insurans terbang di mana insurans yang betul-betul dikeluarkan oleh pihak industri insurans tidak ada dan ini kerap kali terjadi di dalam JPJ. Kenapa ini terjadi?

Kedua, ini adalah kes di mana JPJ dikatakan di antara *department* yang sangat teruk yang terlibat di dalam arena korupsi dan ini diketahui. Macam mana persepsi yang sedia ada, pengakuan sendiri telah dibuat oleh menteri dan kerajaan bahawa JPJ nampaknya adalah satu *department* yang terlibat dalam korupsi. Macam mana perkara ini dapat diatasi?.

Baru-baru ini kenaikan di PUSPAKOM di mana harga dan caj untuk lori dinaikkan. Kenapa ia dibuat dan apakah rasionalnya? Terima kasih.

**Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar:** Terima kasih Yang Berhormat. Itu sebab yang telah saya memperkatakan tadi Kementerian Pengangkutan bersama-sama JPJ pada hari ini telah mengkaji satu perancangan iaitu secara menyeluruh untuk memperbaiki kelemahan-kelemahan ini. Itu sebabnya kita ada e-Insurans pada hari ini. Insya-Allah saya rasa ini dapat diusahakan untuk kita menutup lubang-lubang yang mana sebarang penyelewengan boleh berlaku. Berkaitan dengan korupsi ini, saya rasa itu adalah andaian Yang Berhormat, tetapi saya berasa yakin bahawa JPJ kita adalah di antara anggota-anggota yang beramanah, boleh menjalankan tanggungjawabnya. Ketiga, kalau tak silap saya...

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** PUSPAKOM.

**Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar:** Ya, PUSPAKOM. Sebenarnya PUSPAKOM telah menjalankan kerjanya dengan begitu baik. Ia tidak pernah menaikkan tarif dari segi caj ini sudah beberapa tahun. Sudah sampai...

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Monopoli. Ia menjalankan monopoli *single industry*, mana boleh dibenarkan.

**Tuan Yang di-Pertua:** Baik Yang Berhormat.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Tidak ada apa-apa saingan. *No competition at all*. Kerajaan memberikan ruang untuk mereka menaikkan lagi keuntungan, adakah itu rasionalnya?

**Tuan Yang di-Pertua:** Baik, Yang Berhormat. Biar Yang Berhormat Timbalan Menteri jawab.

**Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar:** Yang Berhormat kena tengok di sebaliknya bahawasanya PUSPAKOM juga telah berbelanja begitu banyak untuk menyediakan berbagai-bagai kemudahan bagi seluruh negara dengan terlatihnya pegawai-pegawainya, dengan ada kemudahan-kemudahan untuk mengadakan stesen-stesen periksa di seluruh negara. Mereka juga melabur tidak kurang daripada RM200 juta dan RM300 juta dalam tempoh beberapa tahun ini.

Jadi PUSPAKOM juga memerlukan satu usaha untuk mendapatkan balik wang-wang yang telah dibelanjakan. Jadi Yang Berhormat janganlah tengok di sebelah *one side* saja dengan izin, kena juga tengok dari segi kecekapan dan juga kemudahan yang telah disediakan oleh PUSPAKOM. Terima kasih.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Menolong mereka meningkatkan lagi keuntungan, itulah rasionalnya.

**Tuan Yang di-Pertua:** Baik Yang Berhormat, cukup Yang Berhormat.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** *Help them to make more money, more money, more money from the rakyat.*

**Tuan Yang di-Pertua:** Ipoh Barat duduk.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Terima kasihlah kepada kerajaan.

**Tuan Yang di-Pertua:** Bukit Bintang.

**Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]:** Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya, untuk mempercepatkan sistem penyampaian kerajaan di Jabatan Pengangkutan Jalan, adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri bercadang supaya satu sistem yang lebih berkesan dan cepat untuk menambah pusat pemeriksaan kenderaan? Oleh kerana berjuta-juta kenderaan bermula dalam bulan akan datang iaitu bulan Julai, mesti ada satu cara untuk memeriksa transaksi setiap kereta seperti menukar nama dan lain-lain. Adakah kementerian bercadang untuk menambahkan lebih pusat pemeriksaan kenderaan untuk memudahkan semua rakyat jelata?

Oleh kerana PUSPAKOM mengambil masa yang panjang untuk memeriksa setiap kenderaan di PUSPAKOM, adakah kerajaan bercadang untuk menambah pusat pemeriksaan kenderaan? Ini kerana di Jepun banyak *workshop-workshop* dibenarkan untuk memeriksa setiap kenderaan bagi memastikan keselamatan pengguna di jalan raya. Minta penjelasan daripada Yang Berhormat.

**Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar:** Yang Berhormat Bukit Bintang, terima kasih. Saya rasa cadangan itu baik. Itu sebab saya kata nak mengadakan segala kemudahan ini, ia memerlukan wang ringgit. Jadi *contradict* dengan izin, apa yang telah disuarakan oleh Ipoh Barat tadi.

■1130

Jadi saya rasa ini semua memerlukan wang ringgit dengan keadaan pada hari ini, apa yang kita hendak lakukan sesuatu ia memerlukan kewangan. PUSPAKOM dalam masa beberapa tahun ini telah menjalankan tanggungjawab yang begitu baik. Walaupun dikatakan mereka mendapat monopoli. Tetapi tidak semestinya monopoli boleh mencapai keuntungan kalau tidak adanya *proper management*, dengan izin Tuan Yang di-Pertua.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ahli-ahli Yang Berhormat sekian saja soal jawab lisan pada pagi ini.

**[Masa untuk pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan telah tamat]**

#### **USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN MESYUARAT 18(1)**

#### **KENYATAAN TIDAK BENAR THIERRY ROMMEL MENGENAI DASAR EKONOMI BARU**

11.33 pg.

**Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]:** Peraturan mesyuarat Tuan Yang di-Pertua. Saya pernah kemukakan satu usul di bawah peraturan yang sama, yang ada tulis, dapat surat yang menolakan daripada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua yang menolakan di dalam kamar. Tetapi sebenarnya bagaimana ini boleh berlaku. Oleh kerana pada hari Isnin petang, saya bertanya Yang Berhormat dari Gombak. Dia ada bagi tahu saya dia ada faks notis pagi Isnin 8.30 untuk persidangan semalam ialah Selasa. Sebab itu, kalau begitu hari ini barulah satu usul

untuk perbincangan ialah usul daripada saya. Oleh kerana usul daripada Yang Berhormat Gombak untuk semalam. Dia kata, dia faks pagi 8.30. Kalau begitu untuk hari ini barulah usul daripada saya sahaja.

**Tuan Yang di-Pertua:** Yang Berhormat mengikut rekod kita, semalam ada satu usul yang lain, yang telah kita juga selesaikan. Pada hari ini ada dua usul. Usul Yang Berhormat daripada Gombak adalah terdahulu daripada usul Yang Berhormat daripada Ipoh Timor. Jadi bak kata pepatah, “Yang dahulu, dahulukan, yang kemudian, dikemudiankan”. Sila.

**Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]:** Tetapi usul pagi Isnin 8.30 ialah untuk hari Selasa bukan untuk hari Rabu. Kalau begitu untuk hari ini baru satu usul saja dan bukan dua. Bolehkah Tuan Yang di-Pertua...

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Dulu Tuan Yang di-Pertua menolak usul saya atas sebab yang sama juga. Kenapa hari ini boleh membenarkan Gombak membangkitkan usul itu.

**Tuan Yang di-Pertua:** Yang Berhormat mengikut rekod kita ada dua usul kita hari ini. Siapa yang dahulu, Gombak didahulukan. Sila.

**Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]:** Tetapi Tuan Yang di-Pertua masalahnya ialah adakah dua usul untuk hari ini? Oleh kerana usul Yang Berhormat Gombak ialah untuk usul semalam. Oleh kerana dia kemukakan pada 8.30 hari Isnin. Itu mengikut Yang Berhormat Gombak bagi tahu kepada saya, saya tanya dia pada hari Isnin adakah usul? Dia kata ada, 8.30 pagi dia faks.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ikut rekod kita hari ini. Dua-dua untuk hari ini. Baik, sila, sila Gombak.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Dengan segala hormatnya saya ingin mengemukakan usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) akan mengusulkan pada mesyuarat khas Dewan Rakyat pada 27 Jun 2007, bahawa supaya mesyuarat ditangguhkan untuk membincangkan usul yang melibatkan perkara tertentu, bagi kepentingan ramai dan perlu disegerakan seperti berikut.

Saya memohon mencadangkan mesyuarat ini ditangguhkan di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) bagi membolehkan Dewan ini merundingkan isu kenyataan duta dan Ketua Perwakilan Eropah ke Malaysia iaitu Thierry Rommel mengenai Dasar Ekonomi Baru. Beliau telah menyatakan bahawa dasar tersebut hanya memberi perlindungan dan keistimewaan kepada kaum bumiputera dan Melayu sahaja, iaitu di dalam bidang-bidang pendidikan, pekerjaan dan perniagaan.

Rommel juga menuduh kegiatan ekonomi domestik tidak ada sebarang ruang diberikan kepada syarikat asing. Beliau juga telah membuat tuduhan iaitu Kerajaan Malaysia telah menggunakan DEB sebagai alasan melindungi pasarannya termasuk pasarannya sendiri termasuk sektor automotif, besi, barang pengguna, barang pertanian, perkhidmatan dan kontrak

kerajaan. Kenyataan ini telah dibuat pada hari Khamis yang lalu, iaitu pada tanggal 21 Jun 2007 di Kuala Lumpur pada satu majlis di hadapan ahli-ahli perniagaan tempatan dan luar negara. Kenyataan ini telah mendapat liputan yang meluas di dalam akhbar-akhbar di dalam dan di luar negara.

Tuan Yang di-Pertua, kenyataan ini bukan sahaja tidak diplomatik dari seorang diplomat, tetapi juga mencampuri urusan dalaman negara ini. Dengan jelas Rommel tidak memahami DEB dan dasar-dasar lain Malaysia atau mungkin juga beliau berniat jahat ingin memporak perandakan hubungan baik Malaysia dengan Kesatuan Eropah. Perkara ini adalah tertentu kerana ia adalah kenyataan yang tidak benar terhadap dasar dan objektif ekonomi baru, selain dari pembohongan terhadap polisi Kerajaan Malaysia. Perkara ini ternyata berkepentingan ramai kerana kenyataan yang tidak benar ini boleh menimbulkan masalah terhadap hubungan kaum di Malaysia.

Pembohongan terhadap polisi Kerajaan Malaysia juga boleh menyebabkan hilang keyakinan pelabur asing terhadap negara ini. Perkara ini perlu disegerakan kerana kenyataan yang dipesongkan ini jika tidak ditarik balik, diberhentikan dan dibetulkan akan menjejaskan keharmonian rakyat negara ini serta boleh membawa kesan yang negatif terhadap kedudukan ekonomi negara. Kenyataan Rommel yang melampaui batas ini harus dikutuk sekeras-kerasnya oleh Parlimen dan seluruh rakyat Malaysia. Rommel harus meminta maaf kepada Wisma Putra dan seluruh rakyat Malaysia. Dengan demikian saya percaya hujah-hujah di atas memenuhi kriteria-kriteria yang menunjukkan usul ini penting untuk dibahasakan di Dewan yang mulia ini.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ahli-ahli Yang Berhormat, saya telah menerima satu pemberitahu usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) daripada Ahli Yang Berhormat kawasan Gombak pada hari Isnin 25 Jun 2007. Teks itu adalah seperti yang dibacakan oleh Ahli Yang Berhormat sebentar tadi.

Bagi membolehkan perkara ini ditimbang oleh Majlis Mesyuarat, pada hari ini saya sebagai Tuan Yang di-Pertua hendaklah berpuas hati bahawa perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat sebentar itu tadi memenuhi tiga syarat:

- (i) bahawa perkara itu tertentu;
- (ii) bagi kepentingan orang ramai; dan
- (iii) ia berkehendak disegerakan.

Saya telah meneliti perkara ini dan saya dapati bahawa perkara ini perkara tertentu. Kepentingan orang ramai, ini adalah juga mempunyai kepentingan orang ramai. Berkehendak disegerakan, perkara ini tidak perlu disegerakan.

Saya difahamkan bahawa Kementerian Luar Negeri telah mengambil tindakan memanggil dan menyerahkan nota bantahan kepada Ketua Delegasi Pesuruhjaya Eropah di Kuala Lumpur.

Pada masa yang sama telah pun mengemukakan nota bantahan kepada ibu pejabat Eropah di Brussel, Belgium. Walaupun kenyataan ini adalah sangat dikesalkan, tetapi ianya tidak sesuai untuk dijadikan sebagai satu yang hendak dibahaskan secara tergepar pada hari ini. Oleh yang demikian, saya menolak usul ini di bawah Peraturan Mesyuarat 18(2). Sila.

### **RANG UNDANG-UNDANG**

#### **RANG UNDANG-UNDANG BIOKESELAMATAN 2006**

##### **Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga**

Aturan Urusan Mesyuarat dibaca bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dipertimbangkan dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis". **[26 Jun 2007]**

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal 1 hingga 11 dikemukakan kepada Jawatankuasa.

**Fasal 1 hingga 11** diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

##### **Fasal 12 - Pindaan:**

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Pindaan dalam subfasal 12(2) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

**Tuan Pengerusi:** Masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera di dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Penjelasan.

**Tuan Pengerusi:** Ya, Ipoh Barat.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Tuan Pengerusi, dalam pindaan yang dicadangkan ini, saya nampak ada satu subfasal yang bermula dari nombor 5. Bermula dari fasal 19 ke 33. Semua di sana nampaknya merangkumi satu dasar iaitu untuk mengurangkan denda.

■1140

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Selalunya kita ada satu situasi di mana kerajaan membawa rang undang-undang untuk meningkatkan denda. Apakah rasional, adakah ini memberikan galakkan kepada pihak-pihak untuk melakukan kesalahan lebih teruk dan didenda dengan wang yang kurang? Apakah

rasional dan apakah justifikasinya? Saya nampak, macam dikata, "denda daripada RM1 juta dikurangkan ke RM250 ribu. Ada juga dengan RM2 juta ke RM500 ribu", dan saya hendak tahu apakah rasional dan kenapa pada awal-awalnya kementerian berpendapat bahawa denda itu patut RM2 juta akan tetapi bila membawa rang undang-undang ke Dewan ini, nampaknya ada satu membuat satu *u-turn* dan kenapa *u-turn* itu dibuat dan kenapa ia patut dikurangkan dan apakah rasional dia? Terima kasih.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat Kepong.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Tuan Pengerusi, di fasal 49, nampak pemeriksaan orang yang mengetahui kes, *somebody conviction with the case*. Di sini saya hendak penjelasan daripada Yang Berhormat, mengapa kita perlukan pindaan seumpama ini. Bukankah yang sedia ada itu cukup untuk mengatasi masalahnya dan seterusnya saya akan membangkitkan sedikit sebanyak daripada fasal 38 hingga 57. Sekarang ini...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, sekarang pindaan 12.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Fasal 49?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Fasal 12.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Fasal 49?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Belum lagi.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Belum lagi ya?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Baik Yang Berhormat Menteri jawab.

**Setiausaha Parlimen Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Sazmi bin Miah]:** Terima kasih Yang Berhormat bagi Ipoh Barat. Sebenarnya ia belum menjadi undang-undang lagi. Kita belum tetapkan. Ini bacaan kali kedua. Jadi sebab itu, apabila kita membuat perbincangan dengan pihak industri, masalah denda yang ditetapkan dianggap terlalu tinggi. Jadi kita mendengar supaya ianya menggalakkan pertumbuhan industri bioteknologi di negara kita. Sebab itulah ianya dikurangkan daripada RM1 juta untuk orang perseorangan kepada RM250 ribu dan juga untuk pertubuhan dan perbadanan dikurangkan daripada RM2 juta ke RM500 ribu.

**Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]:** Ya, masih dalam 49 mengenai...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, kita sekarang di peringkat Jawatankuasa, dan sekarang di fasal 12.

**Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]:** 12, ya mengenai pengurangan itu penalti.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Jadi Yang Berhormat.

**Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]:** Ya, mengenai penalti.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Baik, tadi Yang Berhormat tidak bangun.

**Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]:** Ini *Committee stage* oleh kerana ini memberi...

**Dato' Sazmi bin Miah [Machang]:** Saya rasa Yang Berhormat boleh duduk. Sudah habis dah masa untuk 12(2).

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** *No*, mana boleh. *Committee stage*. Boleh bahas.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Boleh bahas.

**Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]:** *Committee stage*.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Macam mana setiausaha Parlimen boleh cakap sudah habis cukup?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Tidak apa. Sebab...

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Peraturan memberi kebenaran kepada kita untuk bahas. Kita orang dengar.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** ...Ipoh Barat, oleh kerana tadi tidak ada orang bangun. Itu sebab saya minta Yang Berhormat Menteri jawab. Sekarang saya benarkanlah.

**Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]:** Okey, terima kasih. Ini satu isu yang penting bukan sahaja luar biasa yang ada disebut oleh Yang Berhormat bagi Ipoh Barat di mana peruntukan yang asal RM1 juta dikurangkan kepada RM250 ribu. Bukankah ini sebenarnya kemenangan *Ministry of Science, Technology and Innovation*, dan kekalahan *Ministry Environment* untuk mempertahankan *bio-city* ini oleh kerana *Ministry of Science Technology and Innovation* kalau saya tidak silap pun tidak menyokong rang undang-undang di hadapan ini dan kenapa perlu kementerian Yang Berhormat tunduk dan *surrender* kepada *Ministry of Science Technology and Innovation* dalam perkara ini khasnya apabila, kita mesti sedar bahawa *environmental* atau *health impact* dalam perkara ini sangat jauh. *Far reaching implication* oleh sebab dengan izin *nature of GMO* ialah bahawa *replicated and spate and so genetic contamination can take place* yang sangat jauh, dan kalau apa yang diadakan selamat, satu peruntukan, satu denda RM1 juta wajar. Ini maksimum ini bukan *mandatory* tetapi ini perlu untuk menjaga kepentingan rakyat Malaysia supaya dalam *bio-city* sebenarnya rang undang-undang ini adalah gigi "*The teeth in this provision*", kenapa? Kenapa kementerian tunduk kepada desakan-desakan *Ministry of Science, Technology and Innovation* dalam perkara ini?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Adakah...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Tadi Yang Berhormat, sekarang saya minta Yang Berhormat pihak kerajaan jawablah.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Saya ada berkaitan juga. Berkaitan dengan ini.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Bukan. Berkaitan dengan 12.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Ya, 12 lah.

**Tuan Pengerusi:** Tadi bukankah tadi Yang Berhormat...

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Ya bila saya, ada *Committee stage*. lebih satu kali boleh, tapi...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Saya faham. Tapi kenapa tadi Yang Berhormat tidak sekali...

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** ...bukan, bila saya dapat jawapan daripada setiausaha Parlimen, dia kata, jawapan dia kata senang sahaja. Dia ada tekanan dari industri, *and this is very serious*. Tuan Pengerusi.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Jadi Yang Berhormat hendak minta penjelasanlah.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Penjelasan. Ini saya rasa ada satu pengakuan yang memalukan kementerian dan pendirian kerajaan. Macam mana kita boleh terima pakai bahawa ada tekanan dari pihak-pihak yang *vested interest*. Oleh kerana tekanan tersebut kerajaan patut memberi, menyerakkan kita punya daulat dan sebagainya. Bolehkah ini diterima?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Baik, cukup.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Belum cukup, baru...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat cukup

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** ...baru mula.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Minta penjelasan.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Penjelasan ya, penjelasan. Macam mana, adakah kementerian telah mendapat pandangan daripada lain-lain *vested....* dari *other players* dalam industri ini? Kenapa kita hanya tertakluk kepada pihak-pihak yang ada kena mengena dengan industri, dikata kalau ada denda yang terlampau tinggi ia akan membawa kepada tekanan yang tertentu dan ia akan menyusahkan mereka. Bukankah ia menyusahkan...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, soalan sama. Biar Yang Berhormat Menteri jawab. Sama soalan tadi. Ialah mengapa...

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Ya lah, Yang Berhormat Menteri jawab saya duduk.

**Dato' Sazmi bin Miah [Machang]:** Terima kasih Yang Berhormat Ipoh Timor dengan Ipoh Barat. Dua-dua dari Ipoh ya. Pertama sekali Yang Berhormat bagi Ipoh Timor, dia kata kita dapat kompromi dengan MOSTI, itu adalah satu sangkaan sahaja. Kita dengan MOSTI duduk semeja dan berbincang dengan baik dan kita mencapai keputusan. Jadi tidak ada masalah dari segi hendak tekan siapa-siapa pun, dalam kerajaan tidak ada.

Yang Berhormat bagi Ipoh Barat pula, tekanan daripada industri. Saya ingat Ipoh Barat ini patut beli kutip korek telinga dialah. Saya tidak pernah kata ada tekanan. Saya kata perbincangan dibuat dengan pihak-pihak berkenaan dengan *stakeholders* dan kita juga mempunyai satu keputusan dan kita menyedari bahawasanya RM1 juta mungkin terlalu tinggi, jadi sebab itu kita buat kepada RM250 ribu. Itu sahaja, terima kasih.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Ha, ini nampaknya...

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Peraturan, Peraturan Mesyuarat 35(12), Tuan Pengerusi. Dua hari lalu, saya ada bangkitkan satu perkara mengenai Setiausaha Parlimen

Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar yang telah memesongkan Dewan. Dalam jawapan yang diberikan...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Adakah tentang fasal ini?

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Bukan, bukan, bukan. Ini tentang Peraturan Mesyuarat.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Dia telah memesongkan Dewan. Dia beritahu satu telefon nombor yang salah di Dewan ini yang tidak dapat dipakai.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat. Yang Berhormat, ini keputusan...

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Sekarang, beri jawapan yang salah lagi. Ini bukankah satu tabiat untuk memesongkan Dewan.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, cukup, cukup, cukup.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** *He has to use a cotton bud. You better use.*

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Sehingga hari ini...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukup.

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** ...kita harus...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Baik, baik sila duduk Yang Berhormat. Yang Berhormat, berikan nombor telefon yang salah. Adakah perlu ini...

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Bukan,bukan.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** ...membawa usul, membawa Peraturan Mesyuarat. Cukuplah, jadi Yang Berhormat-Yang Berhormat...

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Dia, ini memesongkan Dewan.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, saya tidak fikir Yang Berhormat Setiausaha Parlimen mempunyai niat itu untuk memesongkan. Jadi kalau silap itu boleh ditukar.

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Tidak kita mesti memperbetulkan rekod itu? Memperbetulkan rekod hansard.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Biar dia jawab.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** *Why Tuan Pengerusi must save him? Let him reply.*

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat. Sila duduk.

**Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]:** Itu perkara remeh temehlah. Tak payah pedulikan mereka ini. *[Dewan riuh]*

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat saya belum habiskan ayat saya Yang Berhormat. Yang Berhormat kalau nombor itu diberikan salah, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen boleh membetulkan dengan memberikan nombor yang betul.

■1150

**Dato' Sazmi bin Miah:** Okey, saya boleh perbetulkan, mungkin hari itu salah, tersilap. Nombor yang betul ialah 1800 88 2727, Yang Berhormat Kuching.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Betulkah?

**Dato' Sazmi bin Miah:** 1800 88 2727. Saya tertinggal 88 aje.

**Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]:** *[Menyampuk]*

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat semua dipanggil Ahli Yang Berhormat. Jadi kena berkelakuan seperti Yang Berhormat. Cukup.

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan seperti mana yang dicadangkan sebagaimana yang dinyatakan dalam Kertas Pindaan hendaklah disetujui.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

*[Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan]*

*[Kertas Pindaan adalah dilampirkan]*

**Fasal 12** sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 13 hingga 15** diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal 16 – Pindaan:**

**Dato' Sazmi bin Miah:** Pindaan dalam subfasal 16(7) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera di dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas. *[Tiada perbincangan]*

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan seperti mana yang dicadangkan sebagaimana yang dinyatakan dalam Kertas Pindaan hendaklah disetujui.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

*[Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan]*

*[Kertas Pindaan adalah dilampirkan]*

**Fasal 16** sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal 17** diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 18 hingga 19 – Pindaan:**

**Dato' Sazmi bin Miah:** Pindaan dalam subfasal 18(2) perkataan “kemungkinan bahaya”, “*likely hood of danger*” telah digantikan dengan perkataan “risiko” ataupun “*risk*” untuk menggunakan istilah yang lebih persis dan saintifik. Pindaan dalam subfasal 18(6) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

Pindaan dalam perenggan 19 dalam perenggan 1(a) perkataan “kemungkinan bahaya”, “*likely hood of danger*” telah digantikan dengan perkataan “risiko” ataupun “*risk*” untuk menggunakan istilah yang lebih persis dan saintifik.

Pindaan dalam subfasal 19(5) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan yang sebagaimana yang tertera di dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas. [*Tiada perbahasan*]

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan seperti mana yang dicadangkan sebagaimana yang dinyatakan dalam Kertas Pindaan hendaklah disetujui.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

[*Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan*]

[*Kertas Pindaan adalah dilampirkan*]

**Fasal-fasal 18 hingga 19** sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 20 hingga 21** diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

#### **Fasal 22 – Pindaan:**

**Dato' Sazmi bin Miah:** Pindaan dalam subfasal 22(2) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan yang sebagaimana yang tertera di dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas. [*Tiada perbahasan*]

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan seperti mana yang dicadangkan sebagaimana yang dinyatakan dalam Kertas Pindaan hendaklah disetujui.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

[*Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan*]

[*Kertas Pindaan adalah dilampirkan*]

**Fasal 22** sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 23 hingga 25** diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

#### **Fasal 26 – Pindaan:**

**Dato' Sazmi bin Miah:** Pindaan dalam subfasal 26(2) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** *[Bangun]*

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Belum dibuka untuk dibahas.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat bangun. Apa fasal Yang Berhormat bangun?

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Sedia untuk tanya soalan, tetapi saya belum tanya lagi.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, jangan berbuat demikian, perlu menghormati. Kalau hendak soal, bila tegur saya belum terbuka untuk dibahas. Kalau Yang Berhormat kata tidak bersetuju, kata tidak bersetujulah. Saya cuma hendak nasihatkan Yang Berhormat, tolonglah Ahli Yang Berhormat bagi Ipoh Barat.

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera di dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas.

**11.56 pg.**

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Subfasal 26(2). Di sini juga ada satu cadangan pindaan iaitu mengurangkan denda dari RM1 juta ke RM250,000, keadaan yang sama. Nampaknya kerajaan juga membuat satu *u-turn*, di sini apakah rasionalnya, adakah pandangan telah diambil dari pihak-pihak yang *invested group*, *interested group* dan apakah sebab dari RM1 juta ke RM250,000, bukankah RM1 juta itu memadai? Semalam semasa perbahasan, beberapa Ahli Parlimen telah mencadangkan dan saya sendiri telah mengatakan di klausa 12 bahawa RM1 juta dan RM2 juta yang dicadangkan itu adalah memadai. Apakah sebab ia patut, ia perlu dikurangkan pada takat ini? Pada mula-mulanya ada satu rasional, sekarang nampaknya rasional yang lain. Kenapa membuat satu pusingan U?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, sila

**Dato' Sazmi bin Miah:** Sama seperti jawapan saya tadi, kita tidak pernah membuat *u-turn* dan sebab-sebab yang telah saya nyatakan seperti yang saya jawab tadi.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Apa jawapan? Saya tidak faham.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Jawapan yang telah diberikan semasa perbahasan Yang Berhormat terhadap fasal yang lain.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Bukan. Kalau sedemikian Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, saya dengar Yang Berhormat Setiausaha Parlimen kata ada desakan dari pihak-pihak tertentu, tetapi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen selepas itu membuat satu *u-turn* pula mengatakan bahawa itu tidak benar. Jadi apakah yang betul-betul benar?

**Dato' Sazmi bin Miah:** Yang Berhormat ini, tadi kata tekanan. Kejam tadi kata desakan, ini mana satu yang betul yang saya cakap?

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Desakan dan tekanan pada pandangan saya adalah sama. Jadi apa yang betul? Tolong beritahu, jangan pusing-pusing.

**Dato' Sazmi bin Miah:** Mana boleh sama, itu desakan, ini tekanan. Saya cakap perbincangan.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Perbincangan dengan pihak-pihak tertentu?

**Dato' Sazmi bin Miah:** Jawapan saya perbincanganlah.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Perbincangan dan oleh kerana desakan mereka membuat satu...

**Dato' Sazmi bin Miah:** Tidak ada desakan.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Kalau tidak ada desakan, mustahil membuat satu perubahan macam ini. Pendirian kementerian saya rasa adalah sangat memalukan.

**Dato' Sazmi bin Miah:** Mana ada, *you* yang malu. Sekali tekanan, sekali desakan...

**Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]:** Mana ada mustahil, memalukan, kau yang memalukan pembangkang!

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, cukup Yang Berhormat

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** *You* tahu apa?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan seperti mana yang dicadangkan sebagaimana yang dinyatakan dalam Kertas Pindaan hendaklah disetujui.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

*[Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan]*

*[Kertas Pindaan adalah dilampirkan]*

**Fasal 26** sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 27 hingga 29** diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 30 hingga 33 – Pindaan:**

**Dato' Sazmi bin Miah:** Pindaan dalam subfasal 30(6) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

Pindaan dalam subfasal 31(2) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah juga.

Pindaan dalam subfasal 32(2) perkataan “kemungkinan bahaya”, “*likely hood of danger*” telah digantikan dengan perkataan “risiko” ataupun “*risk*” untuk menggunakan istilah yang lebih persis dan saintifik.

Pindaan dalam subfasal 32(4) bertujuan mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

Pindaan dalam perenggan 33(1)(a) perkataan “kemungkinan bahaya”, “*likely hood of danger*” telah digantikan dengan perkataan “risiko” ataupun “*risk*” untuk menggunakan istilah yang lebih persis dan saintifik.

Pindaan dalam subfasal 33(3) bertujuan mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

■1200

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Masalahnya ialah bahawa Pindaan sebagaimana yang tertera dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat Ipoh Barat.

**12.01 tgh.**

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Terima kasih Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, saya nampak jawapan, tujuan saya adalah rasional juga. Tidak ada rasional untuk mengurangkan denda tetapi sebelum itu Yang Berhormat Setiausaha Parlimen memberitahu ada perbincangan dengan pihak-pihak yang berkenaan.

Boleh Yang Berhormat beritahu apakah perbincangan itu. Dengan siapa perbincangan itu dibuat terima kasih.

**Dato' Sazmi bin Miah:** Kita membuat perbincangan dengan kebanyakannya *stake holders*. *Stake holders* ini termasuklah kementerian-kementerian lain, jabatan-jabatan yang berkenaan, pihak-pihak yang berkenaan daripada NGO, daripada kalangan swasta dan juga pihak-pihak yang membuat R&D (*research and development*) dengan izin jadi kita mengambil semua maklumat dan juga pandangan daripada pihak-pihak yang berkenaan dan membuat keputusan. Itu sahaja, itu cara kita buat kerja. Kita berbincang, kita tidak pernah membuat keputusan bersendirian seperti DAP kah atau dari mana. Terima kasih.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Penjelasan. Terima kasih. Tuan Pengerusi kalau ada perbincangan, bukankah dari awal-awal bila ada rang undang-undang itu, semestinya sudah ada perbincangan dan kenapa selepas rang undang-undang itu dibawa ke Dewan Rakyat untuk bacaan pertama selepas itu dalam tempoh masa yang singkat ini, ada tekanan yang tertentu. Itulah saya kata tekanan yang tertentu, pada *stakeholders* yang kata denda itu terlampau tinggi dan ada risiko-risiko untuk *pacify group*, *certain interest group* dengan izin itu yang tidak memadai tetapi menggadaikan hak rakyat negara ...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, bukan ambil peluang untuk berucap, jadi penjelasan yang telah diminta, sila Yang Berhormat menjawab.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Daripada penjelasan ini, apakah rasional ia?

**Dato' Sazmi bin Miah:** Apa masalah Yang Berhormat ini yang sebenarnya? [Disorak]

Yang Berhormat, kalau ada masalah peribadi kah apa, Yang Berhormat kita bincang di luarlah. Tetapi kalau ... ini masalah, saya jawab benda-benda yang sama.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Saya tidak ada apa-apa masalah peribadi dengan Yang Berhormat atau dengan sesiapa. Saya menjalankan tanggungjawab saya ...

**Dato' Sazmi bin Miah:** Saya tahu, saya tahu masalah Yang Berhormat. Yang Berhormat ...

**Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]:** Tuan Pengerusi, ini DAP pusing-pusinglah! Dia putar-putar dari awal dia putar terus. Mungkin dia punya roket tidak boleh naiklah.

**Dato' Sazmi bin Miah:** Ini saya kasihan orang Ipoh lah. Tetapi Yang Berhormat bertanya benda yang sama Yang Berhormat.

**Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]:** Sudah tiga kali dah.

**Dato' Sazmi bin Miah:** Saya sudah jawab benda yang sama. Saya tahu Yang Berhormat hendak saya jawab seperti Yang Berhormat hendak jawapan itu. Tak boleh, kita tak ada tekanan. Perbincangan demi perbincangan dibuat. Sebab itu akan ada pindaan rang undang-undang kepada mana-mana bil pun.

**Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]:** Faham?

**Dato' Sazmi bin Miah:** Maksudnya setiap kali kita bersidang pun akan ada rang undang-undang sebab ada perbincangan selepas benda itu dibuat. Ini bukan al-Quran, Yang Berhormat. Tidak boleh tukar-tukar, ini hanya rang undang-undang yang manusia buat. Cuma Yang Berhormat mungkin rasa ini kalau rang undang-undang ini kena bincang dengan DAP, bincang dengan DAP, tengok pengerusi Yang Berhormat pun dia buat keputusan sorang-sorang. Kita ini semua kementerian kita campur, kita buat keputusan yang terbaik. Terima kasih.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat masalahnya ialah bahawa pindaan yang dicadangkan dalam Kertas Pindaan hendaklah disetujukan.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Diputuskan,

*[Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan]*

*[Kertas Pindaan adalah dilampirkan]*

**Fasal-fasal 30 hingga 33** diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 34 hingga 35** diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 36 hingga 37 - Pindaan:**

**Dato' Sazmi Miah:** Pindaan dalam subfasal 36(4) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

Pindaan dalam subfasal 37(2) bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera di dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Tuan Pengerusi.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Sila, sila.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Terima kasih. Ini fasal 36(4) dan 37(2). Nampaknya pindaan ini, nombor satu dia memberi diskaun sebanyak 75% di 36(4) dan di 36(4)(a), 36(4)(b), dia bagi diskaun lebih dari 100% dan diskaun itu menunjukkan kekurangan denda yang dicadangkan dan di fasal 37(2) nampak diskaun yang terlampau banyak juga.

Soalan saya yang saya hendak kemukakan, rasional dan *u-turn* itu dia pusing-pusing tidak mahu jawab, tak berani jawab, itu soal lain, tak apa. Lari dari tanggungjawab tak apa. Yang saya hendak tahu, ini saya tanya dia tak jawab juga, Yang Berhormat tidak jawab. Saya katakan bila dibentangkan, *after first reading*, kenapa dalam tempoh masa tak sampai enam hari Dewan bersidang ada satu pemindaan yang terlampau.

Nampaknya tidak boleh diterima, tidak ada rasional langsung dan apakah perbincangan yang telah dibuat dan apakah rasional, apakah perbincangan yang telah dibuat dengan pihak-pihak *stake holders*? Kenapa mereka menanya mengapa denda perlu dikurangkan baru mereka akan melabur, baru mereka akan terlibat dalam *biosafety* ini? Adakah ini satu *precondition* yang dibuat oleh *wasted group* ini bahawa dengan kekurangan denda baru mereka ada ruangan dibuka, mereka pada pengetahuan saya dan *stake holders* yang lain mereka dengan denda yang dikurangkan mereka akan eksploitasi situasi ini. Bukankah ini yang betul dan bukankah ini yang rasional?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Dato' Sazmi bin Miah:** Saya tidak setuju satu pun dengan apa yang dicakapkan oleh pembangkang. Terima kasih.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Ini jawapan? Ini standard ... itulah sebab kita mahu menteri berada di sini untuk menjawab. Bila ada Setiausaha Parlimen yang tidak ada standard menjawab macam ini, menyeleweng dari tanggungjawab beliau, kalau tak tahu jawab tolong cakap, tak tahu jawab.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Baiklah Yang Berhormat.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Kita boleh tanya Yang Berhormat lain yang dari kementerian lain atau dari yang ada standard untuk menjawab.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan yang dicadangkan di dalam Kertas Pindaan hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

Diputuskan,  
*[Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan]*  
*[Kertas Pindaan adalah dilampirkan]*

**Fasal-fasal 36 hingga 37** diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 38 hingga 48** diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

**Dr. Tan Seng Giaw [Keping]:** Tuan Pengerusi, laju sangat itu.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, lambat bangunlah, bukan saya laju.

**Dr. Tan Seng Giaw [Keping]:** Saya cuma bangun sahaja tidak tengok, tidak lihat di sini.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Baiklah. Tak apalah, bolehlah dibenarkan.

**Dr. Tan Seng Giaw [Keping]:** Ya, ya, ya. Itulah bukan apa itu kerana ini satu Bahagian VI yang pentinglah. Di sini Tuan Pengerusi, yang pertamanya, ini kuasa penyiasatan. Saya setuju dengan rang undang-undang ini. Tetapi saya hendak Yang Berhormat memberi jaminan kepada Dewan yang mulia ini kuasa-kuasa yang begitu besar yang diberikan kepada penguat kuasa tidak akan disalahgunakan. Itu kebimbangan saya misalnya dengan kuasa penyiasatan, seorang pegawai penguat kuasa hendaklah mempunyai segala kuasa yang perlu untuk menjalankan penyiasatan di bawah akta ini atau mana-mana peraturan yang dibuat di bawah akta ini.

Yang Berhormat, kalau Yang Berhormat ada kilang untuk organisma dan tindakan ini diambil oleh pihak penguat kuasa. Yang Berhormat akan mengetahui, menyedari apakah masalah yang dihadapi oleh Yang Berhormat. Sebab saya sering kali dipanggil oleh pihak mangsa yang dikenakan tindakan penguatkuasaan misalnya kalau ada sambungan di bangunan dan sebagainya dan tindakan yang diambil bukan main. Bukan seperti tentera yang menyerang, faham? Itu yang dibuat dengan begitu banyak van, begitu ramai polis, pegawai keselamatan dan sebagainya seperti tentera yang menyerang itu.

Di sinilah saya berharap walau pun ada perkara yang disebutkan iaitu rayuan kepada menteri dan sebagainya di sini memang ada beberapa perkara yang menetapkan rayuan kepada menteri dan sebagainya, saya berharap kuasa yang diberi ini tidak disalahgunakan. Mungkin kita perlukan peruntukan yang lain untuk memastikan tidak berlakunya penyalahgunaan kuasa.

Saya percaya Yang Berhormat akan jawab tidak akan ada. Saya pun berharap juga Yang Berhormat sendiri dapat tahu apakah masalah yang akan dihadapi oleh pihak yang disiasat. Di sini ada perkara Fasal 40 mengenai pengeledahan dengan waran dan juga Fasal 41 pengeledahan tanpa waran dan memang kuasa yang diminta maklumat majistret dan sebagainya memang begitu hebat sekali, panjang di dalam fasal ini bukan main, hampir dua muka. Bukan main, bukan main. Bolehkah Yang Berhormat terangkan perbezaan di antara pengeledahan dengan waran dan pengeledahan tanpa waran. Sekian, terima kasih.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat sila.

**Dato' Sazmi bin Miah:** Terima kasih Yang Berhormat Kepong. Ini cara berhemah, kita berbincang dan sebagainya bersetuju dengan pindaan dan sebagainya. Saya mengambil maklum berkenaan apa yang diperingatkan oleh Yang Berhormat Kepong tadi berkenaan penguatkuasaan undang-undang dan sebagainya.

Berkenaan dengan tanpa waran dengan waran itu ia contohlah Yang Berhormat ya? Kita ada satu, katalah kereta yang disyaki membawa suatu barang yang boleh tertakluk di bawah undang-undang ini maksudnya dia mempunyai sebab yang munasabah, katalah mendapat tips dan sebagainya, ada kereta hendak buat *road block* dan sebagainya, tak memerlukan waran lah untuk menggeledah premis kereta tersebut.

Yang perlukan waran ini sebab mungkin kita sudah ada siasatan dan sebagainya sebab sudah ada bukti secara jelas memerlukan waran, yang itu yang boleh dilakukan mengikut jangka masa yang panjang, tetapi sekiranya mengikut jangka masa yang pendek, lori kah dan sebagainya yang kita syaki, boleh kita lakukan. Terima kasih.

**Fasal-fasal 38 hingga 48** diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

**Fasal 49 - Pindaan:**

**Dato' Sazmi bin Miah:** Pindaan dalam Fasal 49 bertujuan untuk memberi Pegawai Penguatkuasa kuasa untuk memeriksa secara lisan mana-mana orang yang dijangkakan mengetahui fakta dan hal keadaan kes dalam fasal 49A memperkatakan tentang peruntukan yang berhubung dengan kebolehterimaan kenyataan sebagai keterangan.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** *[Bangun]*

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat masalahnya ialah ... Yang Berhormat bukan sahaja cepat, Yang Berhormat lambat.

■1210

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Memang cepatkan. Saya rasa Tuan Pengerusi setuju. Saya hendak tanya di sini, saya nampak ada pindaan di sini dan juga teks yang asal, adakah ini bermakna yang baru ini sudah menggantikan yang lama dengan sepenuhnya. Ini bermakna fasal 49 itu dimansuhkan, yang asal itu tetapi ia tidak diterangkan. Cuma dikemukakan satu kertas. Ini satu sahaja. Bagaimana sekiranya yang hendak dipinda itu, kita terangkanlah sedikit sama ada menggantikan sepenuhnya fasal 49.

**Dato' Sazmi bin Miah:** *[Ketawa]* Menggantikan, Yang Berhormat. Rang undang-undang dipinda untuk menggantikan fasal 49 yang ada dengan sepenuhnya. Terima kasih.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan yang dicadangkan dalam Kertas Pindaan hendaklah disetujui.

Pindaan dikemukakan bagi diputuskan; dan disetujui.

Diputuskan,

*[Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan]*

*[Kertas Pindaan adalah dilampirkan]*

**Fasal 49** sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 50 hingga 58 – Pindaan:**

**Dr. Tan Seng Giaw [Keping]:** Fasal 55?

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ya.

**Dr. Tan Seng Giaw [Keping]:** Tuan Pengerusi, ini memang penting. Fasal 55 yang saya sebutkan di sini, kerana kita kekurangan pakar-pakar dalam bidang ini. Dengan fasal 55 ini, Lembaga boleh melantik mana-mana orang yang berkelayakan untuk menjadi juru analisis bagi maksud menjalankan suatu analisis di bawah ini, Tuan Pengerusi. Saya hendak Yang Berhormat Setiausaha Parlimen terangkan di sini, cara-cara untuk melantik dan sebagainya disebabkan oleh kita kekurangan pakar seumpama ini.

Kita mesti ada kriteria untuk melantik, kerana di dalam rang undang-undang ini tidak sebutkan sama ada di dalam jadual ataupun di tempat-tempat yang lain, di sini tidak disebutkan bagaimana kita boleh melantik juru analisis. Mesti ada kriteria. Misalnya, apakah... *I think there has to be. Ia memerlukan. Spell out. After all the laws must be cleared. It verbiages but must be cleared.* Ia ada jadual-jadual tetapi tidak termasuk masalah kriteria dan sebagainya. Saya harap Yang Berhormat akan mengambil pusing dan seterusnya memperbetulkan keadaannya.

**Dato' Sazmi bin Miah:** Ahli Yang Berhormat, ini rang undang-undang. Ini bukan peraturan, *administrative guidelines*, dengan izin, cara-cara hendak buat dan sebagainya itu akan datang, selepas kita meluluskan undang-undang tersebut. Kalau kita masuk ke dalam ini, ia merujuk kepada pelantikan juruanalisis. Macam-macam juruanalisis Yang Berhormat, juruanalisis tulisan tangan, juruanalisis bahan-bahan kimia tertentu, juruanalisis dialek, juruanalisis maklumat-maklumat terperinci. Kalau kita hendak sebut satu persatu Yang Berhormat, saya rasa tebal sangatlah rang undang-undang kita. Ia boleh dibuat secara *administrative* dan insya-Allah kita akan buat mengikut peraturan-peraturan yang sedia ada. Terima kasih.

**Fasal-fasal 50 hingga 58** diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

**Fasal 59 - Pindaan:**

**Dato' Sazmi bin Miah:** Pindaan dalam Fasal 59 bertujuan untuk mengambil kira pandangan industri supaya satu peruntukan bagi perlindungan maklumat sulit dan penalti bagi penzahiran tanpa kebenaran diadakan.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera di dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk di bahas. Ipoh Barat.

■ 1220

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Terima kasih Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, semasa setiausaha Parlimen memberitahu bahawa ada pandangan yang diberi oleh industri, berkaitan dengan fasal 59, apakah pandangan yang khusus yang telah diberi dan diambil kira oleh kementerian.

Kedua adalah mengenai 59(3) itu di mana prosiding-prosiding sivil, di manakah situasi-situasi. Jenayah saya faham, tetapi dalam situasi kes-kes sivil. Saya rasa tidak ada kena-mengena dengan kementerian untuk mengadakan satu situasi yang sedemikian. Bolehkah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen memberitahu situasi-situasi di mana ada kes-kes sivil. Terima kasih.

**Dato' Sazmi bin Miah:** Terima kasih Yang Berhormat Ipoh Barat. Pandangan yang kita ambil sebenarnya daripada semua pihak. Ia tidak kira sivil ataupun jenayah sebab ianya berjalan sekali, selari. Jadi ini yang ditentukan oleh pihak Peguam Negara dan kita bersetuju sekiranya dimasukkan, ianya tidak memudaratkan. Jadi apa salahnya kita ada juga. Terima kasih.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan yang dicadangkan dalam Kertas Pindaan hendaklah dipersetujukan.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

*[Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan]*

*[Kertas Pindaan adalah dilampirkan]*

**Fasal 59** sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 60 hingga 66** diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal 67 – Pindaan:**

**Dato' Sazmi bin Miah:** Pindaan dalam fasal 67 bertujuan untuk mengadakan peruntukan penalti yang munasabah.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera di dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas. Ipoh Barat.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Terima kasih Tuan Pengerusi. Nampaknya fasal 67 ini adalah satu peluang yang akhir untuk saya untuk menuntut tindakan kerajaan kerana tidak ada ruangan lain. Apa yang mustahak adalah nampaknya satu proses tipuan telah dibuat kepada rakyat dengan menurunkan denda dari RM1 juta ke RM250 ribu iaitu diskaun sebanyak

75%. Nampaknya ini adalah tekanan daripada pihak-pihak industri yang ingin lagi, yang sangat-sangat ingin menyenangkan mereka dan tidak ambil kira pihak-pihak *stockholders* yang betul-betul akan *affected* dalam proses ini dan apakah rasionalnya? Kenapa membuat pusingan “u”? Kenapa selepas bacaan kali pertama baru membuat pindaan dalam tempoh tujuh hari. Saya hendak katakan tidak ada apa-apa rasional langsung, pendirian yang sangat cacat oleh kementerian, tidak boleh diterima pakai langsung.

**Dato’ Sazmi bin Miah:** Terima kasih. Buat kali terakhir saya menjawab.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ini tidak mesti, Yang Berhormat.

**Dato’ Sazmi bin Miah:** Itulah saya...

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Bukan akhir, nanti kalau orang lain hendak bahas, Yang Berhormat perlu jawab.

**Dato’ Sazmi bin Miah:** Ya, terima kasih, tetapi itulah penggunaan perkataan ini, mula-mula tekanan, selepas itu desakan, perbincangan, selepas itu pengurangan, selepas itu diskaun, macam-macam lah. Ini semua permainan ayat-ayatlah. Jadi niat kita ikhlas. Kita mengadakan perbincangan dengan semua orang. Dalam masa tujuh hari untuk mengadakan pindaan, itu adalah tidak benar. Kalau Ahli Yang Berhormat ada di dalam sesi Dewan ini pada persidangan yang lepas, ianya masuk dalam persidangan bulan Mac lagi. Jadi kita mempunyai masa, perbincangan dibuat dan sebagainya sebab kita memberi peluang sebab ini adalah rang undang-undang yang baru.

Ini bukan satu *u-turn*. Ini satu *on going process*, dengan izin, yang akan diadakan dari semasa ke semasa. Mungkin pada persidangan akan datang, akan ada lagi pindaan. Ianya mengikut zaman seperti yang saya cakap tadi, undang-undang ini kita yang buat. Sekiranya kita semua rasa ianya tidak perlu, kita semua *reject*, tetapi kalau kita semua rasa ia perlu, hanya Ipoh Barat sahaja rasa tidak perlu, jadi kita terima. Saya mengikut majoriti, *simple majority* iaitu *through democracy* seperti yang diagung-agungkan oleh pihak pembangkang. Terima kasih.

**Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan yang dicadangkan dalam Kertas Pindaan hendaklah dipersetujukan.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

Diputuskan,

*[Sebagaimana dicadangkan dalam Kertas Pindaan]*

*[Kertas Pindaan adalah dilampirkan]*

**Fasal 67** sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Fasal-fasal 68 hingga 71** diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

**Jadual** sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian dari Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan pindaan, dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

## **RANG UNDANG-UNDANG MAKMAL PATOLOGI 2007**

### **Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga**

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Dengan ini saya menjemput Yang Berhormat Menteri Kesihatan untuk memberi huraian. Sila Yang Berhormat.

**12.18 tgh.**

**Menteri Kesihatan [Datuk Seri Dr. Chua Soi Lek]:** Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan satu rang undang-undang untuk mengadakan peruntukan bagi pengawal seliaan dan pengawalan makmal patologi yang ditubuhkan oleh individu, perkongsian syarikat dan badan berkanun dan perkara-perkara yang berkaitan dengannya dibaca kali yang kedua sekarang.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Sila, Yang Berhormat.

**Datuk Seri Dr. Chua Soi Lek:** Tuan Yang di-Pertua, makmal patologi adalah sebuah *facility* yang diguna bagi tujuan memberi perkhidmatan, penganalisaan dan pemeriksaan sampel tisu atau bendalir manusia atau apa-apa hasil badan manusia yang lain atau untuk menilai apa-apa perubahan dalam keadaan sosiologi manusia bagi maksud mencegah, mendiagnosis atau merawat penyakit manusia.

Sampel tisu atau bendalir manusia terdiri daripada kahak, darah, air mani, air kencing, najis, tisu badan atau organ badan. Prosedur menerima, mengumpul dan menyimpan sampel tisu atau bendalir manusia, penyediaannya untuk ujian mesti mengikut piawaian antarabangsa. Ujian kemudiannya dilakukan secara manual atau menggunakan peralatan *semi automated* atau *automated*. Hasil keputusan makmal bergantung kepada pegawai yang menjalankan ujian dan juga jenis peralatan yang digunakan. Bagi memastikan hasil keputusan makmal berkualiti, maka kedua-duanya harus dikawal.

■1230

Perkhidmatan makmal patologi adalah untuk mengesahkan diagnosis penyakit-penyakit seperti kanser, infeksi, penyakit-penyakit metabolik dan lain-lain. Di samping itu, khidmat rundingan pakar patologi bagi tujuan rawatan dan jagaan berterusan pesakit juga merupakan sebahagian perkhidmatan makmal patologi dan semua perkhidmatan ini dilakukan oleh beberapa kategori profesional kesihatan. Ada tiga kategori profesional kesihatan yang terdapat dalam sesuatu makmal patologi. Ini terdiri dari pakar patologi, pegawai saintifik dan juruteknologi makmal perubatan.

Pakar patologi adalah seorang pengamal perubatan berdaftar yang mempunyai kelayakan, latihan dan pengalaman di dalam disiplin patologi. Beliau berperanan dalam memberi interpretasi klinikal, menyediakan laporan ujian dan khidmat rundingan. Pegawai saintifik adalah seorang yang memegang Ijazah Sarjana Muda Sains atau doktor falsafah dan mempunyai pengalaman bekerja di makmal patologi. Mereka terdiri daripada ahli kaji kuman, ahli kimia hayat, ahli genetik dan ahli kimia.

Juruteknologi makmal perubatan pula adalah seorang pemegang Diploma Teknologi Makmal Perubatan yang membantu dalam membuat ujian di makmal. Tuan Yang di-Pertua, makmal patologi yang sedia ada terdapat di dalam beberapa bentuk iaitu makmal patologi yang menjalankan ujian yang tertentu seperti makmal transfusi perubatan, makmal toksikologi, makmal terapeutik, makmal patologi *oral* dan makmal patologi di hospital atau klinik swasta.

Di sektor swasta, dianggarkan terdapat 200 makmal patologi bersendirian dan 90 buah makmal patologi di hospital swasta di negara ini. Dianggarkan seramai 42 pakar patologi, 100 pegawai saintifik dan 1,000 juruteknologi makmal perubatan yang berkhidmat di makmal patologi swasta bersendirian. Manakala bilangan yang berkhidmat dengan makmal patologi di hospital swasta masih dalam perhitungan dan akan muktamad apabila selesai proses pendaftaran dan pelesenan di bawah Akta Kemudahan dan Perkhidmatan Jagaan Kesihatan Swasta 1998 dan Peraturan-peraturan 2006.

Usaha untuk menggubal Rang Undang-undang Makmal Patologi 2007 telah bermula sejak tahun 1987. Dengan komitmen yang ada di Kementerian Kesihatan, Malaysia disarankan supaya makmal patologi swasta harus dikawal, maka rang undang-undang ini dapat dibentangkan di Parlimen yang mulia ini. Dalam menggubal Rang Undang-undang Makmal Patologi 2007 ini, Kementerian Kesihatan telah mengambil kira rungutan pengguna mengenai perkhidmatan makmal, pandangan pakar-pakar patologi daripada sektor awam dan swasta, pandangan agensi-agensi kerajaan yang lain, badan-badan berkanun serta pihak-pihak yang berkepentingan dengan makmal patologi. Rang Undang-undang Makmal Patologi 2007 dapat menjamin kepentingan dan keselamatan pengguna, orang ramai dan juga keselamatan profesional kesihatan yang berkhidmat di makmal tersebut.

Di bawah rang undang-undang ini, jenis makmal patologi dibahagikan kepada pengkhususan patologi anatomi, patologi kimia, mikrobiologi perubatan dan hematologi serta dibahagikan lagi kepada jenis atau kelas-kelas tertentu mengikut kompleksiti ujian-ujian yang dilakukan. Rang undang-undang ini memastikan supaya makmal-makmal patologi yang dikawal selia memberi keputusan makmal yang betul, boleh dipercayai, tepat pada waktunya, mengamalkan metodologi dan prosedur yang sesuai mengikut piawaian makmal, dilengkapi dengan alat-alat makmal yang sesuai dan mencukupi, mempunyai sistem dan simpanan rekod dan menggaji kakitangan yang berkeelayakan dan berpengalaman.

Rang undang-undang yang dicadangkan ini juga bertujuan untuk mengawal penubuhan dan perkembangan makmal patologi agar ianya lebih saksama, tidak tertumpu di bandar-bandar besar atau di kawasan-kawasan tertentu sahaja. Ini bagi memastikan permohonan menubuhkan makmal patologi tidak dilakukan di kawasan yang telah pun *saturated* atau *oversupply* dengan izin, dengan makmal tersebut. Rang undang-undang ini juga bertujuan untuk mengawal pengendalian dan aktiviti dalam makmal patologi. Lesen yang diberikan di bawah rang undang-undang ini dikehendaki mematuhi setiap undang-undang profesion kesihatan supaya tidak bertentangan dengan amalan dan kod etika profesion masing-masing. Obligasi ini termasuk organisasi jagaan yang diuruskan yang mempunyai kontrak dengan makmal patologi.

Tuan Yang di-Pertua, kualiti perkhidmatan dikawal bermula dengan penubuhan makmal sehingga kepada kaedah penyegeraan, pengendalian dan penyediaan makmal patologi. Beban tanggungjawab ini adalah diletakkan kepada pemegang lesen dan rang undang-undang ini memastikan pemegang lesen, memastikan patologi diperiksa dari semasa ke semasa untuk memastikan ianya hanya profesional kesihatan yang berkelayakan dilantik sebagai orang yang bertanggungjawab, memastikan perjalanan makmal mengikut piawaian yang ditetapkan oleh peraturan-peraturan yang akan digubal di bawah rang undang-undang yang dicadangkan ini.

Pemegang lesen dimestikan melantik seorang yang bertanggungjawab. Beliau boleh melantik dirinya atau seorang yang berkelayakan seperti yang dibenarkan oleh ketua pengarah mengikut kelas dan kekhususan makmal patologi yang ditubuhkan. Kepentingan orang ramai termasuk keselamatan dan hak pengguna dijaga dalam rang undang-undang ini. Ini termasuk mewajibkan pemeliharaan maklumat pesakit disimpan dalam rekod dan kerahsiaan maklumat. Makmal patologi hanya dibenarkan menjalankan ujian atas permintaan seorang pegawai perubatan berdaftar dan ini bertujuan supaya penjagaan kesihatan pesakit diuruskan oleh mereka yang berkelayakan dan berdaftar dari segi undang-undang.

Ketua Pengarah Kesihatan diberi kuasa untuk menutup mana-mana makmal patologi yang menimbulkan bahaya kepada orang ramai. Harga bagi ujian-ujian makmal juga dikawal melalui satu jadual *fee* dalam peraturan-peraturan yang akan dibubarkan kemudian. Hak pengguna untuk mengadu ketidakpuasan hati terhadap mana-mana makmal patologi swasta dipelihara oleh rang undang-undang ini kerana setiap makmal patologi dikehendaki mewujudkan mekanisme ketidakpuasan hati pelanggan. Hak pengguna untuk mendapatkan perkhidmatan berkualiti juga dijamin.

Selain daripada kawalan ke atas profesional dan peralatan makmal, kualiti perkhidmatan dijamin melalui peruntukan yang boleh dikenakan syarat melalui sistem jaminan kualiti atau proses akreditasi antarabangsa. Tambahan juga, Kementerian Kesihatan diberi kuasa untuk memberi arahan, perintah atau garis panduan berhubung dengan semua perkara berkaitan dengan kualiti dan standard makmal patologi.

Tuan Yang di-Pertua, rang undang-undang ini tidak menghalang ujian makmal yang dilakukan oleh individu bagi dirinya dalam ujian paras glukosa, darah, air kencing atau ujian kehamilan. Ia juga tidak mengawal makmal patologi yang khusus ditubuhkan bagi tujuan penyelidikan memandangkan ianya penting bagi perkembangan teknologi dan faedah kepada negara.

Rang undang-undang memberi kuasa kepada kementerian untuk menjalankan penguatkuasaan supaya peruntukan-peruntukan yang terapat dalam rang undang-undang ini dipatuhi. Rang undang-undang ini juga mengawal pengiklanan oleh makmal patologi yang dilesenkan supaya tidak mengelirukan orang awam atau melanggar mana-mana peruntukan Undang-undang Kesihatan.

Tuan Yang di-Pertua, Bahagian I iaitu fasal 1 dan 2 akta yang dicadangkan memperkatakan mengenai perkara permulaan. Bahagian II iaitu fasal 3 dan 4 akta yang dicadangkan bertujuan untuk menetapkan kawalan suatu makmal patologi melalui kelulusan dan pelesenan.

■1240

Bahagian III iaitu fasal 5 hingga 11 akta yang dicadangkan menetapkan tatacara untuk memperoleh satu kelulusan untuk menubuhkan dan menyegerakan satu makmal patologi.

Bahagian IV fasal 12 hingga 23 akta yang dicadangkan menetapkan tatacara dan kuasa memohon, memperoleh dan perkara-perkara lain yang berkaitan dengan pelesenan makmal patologi.

Bahagian V iaitu fasal 24 hingga 29 akta yang dicadangkan memperuntukkan bagi tanggungjawab pemegang lesen dan orang yang bertanggungjawab.

Bahagian VI atau fasal 30 hingga 34 akta yang dicadangkan memperuntukkan bagi pergantungan dan pembatalan kelulusan atau lesen oleh sama ada ketua pengarah atau menteri.

Bahagian VII fasal 35 hingga 37 akta yang dicadangkan memperuntukkan lagi penutupan makmal patologi sama ada atas arahan ketua pengarah atau atas kerelaan pemegang lesen sendiri.

Bahagian VIII fasal 38 hingga 43 akta yang dicadangkan memperkatakan tentang peruntukan am yang berhubung dengan kelulusan atau lesen.

Bahagian IX atau fasal 44 dan 45 akta yang dicadangkan memperuntukkan bagi piawaian dan kualiti yang hendak disegerakan.

Bahagian X atau fasal 46 akta yang dicadangkan memperuntukkan bagi penubuhan Jawatankuasa Penasihat Makmal Patologi dalam semua premis.

Bahagian XI atau fasal 47 hingga 51 akta yang dicadangkan memberi definisi organisasi jagaan yang diuruskan dan hubungan antara organisasi jagaan yang diuruskan dan makmal patologi.

Bahagian XII iaitu fasal 50 hingga 68 akta yang dicadangkan menetapkan peruntukan penguatkuasaan akta ini termasuklah pelantikan pegawai yang diberi kuasa serta kuasa mereka mengkompaun kesalahan dan permulaan prosiding.

Bahagian XIII akta yang dicadangkan mengandungi peruntukan yang berhubung dengan perkara pelbagai antaranya termasuklah kuasa-kuasa menteri mempertimbangkan rayuan, memberi pengecualian, menentukan sumbangan kebajikan, menetapkan peraturan-peraturan dan lain-lain peruntukan untuk mengadakan jadual *fee*, mengawal selia iklan oleh makmal patologi, peruntukan untuk menjaga kerahsiaan maklumat pesakit-pesakit dan rang undang-undang ini akan melibatkan implikasi kewangan dalam perbelanjaan wang tambahan yang amaunnya belum dapat ditentukan buat masa ini. Rang Undang-undang Makmal Patologi 2007 adalah perlu untuk memastikan perkhidmatan kesihatan selamat dan berkualiti diberi kepada pesakit. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

**Timbalan Menteri Pengangkutan [Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar]:**

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk mengadakan peruntukan bagi mengawal seliaan dan pengawalan makmal patologi dan perkara-perkara yang berkaitan dengannya dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Batu Pahat, sila.

**12.44 tgh.**

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan tahniah kepada pihak kementerian kerana membentangkan rang undang-undang ini yang telah dirancang selama lebih 20 tahun. Ini merupakan satu perkara yang amat bermakna terutamanya kepada warga kesihatan kerana ia dapat menjamin juga mencerminkan, bahawa keberkesanan makmal-makmal patologi yang mana akan diisi ataupun akan diketuai oleh pakar-pakar patologi. Masalah-masalah yang timbul, saya ingin terus kepada masalah.

Yang pertama iaitu berkaitan dengan bilangan pakar patologi yang sedia ada. Kita dimaklumkan bahawa terdapat lebih daripada 200 makmal-makmal patologi swasta dan pegawai-pegawainya ataupun pakar-pakar patologi yang ada berkhidmat sebanyak 42 orang. Adakah dengan pelesenan ataupun diberikan rang undang-undang ini akan menyebabkan tarikan yang berlebihan, ataupun tawaran yang berlebihan terutamanya kepada pakar-pakar patologi daripada pihak kerajaan, yang berkhidmat di hospital-hospital kerajaan.

Yang kedua, apakah dengan bentuk penguatkuasaan yang dijalankan oleh pihak kementerian ini akan dapat menjamin kualiti yang akan diusahakan ataupun dihasilkan oleh makmal-makmal patologi akan bertambah baik, akan bertambah cepat, bertambah pantas dan

jitu. Dengan adanya khidmat yang diberi dan pensyaran yang agaknya begitu menyeluruh akan menyebabkan harga-harga yang ditawarkan sama ada daripada ujian darah, air kencing, air mani dan sebagainya akan meningkat. Saya juga bila bercerita berkaitan dengan perkhidmatan yang baik, perkhidmatan yang cekap yang paling utama ialah berkaitan dengan pengguna iaitu mereka yang ...

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Sekejap Batu Pahat, minta penjelasan sedikit tentang harga yang ditawarkan. Saya tanya tapi dia tak nak jawab. Tuan Yang di-Pertua, terima kasih...

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Tanya pada menteri lah.

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Saya bukan nak tanya menteri, saya hendak tanya Batu Pahat, saya bisik dekat dia tadi. Yang Berhormat Menteri, saya tanya mula-mula boleh tak terangkan pada saya patologi ini dalam bentuk yang paling mudah untuk difahami. Jadi dia sebutlah apa dia patologi itu. Tapi saya beranggapan, saya berada dalam satu kedudukan ...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Minta penjelasan daripada Yang Berhormat Batu Pahat.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Merujuk kepada yang dibincangkan tadi?

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Merujuk, sekejap tadi saya tanya dia, dia jawab macam endah tak endah saja. Dia suruh saya tanya menteri, mana boleh, dia seorang doktor yang mempunyai pengalaman dan kepakaran. Saya sebagai seorang pengguna ataupun dalam konteks ini menerima, penerima perkhidmatan. Lazimnya Tuan Yang di-Pertua, apabila kita pergi ke hospital kerajaan, kita diberikan satu temu janji dahulu, ini satu masalah Tuan Yang di-Pertua. Pergi dan temu janji. Kemudian apabila sampai ke hari temu janji itu, kita ingatkan janji pukul 11, kita sampai pukul 11 kita akan dapat terus ambil darah dan sebagainya kemudian dapat terus keputusannya kerana *symptom* yang kita alami itu telah pun berlaku. Sampai sana tengok ada berpuluh orang lagi, hendak kata beratus tu mungkin melampau sangat.

Jadi hasilnya saya pergi ke swasta. Swasta mengenakan bayaran yang lebih tinggi, *average* yang saya kena sendiri setiap kali enam bulan, RM250. Keputusan yang diberikan, maklumat yang ada di dalam laporan itu lebih daripada yang disediakan oleh makmal hospital kerajaan ataupun pejabat-pejabat kesihatan.

Jadi Yang Berhormat Batu Pahat, adakah Yang Berhormat Batu Pahat ingin mencadangkan kepada pihak kementerian supaya maklumat-maklumat yang diterima oleh pengguna-pengguna tadi bukan sekadar tahap kolesterolnya sahaja, LDLnya, HDL, tetapi mengikut apa yang telah dilaksanakan oleh pihak swasta supaya pengguna ini akan merasa puas hati dengan nasihat dan pendapat yang diberikan oleh pakar-pakar kita. Terima kasih.

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Terima kasih sahabat saya Tangga Batu. Bila kita pergi ke pihak swasta, biasanya dia akan buat ujian semua sekaligus. Nombor satu, dapat caj lebih, nombor dua, dapat menyenangkan rasa kebimbangan dalam diri pesakit tersebut. Sedangkan di hospital kerajaan kita cuma ambil bilik yang mana bersesuaian bertepatan dengan permasalahan yang timbul. Jadi kalau kata semua kita hendak buat macam itu, belanja besar Yang Berhormat.

■1250

Jadi, berkaitan balik berkenaan dengan pengguna ataupun pesakit yang dibuat ujian, masalah yang timbul selain daripada harga, kadang-kadang keputusan yang dibuat, yang diberikan kepada pengguna kalau mengikut kepada akta yang akan dibentangkan ini ialah bertujuan untuk menjaga kerahsiaan maklumat. Kadang-kadang pesakit menerima *result* ataupun keputusan yang agaknya silap, agaknya cuai ataupun tidak tepat. Adakah berdasarkan kepada akta ini, pengguna tersebut akan diberikan pampasan? Sebab dia merupakan salah satu dalam bentuk psikologi trauma ataupun *trauma psychology*.

Ini pernah berlaku di mana pesakit contohnya dibuat ujian kali pertama, ujian HIV, *first screening*, kemudian tanpa dibuat *screening* yang kedua untuk memastikan telah memaklumkan kepada pesakit tersebut bahawa beliau menghidap sakit HIV, dan apabila dibuat ujian di makmal kerajaan, keputusannya tidak tepat dan ialah trauma dianggap sebagai pesakit ataupun yang menghidap *pressure* ini telah terpendam dalam jiwa pesakit tersebut. Jadi adakah akta ini akan mengambil kira berkenaan dengan pampasan ataupun kesalahan-kesalahan yang akan timbul? Saya juga rasa bagus...

**Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]:** Yang Berhormat..

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Silakan.

**Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu tahniahlah kepada kementerian kerana mengadakan satu Rang Undang-undang Makmal Patologi ini. Sebagai seorang doktor, ini patologi orang kampung faham macam saya ini, ini doktor orang mati. Jadi, apabila saya melihat huraian Yang Berhormat Menteri...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat...

**Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]:** Saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat bagi Batu Pahat.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Minta penjelasan terhadap perkara yang ini...

**Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]:** Tak, ini, ini huraian.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** .. oleh Yang Berhormat Batu Pahat, bukan rujukan beliau dengan perkara yang baru, perkara yang lain...

**Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]:** Tidak, ini pasal ujian, ujian, Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Kalau perkara baru, perkara yang lain, ini bahagian hendaklah perbahaskan.

**Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]:** ..sebab bila Yang Berhormat Batu Pahat menyentuh soal ujian ini, terpendam dengan huraian Yang Berhormat Menteri tadi, yang menyatakan apabila ujian diadakan tisu-tisu *sample* yang diambil daripada pesakit itu, mungkin ada yang disimpan, mungkin yang *access* itu dibuang seperti kahak, darah dan komponen-komponen badan yang patut dibuat kajian termasuk sperma, simen, fetus, banyak lagi huraian tadi. Jadi ujian ini, yang soal kesalahan ini, bagaimana makmal ini, yang tumpahan-tumpahan darah, yang lebihan, fetus-fetus yang lebihan itu, kerana makmal-makmal ini simpan yang *sample* sahaja, yang lebihan ini. Soalan saya yang lebihan ini. Jadi agaknya bagaimana melupuskan komponen-komponen yang lebihan tadi? Adakah dia *dimix* kan untuk jadi *sausages*, di *market*kan ke, atau bagaimana?

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Terima kasih Yang Berhormat. Yang pertama, bila sebut patologi ini, bukan orang matilah, bukan doktor orang mati. Berkaitan dengan *sample-sample* yang berlebihan ataupun itu, kita akan lupuskan secara sistematik. Ada syarikat-syarikat tertentu yang diberikan hak untuk pelupusan. Saya teruskan juga berkenaan dengan pampasan tadi.

**Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]:** Boleh jadi menteri ini..

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Kita teruskan kepada pampasan tadi iaitu adakah pampasan ini akan diteruskan atau diberi kepada pesakit-pesakit yang mana telah dapat keputusan yang tidak tepat. Adakah juga dengan akta ini akan memberikan ruang kepada pesakit tersebut untuk mendapat ujian selanjutnya kepada pihak di hospital kerajaan?

Berkaitan dengan pakar patologi asing, adakah pakar patologi asing ini akan juga diberi tempat, diberi ruang dalam menyediakan khidmat kepada makmal-makmal patologi swasta yang akan diuruskan. Adakah mereka diberi peluang ataupun hanya menggunakan pakar patologi tempatan?

Saya ada dua lagi sebenarnya yang hendak disentuh iaitu berkenaan dengan iklan. Kita dapati bahawa sekarang ini, kebanyakan makmal-makmal patologi telah membuat iklan-iklan melalui *pamflet* yang mana kalau katakan pemeriksaan 18A dengan harganya sekian, sekian, diskaunnya sekian, sekian. Adakah dengan akta ini akan memberhentikan iklan tersebut? Atau iklan-iklan yang sebegini akan diteruskan? Berkaitan dengan pengawal selia ini juga saya dapati dalam akta ini, sebahagian pengambilan ujian darah cuma dibenarkan melalui *prescription* ataupun melalui arahan pegawai-pegawai perubatan.

Hari ini, dengan iklan-iklan tersebut, ada pesakit-pesakit yang terus pergi kepada makmal. Ini telah menyebabkan kadang-kadang pesakit pergi hatta kepada farmasi juga mengadakan ujian-ujian darah tertentu. Jadi, adakah dengan akta ini, pengkhususan tersebut akan dibuat yang mana telah tidak dapat dan tidak membenarkan pegawai-pegawai farmasi di

farmasi-farmasi dan juga doktor-doktor ataupun pegawai-pegawai yang bertugas di makmal tersebut untuk membuat ujian sesuka hati.

Yang terakhir iaitu berkaitan dengan kuasa pengecualian. Di sini, apabila dikatakan menteri boleh mengecualikan mana-mana makmal patologi berlesen daripada pemakaian mana-mana peruntukan akta ini, tertakluk kepada sekatan dan syarat sebagaimana yang dikenakan. Saya rasa perkara ini perlu mendapat huraian lebih apabila disebutkan kuasa Menteri mengecualikan. Jadi di sini kadang-kadang kita berharaplah supaya perkara ini diambil perhatian yang khusus sebab pengecualian-pengecualian sebegini akan menyebabkan berlakunya... *[disampuk]*...keadaan yang tidak elok.

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Penjelasan, boleh?

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Silakan.

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Terima kasih berkenaan dengan patologi ini. Saya bersetuju Yang Berhormat. Kita sokong sangat makmal ini dibina, diwujudkan kerana kita memerlukan sesuatu yang lebih moden. Sama ada Yang Berhormat bersetuju, penjelasan Yang Berhormat, pada masa yang sama kita juga mesti menaikkan taraf hospital-hospital ini yang masih kekurangan kelengkapan, kekurangan doktor yang sering kali dipertikaikan. Jadi apakah dalam masalah yang sama kita lihat kepentingan kekurangan doktor ini, kekurangan segala kemudahan-kemudahan di hospital-hospital yang memerlukan pemerhatian daripada pihak Kementerian Kesihatan.

Jadi apa pandangan Yang Berhormat? Pada waktu yang sama kita juga perlu mempertingkatkan lagi kekurangan-kekurangan yang telah saya ajukan tadi supaya kita dapat melihat pertimbangan yang sewajarnya diberikan dalam masalah-masalah untuk memberi perkhidmatan kesihatan yang terbaik kepada rakyat jelata di semua peringkat. Sebab apa, kalau kita hendak bergantung hanya kepada pusat-pusat kepakaran swasta, barang tentu ini tidak boleh sampai ataupun boleh dipikul beban oleh rakyat. Saya beri contoh, kita pernah meluluskan Tuan Yang di-Pertua, akta tentang harga.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, siapa yang berucap?

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat Batu Pahat, dia seorang doktor. Saya bertanya kepada orang yang tahu Tuan Yang di-Pertua. Saya tidak hendak berbabas benda ini sebab saya hendak minta penjelasan. Sebab baru-baru ini kita meluluskan satu akta, menentukan tanda harga di atas semua hospital swasta. Sampai hari ini, saya tidak nampak lagi pelaksanaan akta yang telah kita lulus di Dewan yang mulia ini. Apa pandangan Yang Berhormat?

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Saya minta peluang hendak sambung Tuan Yang di-Pertua. Saya minat betul apa yang disebut oleh...

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Saya hendak habis cepat.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Hendak cepat, boleh gulunglah.

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Tuan Yang di-Pertua, minta bagi saya peluang sedikit. Ini berkaitan dengan perkhidmatan yang terbaik tadi. Yang Berhormat Batu Pahat, ini mungkin apabila Yang Berhormat menyebut tentang ketepatan hasil ujian ataupun ujian darah yang diambil oleh makmal-makmal kerajaan, saya tidak kisah sangat Yang Berhormat. Makmal swasta, umpamanya keputusan ujian darah yang tersilap. Seorang yang mempunyai virus HIV/Aids dan kemudiannya seorang yang sihat sejahtera. Apabila keputusan yang diberikan, contohnya doktor yang mengendalikan sebuah klinik swasta itu tersilap memberikan laporan kepada...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat Tangga Batu, soalan boleh sambung semula pada petang ini.

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Ya, saya kira itu yang terbaiklah.

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Saya hendak teruskan, saya ada sedikit lagi, saya hendak habiskan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Dalam satu minit ya, boleh?

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Jadi jawapan tadi, berkaitan dengan Yang Berhormat bagi Larut, saya rasa...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tak payah jawab Yang Berhormat, gulung, gulung, apa yang hendak cakap terakhir, sampaikanlah. Tak payah jawab itulah.

**Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]:** Okey, jadi sebagai penggulangan. Saya menyokonglah rang undang-undang ini, cuma saya ingin juga mencadangkan supaya setiap makmal patologi swasta ini akan mendapat status akreditasi oleh *Malaysian Society for Quality of Health* untuk menjamin *diagnosis* yang berkualiti bukan hanya setakat dibentuk Jawatankuasa Makmal Patologi. Saya menyokong.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** *[Bangun]*.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Baik, Jasin boleh berucap 2.30 lah ya? Ahli-ahli Yang Berhormat, dengan ini saya tangguhkan Dewan yang mulia ini sehingga jam 2.30 petang.

***Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 petang.***

***Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.***

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) ***mempengerusikan Mesyuarat***]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan bersidang semula. Yang Berhormat bagi kawasan Jasin boleh mulakan ucapan Yang Berhormat.

2.32 ptg.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Jangan pergi jauh sangat daripada tajuk, juga saya ingatkan.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua atas teguran. Saya akan ambil kira itu semua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Baik. Bila tegur, bila minta berhenti, tolonglah berikan kerjasama.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Siap Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Baik.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Saya ingin memulakan perbahasan Rang Undang-undang Makmal Patologi 2007 ini dengan satu soalan kepada kementerian, kerana daripada penerangan yang diberi oleh menteri bahawa pada hari ini lebih daripada 200 makmal-makmal patologi yang ada dalam negara dan kita juga diberitahu hanya ada 42 orang pakar patologi yang ada dalam negara. Apakah syarat dan kelayakan untuk satu orang itu untuk memohon lesen makmal patologi ini? Adakah ianya mesti menjadi pakar patologi baru diluluskan lesen ini atau yang lain-lain? Kerana pada hari ini, kita lihat macam *pharmacist*. Ada orang yang tidak ada kepakaran farmasi tetapi dia membuka farmasi dan menggajikan satu orang *pharmacist* untuk duduk dalam kedai dia menggunakan lesen *pharmacist* tadi untuk membolehkan dia meniaga.

Itulah sebabnya kalau kita lihat pada hari ini, kita menghadapi banyak masalah berkenaan dengan penagih-penagih dadah yang dijual ubat batuk. *Pharmacist* ini pula, dia bukan ada 24 jam ataupun sentiasa ada di kedai farmasi ini. Itu sebab saya nak tanya dan juga di dalam rang undang-undang ini, adakah hanya farmasi atau ahli patologi rakyat Malaysia sahaja diberi lesen ataupun diberi kepada ahli-ahli patologi daripada luar? Kerana saya nak tahu daripada kementerian, adakah kementerian sedar berkenaan dengan kes FOMEMA iaitu makmal patologi yang diberi monopoli untuk memeriksa pekerja-pekerja asing yang masuk dalam negara kita dan saya dimaklumi bahawa FOMEMA ini oleh kerana dia dapat monopoli ini, dia pun telah subkan kerja-kerja penyelidikan makmal ini kepada makmal yang bukan dimiliki oleh orang Malaysia. Yang ini saya kira kementerian pun kena tengok balik dengan adanya rang undang-undang ini yang bakal diluluskan kerana pemeriksaan pekerja asing ini maha penting Tuan Yang di-Pertua. Kita ada lebih daripada dua juta pekerja asing dalam negara kita.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** [Bangun]

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** ... dan kita bagi pada FOMEMA untuk menjalani pemeriksaan-pemeriksaan kesihatan...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat bagi Jerai. Jasin, Yang Berhormat bagi Jerai bangun.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Ya, sila Jerai.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Sedikit penjelasan dan memberi sedikit pandangan yang bernas kepada Yang Berhormat bagi Jasin. Yang Berhormat bagi Jasin, mengapakah pemeriksaan untuk pekerja asing ini, kita bagi monopoli kepada satu syarikat ataupun orang tertentu? Kerana ini akan menyebabkan kos dia lebih tinggi. Apakah tidak boleh Kementerian Kesihatan mengiktiraf klinik-klinik yang berkecualan untuk menjadi klinik pemeriksaan kepada pekerja-pekerja asing ini. Sekarang ini tentu FOMEMA pun nak duit juga. Contoh hari ini Tuan Yang di-Pertua, kita monopolikan pemeriksaan kereta kepada...

**Seorang Ahli:** PUSPAKOM.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** PUSPAKOM. Saya terima SMS, kalau saya nak baca SMS tak dan saya mahu cari. Semua teksi, kereta-kereta kenderaan...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, itu SMS mungkin tidak boleh percaya dan orang ada kata dia hantar baru. Ada dengar?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ini patologi kereta.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Ya lah, kata SMS. Tadi tak dengar seorang Ahli Yang Berhormat kata yang dia hantar, jadi mungkin tak tepatlah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Tak, yang...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Balik kepada tajuklah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Yang hantar kepada saya ini Persatuan Teksi/Kereta Sewa Kedah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Ini Bandar Kuching kata dia hantar.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Dia hantar kat saya SMS mahu ajak makan malam ini.

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** *[Menyampuk]* Ya YB. *[Ketawa]*

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Saya kata tak boleh, saya sibuk. Saya ada Telekom punya *briefing*.

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Tuan Yang di-Pertua, boleh minta penjelasan? Boleh?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Mana satu peraturan Yang Berhormat?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Peraturan Mesyuarat Yang Berhormat? Peraturan Mesyuarat pukul berapa Yang Berhormat?

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Oh, bukan Jerai berucap Tuan Yang di-Pertua?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Bukan. *[Ketawa]*

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Oh, saya ingat dia yang berucap Tuan Yang di-Pertua.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Suruh dia baca Peraturan Mesyuarat Yang Berhormat. *[Ketawa]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tapi memang soalan pun saya ingin kemukakan juga. Siapa yang berucap sekarang? *[Ketawa]*

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Jasin. Jadi, maksud saya kalau kita monopolikan sesuatu benda itu kepada hanya khusus kepada sesuatu syarikat ataupun badan tertentu tetapi kalau syarikat atau macam EPF ke, badan-badan yang mewakili keseluruhan rakyat, yang itu *fair*. Tapi kepada individu-individu sedangkan kos hari ini untuk pemeriksaan terpaksa kita bayar sampai RM200-RM300 kerana doktor dia nak ambil sikit untung. Yang FOMEMA ini bukan buat kerja apa, bagi borang sahaja. Bagi borang pun dia untung beratus juga Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Baiklah Yang Berhormat, Jasin fahamlah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Tuan Yang di-Pertua faham?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Saya faham. Sebab Jasin dia bukan orang biasa Yang Berhormat, tentu dia faham. Yang Berhormat boleh *postpone* lah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Jadi adakah Yang Berhormat bersetuju dengan saya supaya kerajaan mempertimbangkan patologi apa semua tak lama ini jangan kita monopolikan kepada satu-satu orang kerana ini tidak adil. Orang pun nak cari makan Tuan Yang di-Pertua. *[Bercakap bahasa Mandarin]* dengan izin *[Bercakap bahasa Mandarin]* *[Ketawa]* Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Terima kasih Jerai. Saya dah menyuarakan soal ini dua tahun sudah. Mungkin tak ada rang undang-undang ini, mungkin itu kerajaan, Kementerian Kesihatan tak boleh ambil tindakan tapi itu saya minta kerajaan, dengan adanya rang undang-undang ini kuatkuasakanlah, kerana FOMEMA ini makmal pun tak ada. Makmal pun tak ada! Dia caj satu pekerja asing RM130, lepas itu dia bagi kepada klinik-klinik ataupun makmal-makmal RM80. Dia tak payah buat kerja apa-apa untung RM50.

■1440

Cuba bayangkan Yang Berhormat bagi Jerai kalau dua juta pekerja asing berapa agaknya dia punya untung? Bagi borang sahaja, itulah sebabnya pada hari ini kita lihat Tuan Yang di-Pertua, banyak penyakit yang sudah hapus timbul balik. Penyakit *Elephantiasis*, kaki yang besar. Kita sudah selesaikan tahun 80-an. Kita sudah selesaikan, tidak ada lagi di kampung. Sekarang sudah timbul balik. TIBI...hah!

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ini demam ketar, malaria demam ketar.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Malaria, macam-macam, batuk TIBI dan sebagainya dibawa oleh pekerja asing yang mana dalam negara kita sudah *clear*, tetapi oleh

sebab pemeriksaan FOMEMA hari ini banyak kita ragu. Saya pernah berjumpa dengan beberapa kes Yang Berhormat, oleh sebab pembantu rumah yang dibawa daripada Indonesia. Saya kesian kepada rakan-rakan saya agensi-agensi pekerja asing yang membawa pekerja-pekerja asing pembantu rumah masuk dalam negara kita, pergi dekat FOMEMA pergi periksa.

**Datuk Wilfred Madius Tangau [Tuaran]:** [*Bangun*]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Tuaran bangun.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Oh Tuaran, sila. Dia, pasal isteri dia doktor, hendak minta lesen.

**Datuk Wilfred Madius Tangau [Tuaran]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Jasin. Kalau orang Malaysia, kalau kita ke luar negara dan berhasrat tinggal lama di negara tersebut, kita kena membuat pemeriksaan di negara kita sendiri sebelum kita ke sana, tetapi dalam kes di Indonesia dia tidak buat pemeriksaan di Indonesia tetapi dia buat di sini. Selepas sampai sini baru buat. Jadi adakah Yang Berhormat bersetuju, supaya orang-orang Indonesia ini sebelum dia sampai di sini, dia kena buat pemeriksaan di Indonesia. Kenapa mesti di sini yang buat?

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Terima kasih Tuaran. Pada peringkat awal dulu macam itulah. Peringkat awal dulu memang itu cara dia, dia buat pemeriksaan di negara dia, selepas itu datang ke mari. Rupa-rupanya semua yang palsu Tuan Yang di-Pertua. Itulah sebabnya kerajaan kata kena periksa dalam ini. Kita tidak boleh percaya yang belah sana, kerana penyakit ini timbul, yang sudah hilang, yang sudah habis, timbul balik dalam negara kita. Apa yang saya hendak cakap dengan Yang Berhormat Menteri, kes beberapa pembantu rumah yang dibawa masuk ke dalam negara kita.

Pergi kepada FOMEMA, FOMEMA pula suruh pergi kepada *lab* ini ataupun doktor ini. Bila pergi kepada doktor itu dan diperiksa. Doktor kata *maid* ini berpenyakit darah tinggi. Bila berpenyakit darah tinggi, sijil kesihatannya di bawa kepada Imigresen. Imigresen tidak mahu terima dan arahkan *maid* ini ataupun pembantu rumah ini balik.

Seorang kawan saya dia tidak yakin dengan pemeriksaan FOMEMA. Dia telah membawa *maid* dia pergi ke Subang Jaya Medical Centre, yang mempunyai *lab* patologi yang lengkap. Maka didapati bahawa *maid*, pembantu rumah ini tidak ada penyakit darah tinggi, *clear* semua penyakit *clear*. Walaupun Subang Medical Centre keluarkan *certificate* mengatakan bahawa pembantu rumah ini bebas daripada penyakit tetapi Imigresen tidak hendak pakai, hendak pakai FOMEMA punya.

Ini pun saya minta kementerian tengok. Ini bukan sahaja monopoli yang dia dapat, dia lebih berkuasa sehinggakan satu *laboratory* ataupun makmal patologi yang terkenal seperti Subang Medical Centre pun tidak dihormati, tidak digunakan...

**Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]:** Penjelasan.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** ...kerana dia hendakkan gunakan FOMEMA yang tidak buat kerja tetapi menyesatkan orang, itu yang dia hendak pakai. Silakan Putatan.

**Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih sahabat saya Jasin. Saya berundur seketika apabila Yang Berhormat menyentuh soal syarikat yang menggunakan Sdn. Bhd. ini memohon satu lesen, yang dululah sebelum undang-undang ini ada, memohon satu lesen supaya dia boleh melobi. Dia gunakan dalam syarikatnya ahli lembaga pengarah dia satu daripada antaranya, seumpamanya lah macam patologi yang ada kepakaran. Tidak tahulah dia lantik dari mana dari luar negeri kah dari negara jiran kah patologi, nama dalam syarikat itu. Jadi dia buka syarikat dan selepas itu dia pergi melobi projek-projek kerajaan seumpamanya, serupa dengan profesion-profesional yang lain.

Orang yang ada kaitan, ada sangkut paut dengan orang-orang atasan misalnya seperti profesion-profesional lain ada juga yang melantik profesional dalam syarikat itu untuk tujuan melobi projek. Saya rasa soal FOMEMA ini mungkin juga timbul di mana pakar-pakar yang digunakan itu nama sahaja dalam syarikat tetapi apa yang dikendalikan oleh syarikat itu seumpamanya syarikat FOMEMA ini dikendalikan orang-orang yang tidak berkelayakan. Bagaimana dan minta penjelasan. Adakah ini betul atau tidak?

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Hendak katakan 100% betul pun tidak berapa betul, tetapi ada 50/50 lah boleh tahan juga. Didapati bahawa dalam kes FOMEMA ini, ada orang yang sakit dia kata tidak sakit, kerana FOMEMA hanya bayar kepada pakar perubatan itu sebanyak RM80 sahaja, separuh dia sudah ambil. Kadangkala oleh sebab *lab* itu belanjanya ataupun kosnya tinggi, maka kalau dia hendak ambil sampel, ini mungkin merugikan dia. Akhirnya dia akan mengeluarkan *certificate* hantam 'purari' sahajalah. Ini yang berlaku! Kita berharap dengan rang undang-undang yang kita luluskan kelak, supaya benda ini jangan diabaikan, kerana ini masalah negara kita. Penyakit yang tidak pernah ada, sudah ada balik. Penyakit-penyakit ini berleluasa.

**Datuk Ronald Kiandee [Beluran]:** [Bangun]

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Ya, silakan Beluran. Apa lagi?

**Datuk Ronald Kiandee [Beluran]:** Terima kasih Jasin. Kalau kita baca butiran rang undang-undang ini, ia tidak memperjelaskan tentang apa yang akan berlaku terhadap 300 buah makmal patologi yang ada sekarang jika didapati bahawa mereka ini tidak mempunyai kelayakan yang sepatutnya, seperti yang termaktub di dalam rang undang-undang ini, adakah kementerian dalam proses untuk melaksanakan undang-undang ini? Akan mengambil tindakan terhadap mereka, ataupun membatalkan, menghentikan perniagaan yang ada sekarang ini? Itu rasanya perlu diperjelaskan oleh kementerian terhadap tindakan yang akan diambil kelak, kerana saya yakin dalam 300 buah makmal patologi yang sedang beroperasi di seluruh negara sekarang ini, ada kemungkinan di kalangan mereka ini yang tidak *confirm* kepada kehendak rang undang-undang yang akan diluluskan kelak. Adakah Jasin melihat perkara ini?

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Kemungkinan itu ada, kerana pada hari ini Tuan Yang di-Pertua, saya juga sangsi. Kadang-kadang Kementerian Kesihatan ini, nafsu besar tenaga tidak ada. Kalau tidak ada, tidak akan timbul klinik-klinik yang doktor daripada luar, yang tidak berlesen, yang menjalankan kegiatan-kegiatan dekat Johor seperti yang dipaparkan. Kawasan Tuan Yang di-Pertua, dekat Kulai kah, dekat Kluang kah? Bagaimana klinik doktor yang tidak disahkan, tidak berdaftar dengan Persatuan Perubatan Malaysia boleh melaksanakan klinik.? Entah berapa anak orang sudah dibuangnya, siap ada bilik bersalin dan sebagainya, dan telah beroperasi lama. Orang sekeliling semua tahu, orang kampung semua sudah tahu, tetapi Kementerian Kesihatan tidak tahu.

Klinik ini pun tidak boleh jaga betul, habis makmal patologi lagi? Klinik Parlimen pun jadi hal. Klinik Parlimen yang kecil itu pun jadi hal! Ketawa timbalan menteri. Saya hendak beritahu timbalan menteri, saya hendak minta apa yang dijawab oleh menteri semalam, timbalan menteri jawab secara *official* di dalam Parlimen ini, dan tertulis dimaterai dalam *hansard* Parlimen. Bukan cakap luar, supaya kami ada pegangan. Yang nombor dua, saya hendak minta supaya Kementerian Kesihatan memberi anugerah kepada doktor yang bertugas di Parlimen ini dengan begitu baik. Kalau patut hendak bagi tegak, bagi tegak. Kalau melintang bagi melintang, supaya dia dapat naik pangkat sikitlah Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, ini terkeluar daripada akta.

■1450

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Memang dah keluar Tuan Yang di-Pertua, tapi nak ingatkan dia kalau rang undang-undang kita dibahaskan lulus, kalau tidak dilaksanakan tak guna juga. Klinik untuk kita pun tak boleh jaga betul, ini pula lagi 200 atau 300 makmal patologi, inilah yang berlaku sekarang. Kita tengok pula dalam rang undang-undang ini lesen sampai tiga tahun, Tuan Yang di-Pertua, kita orang berniaga. Saya tak tahu macam mana kementerian ini nanti nak laksanakan rang undang-undang ini.

Apabila orang nak mohon lesen, makmal patologi dengan sendirinya akan cari tempat. Sewa tempat dan siapkan kelengkapan lepas itu mohon lesen pada kementerian. Kementerian pula dalam rang undang-undang ini dia kata sampai tiga tahun maksimumnya nak keluar lesen.

Bermakna membuka ruang dan peluang kepada mereka-mereka yang nak membuat makmal patologi secara haram, kalau makan masa begitu lama. Secara haram! Kalau dia dah keluar modal, sewa tempat dah beribu-ribu, dah ada kelengkapan, nak tunggu lesen daripada kementerian lambat dia pun *start*lah.

Jadi kawalan ini, saya minta kementerian ini bila sebut tentang kesihatan apalagi makmal patologi ini akan main dengan nyawa orang!

**Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]:** Saya minta izin.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Ya, sila Kuala Krai.

**Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Jasin. Saya ingat begitu bersemangat sungguh Jasin, mungkin kerana ada pengalaman. Apa pendapat Jasin, kerana pada tahun lepas pun Jasin dah kemukakan perkara ini, dan perkara ini tidak diambil tindakan, benda ini berleluasa.

Sekiranya tidak ada satu jawatankuasa pemantauan ataupun sekarang ini sudah ada, saya minta pendapat Jasin bagaimana untuk menyelesaikan perkara ini. Kalau tidak, tahun depan timbul lagi. Adakah satu jawatankuasa pemantauan ataupun orang yang bertanggungjawab untuk melihat perkara ini supaya tidak berlaku seperti mana yang telah ditegur pada tahun lepas. Apa pendapat Jasin?, Terima kasih.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Terima kasih Kuala Krai, terpulang kepada kementerianlah, kalau saya nak jawab saya pula ganti tempat dia. Kadang-kadang Tuan Yang di-Pertua saya nak bagi tahu juga, tak semestinya doktor saja jadi Menteri Kesihatan. Daripada merdeka sampai hari ini, yang saya ingatlah hanya kali inilah kali pertama doktor jadi Menteri Kesihatan dulu bukan doktor pun, tapi masalah kesihatan beres. Ada dua orang, tapi masalah kesihatan beres.

Mengapa akhir-akhir ini pula dah banyak tak beres? Ada yang tiub dalam perut, ada yang kapas tertinggal celah jantung, mengapa tak beres? Jadi yang demikian, kita berharap kementerian kalau perlu kakitangan minta kakitangan. Ini berapa banyak buka hospital, doktor tak cukup..

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat boleh gulunglah.

**Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]:** Ya Tuan Yang di-Pertua, saya minta kementerian tak guna ada rang undang-undang yang begitu cantik yang begitu indah nak menyelamatkan manusia, warga negara kita supaya mendapat khidmat kesihatan terbaik, *first class* di dunia ini kalau kita ni ibarat macam saya cakap tadi “nafsu besar tenaga tak dok”, tenaga tak ada, tak cukup kakitangan besok untuk melaksanakan rang undang-undang ini.

Oleh yang demikian Tuan Yang di-Pertua, saya ucap terima kasih atas kesabaran Tuan Yang di-Pertua dan saya menyokong.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** [Bangun].

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Ledang.

**Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya juga bangun untuk menyokong rang undang-undang ini. Pertamanya saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Berhormat Menteri Kesihatan dan kementeriannya yang telah membawa usul ini dalam bentuk rang undang-undang dan diluluskan.

Saya yakin ini adalah salah satu keperluan di dalam sistem penyampaian perkhidmatan di dalam negara kita. Ini kerana kepada saya sistem penyampaian ini bukan saja menjurus kepada sektor awam ia juga menjurus kepada sektor swasta yang merangkumi semua. Dalam

erti kata yang lain, rang undang-undang ini adalah menepati kehendak sistem penyampaian perkhidmatan yang cepat, tepat, padat dan selamat.

Sebab apabila dibentangkan tadi, saya lihat niatnya baik supaya segala perkhidmatan dapat disempurnakan dengan cepat yang berkaitan dengan perkhidmatan makmal patologi ini, dijamin keselamatannya, keputusannya tepat tidak ada *panyky* dengan izin.

Sekiranya boleh Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mencadangkan supaya segala rumusan ataupun keputusan yang dibuat oleh semua makmal patologi apabila diajukan kepada pihak awam hendaklah ditulis dalam bentuk yang mudah. Sebab orang awam ini dia tak faham membaca perkara-perkara yang berkaitan dengan perubatan, dia nak tahu sama ada okey ke tak okey. Contohnya kalau kolesterol tentu ada HDL atau LDL, orang awam tak faham, yang faham doktor saja. Jadi kalau boleh untuk orang awam di carikan satu kaedah yang mudah supaya mereka faham tentang keputusan daripada perkara-perkara yang diuji di dalam makmal tersebut. Tuan Yang di-Pertua saya menyokong pandangan daripada Yang Berhormat Jasin tadi, sebab saya bimbang ada berlaku monopoli. Jika saya bandingkan dengan Akta Jurutera, seseorang jurutera ataupun sesebuah syarikat jurutera perunding hendaklah dimiliki 100% oleh jurutera yang bertaraf profesional, walaupun syarikat berhad sekalipun. Katakan syarikat berhad nama dia Tangga Batu Engineer Bhd. Mestilah dimiliki 100% oleh *engineer* tidak boleh dipegang pemegang saham lain yang bukan jurutera.

Namun saya lihat dalam akta ini, boleh dimiliki oleh pemegang-pemegang yang bukan pakar patologi, yang tidak ada kena mengena dengan patologi. Sama ada mungkin datang daripada seorang tokoh korporat dalam bidang kontraktor binaan dan lain-lain.

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** *[Bangun]*.

**Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]:** Asalkan salah seorang lembaga pengarahnya adalah pakar ataupun memiliki jurusan yang berkaitan dengan patologi. Sebab itulah Tuan Yang di-Pertua, saya lihat ada sedikit kekurangan mungkin boleh dibuat pembaikan pada masa akan datang dalam usaha untuk, boleh Tuan Yang di-Pertua, Tangga Batu nak tanya?.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Silakan, apa soalan?.

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Penjelasan Tuan Yang di-Pertua, bukan soalan kalau soalan kena tanya Yang Berhormat Menteri.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Baiklah apa penjelasan.

**Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Ledang ada menyebut Tangga Batu Engineer Bhd tadi, saya terpanggil sebab dia tidak habiskan ceritanya tentang bagaimanakah persatuan jurutera mengawal, apakah mekanisme mengawal setiap syarikat-syarikat yang berkaitan perundingan kejuruteraan itu dimiliki 100% oleh jurutera? Apakah mekanisme yang digunakan? Jadi mungkin boleh beri cadangan kepada pihak kementerian supaya ahli patologi saja boleh memiliki makmal-makmal yang menguji darah ini, terima kasih Ledang.

**Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]:** Tuan Yang di-Pertua, dalam Akta Pendaftaran Perniagaan - setelah mendapat nasihat daripada Lembaga Jurutera, Akta Pendaftaran Perniagaan bagi jurutera mesti dimiliki 100% oleh jurutera.

Jadi saya nak menjawab penjelasan tadi, boleh disarankan kepada pendaftar perniagaan supaya hanya syarikat-syarikat atau pemegang lesen yang mempunyai 100% pakar patologi ini yang boleh menubuhkan syarikat tersebut, itu penjelasan daripada saya.

Tuan Yang di-Pertua, ini adalah bertujuan mengelak daripada monopoli seperti yang disebut oleh Yang Berhormat dari Jasin tadi, dan dalam usaha supaya ahli patologi ini tidak disalah gunakan.

■1500

Kadang-kadang pemegang tersebut oleh kerana duitnya banyak, memiliki saham 99% ataupun 100% dan sebagainya. Ahli patologi ini ataupun yang berkaitan dengannya bekerja dengan syarikat tersebut, mereka boleh ditunjuk, diarah dan dipaksa. Ikut saja perintah asalkan matlamat perniagaan mereka tercapai.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat Lipis.

**Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]:** Silalah.

**Dato' Dr. Mohamad Shahrudin bin Osman [Lipis]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat daripada Ledang. Jadi, tadi Yang Berhormat ada mengatakan bahawa lesen itu boleh dibagi kepada pakar atau ahli-ahli dalam bidang itu sahaja. Jadi ada kemungkinan atau tidak, pasal dalam rang undang-undang ini tidak dinyatakan bahawa untuk ahlinya sahaja, boleh untuk orang lain.

Ada kemungkinan atau tidak sebuah syarikat yang berdaftar, selepas itu dia membuat francais pula. Dia meletakkan banyak 'mamot' di atas nama satu syarikat dan mungkin dia berada di merata tempat di Malaysia. Sebagai contohnya, kalau kita tengok kedai-kedai ubat farmasi yang kadang-kadang namanya sama tetapi diurus oleh orang lain dalam bentuk francais. Apa pandangan Yang Berhormat?

**Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]:** Tuan Yang di-Pertua, yang ini juga sebenarnya matlamat saya berucap. Ini dibimbangkan sekiranya tidak dimiliki 100% oleh ahli patologi, maka mereka boleh berbuat apa sahaja termasuklah membuka cawangan dan sebagainya. Yang sebenarnya dalam cawangan-cawangannya, kadang-kadang boleh jadi tidak diawasi 100% oleh ahli-ahli patologi yang boleh menyebabkan matlamat asal tadi seperti yang saya sebut cepat, tepat, padat dan selamat tidak akan berhasil.

Perkara kedua Tuan Yang di-Pertua, yang saya hendak tanya ialah siapa yang akan datang dan memeriksa premis patologi atau makmal patologi ini sebab saya bandingkan dengan yang berlaku sekarang di mana klinik-klinik swasta termasuk juga klinik-klinik pergigian, jarang-jarang ataupun hampir langsung tidak diperiksa oleh pihak yang berwajib. Ini kerana saya menerima bukan aduan Tuan Yang di-Pertua, tetapi banyak saranan daripada pengamal

perubatan. Mereka bimbang sekiranya ada premis yang tidak diperiksa mungkin setiap tahun ataupun ada skala masa yang tertentu, akhirnya timbullah perkara yang disebut oleh Yang Berhormat Jasin tadi seperti yang berlaku di Johor baru-baru ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin bertanya tentang Bahagian VI, Perkara 32. Disebut di sini kuasa menteri atau kuasa ketua pengarah. Saya cuma Tuan Yang di-Pertua, apabila disebut kuasa menteri ataupun ketua pengarah, saya terfikir akan akta lain. Biasanya kuasa menteri sahaja yang boleh membuat sesuatu keputusan tetapi dalam akta ini disebut kuasa ketua pengarah atau menteri. Jadi, adakah implikasi lain ataupun tujuan-tujuan tertentu? Kenapa mesti kuasa menteri ataupun ketua pengarah? Kenapa tidak ditulis kuasa menteri sahaja ataupun kuasa ketua pengarah sahaja dan sebagainya?

Akhir sekali Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin mohon penjelasan tentang di mana praktikalnya iaitu Bahagian X, Perkara 46 di mana setiap makmal patologi mesti ada penasihat. Siapakah penasihat-penasihat ini? Adakah mereka-mereka terdiri daripada ahli patologi ataupun sesiapa saja yang boleh dilantik dan siapa yang melantik? Adakah kementerian mesti saring penjawat jawatan penasihat ini ataupun sesiapa saja boleh? Tuan Yang di-Pertua, sekian sahaja, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat Pendang.

**Dr. Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi saya kesempatan untuk bersama-sama membahaskan rang undang-undang berhubung dengan makmal patologi ini. Kita tahu bahawa patologi ini adalah satu bidang yang cukup penting terutama sekali kepada doktor untuk menentukan penyakit dan juga untuk merawat. Kerana tanpa bidang patologi ini, seorang doktor tidak dapat *diagnose* sesuatu penyakit yang dihadapi oleh pesakit.

Walaupun rang undang-undang ini dari satu segi nampaknya memberikan satu bentuk kawalan di dalam pelaksanaan sesebuah makmal itu untuk beroperasi, tetapi dari segi yang lain mungkin akan menyebabkan kos pada setiap ujian yang dilaksanakan itu kemungkinan bertambah. Menyentuh tentang pemegang lesen untuk permohonan makmal patologi ini, saya ingin mendapat penjelasan apakah ianya sama seperti yang dilakukan terhadap ahli farmasi, pegawai pergigian atau perubatan di mana setiap makmal itu mesti ada seorang ahli patologi.

Adakah beliau semestinya seorang pakar yang mempunyai pengkhususan dalam bidang patologi iaitu pakar patologi atau hanya sekadar pegawai perubatan yang mempunyai pengalaman di dalam bidang patologi mengikut tahap pengalaman yang tertentu sahaja yang diberi kuasa kepada ketua pengarah atau pegawai sains patologi yang mempunyai pengalaman beberapa tahun di bawah naungan satu-satu rangkaian makmal yang besar yang dipantau oleh seorang pakar patologi seperti yang pernah berlaku di dalam sistem Kementerian Kesihatan di hospital kerajaan.

Ini berlaku terutamanya dalam *forensic pathologist* di mana seorang pakar daripada hospital lain memantau di hospital yang lain. Bagaimana pula seandainya seorang patologi itu kalau dia berhenti atau bertukar? Adakah lesen untuk premis itu dinafikan untuk beroperasi atau boleh diganti dengan pakar pemantau ataupun saya sebut sebagai *locum pathologist*. Masa untuk melaporkan pertukaran orang yang mengendalikan makmal patologi ialah 14 hari.

Bagaimana kalau masa ini, adakah pengendali makmal itu layak dipantau oleh ahli patologi berdekatan seperti mana yang sering saya sebut sebentar tadi iaitu *forensic pathologist* atau diturunkan kepada kuasa juruteknologi makmal yang berpengalaman sementara menunggu pengganti yang bertukar itu sampai. Apakah ini menyebabkan makmal itu boleh disabitkan dengan kesalahan? Apakah pegawai patologi yang lama disabitkan ataupun pegawai patologi yang menggantikan terkena sabitan terhadap kesalahan tiada ahli patologi itu.

Kelayakan untuk menjalani latihan dan pengalaman hanya ditentukan oleh ketua pengarah. Ini merupakan suatu kuasa yang amat besar dan ianya adalah sesuatu yang subjektif. Tidak dinyatakan secara jelas dalam perkara ini apakah patologi dengan *subspecialty* tertentu untuk makmal yang khusus dan tertentu sahaja. Apakah para sitologi dan entomologi juga boleh digolongkan dalam status makmal patologi dalam praktis harian walaupun bukan dalam ilmu perubatan khusus kerana ianya juga merupakan sumber yang menyebabkan patogen itu dibebaskan dan menyebabkan penyakit.

Apakah juga termaktub dalam akta ini warganegara seorang *pathologist* yang boleh diberikan lesen untuk membuka makmal patologi di dalam rang undang-undang ini. Dalam Perkara 17 misalnya dinyatakan berhubung dengan kelas dan kekhususan. Ini juga merupakan semacam satu ketidakadilan kepada pengamal dalam bidang patologi kerana seandainya sesuatu pengkhususan itu hendak *didetailkan*, maka kita terpaksa mempunyai berbagai jenis makmal di dalam satu kawasan operasi.

Contohnya di sini, sitologi, forensik patologi, makmal *biochemistry*, bakteriologi, virologi dan juga makmal untuk fungus dan beraneka bidang lagi. Sekiranya tiada pengkhususan, maka mereka boleh disabitkan melakukan suatu kesalahan. Apakah pula kelas dan pengkhususan ini boleh melibatkan banyak bidang dalam satu makmal tersebut apabila permohonan itu dibuat? Bagaimana pula tenaga kerja yang melibatkan setiap kelas pengkhususan itu yakni pakar atau pegawai patologi yang berkepakaran khusus dalam bidang kelas tersebut.

Kalau ini boleh berlaku, maka kita terpaksa mempunyai ramai pegawai atau pakar di dalam satu makmal. Bahkan di dalam Kementerian Kesihatan pun kita tidak mempunyai kemudahan sebegini. Ia hanya terdapat di institut pengajian tinggi ataupun fakulti perubatan sahaja. Laporan terhadap hasil ujian yang dijalankan, siapakah yang perlu menandatangani laporan kalau kekhususan ini diberikan penegasan yang serius dalam rang undang-undang ini kerana mungkin pakar bakteriologi tidak berhak membuat laporan kepada bidang sitologi atau *biochemistry* tidak layak untuk membuat laporan kepada sitologi dan sebagainya.

## ■1510

Kalaulah ini benar, apakah satu makmal itu, perlu mempunyai semua disiplin patologi yang baru sebelum ianya diberikan lesen. Memandangkan kemungkinan akan berlaku *cross infection* dalam sesuatu makmal patologi, jika sekiranya makmal tersebut ada melakukan ujian untuk berbagai jenis mikroorganisma, metrologi ataupun biologi dalam satu makmal. Bagaimana pula pemantauan yang dilakukan terhadap prosedur ujian yang dijalankan?

Apakah *standard operating procedure* dan berapa kerapkah ianya akan dipantau kerana setiap ujian yang dilakukan. Seandainya lari dari tahap piawaian yang standard, sudah tentu akan menjejaskan *diagnose*, yang akan dibuat oleh doktor yang merawat dan pesakit akhirnya akan menghadapi risiko. Oleh itu, pemantauan dari segi standard prosedur, kaedah ujian yang dijalankan, pembuangan bahan-bahan selepas ujian, mestilah mencapai tahap kejutuan yang tinggi dan sempurna. Ini kerana semua spesimen yang merupakan bendalir badan yang dihantar untuk ujian, adalah lazimnya mempunyai risiko untuk menjangkiti orang lain dan peralatan yang digunakan di makmal patologi mempunyai kecenderungan untuk memudaratkan atau mencederakan orang lain seperti jarum, tabung uji, bika, pipet, *slide*, *scraper blade*, termasuklah bendalir badan seperti kencing, darah, nanah, najis dan berbagai-bagai lagi.

Begitu juga dengan proses pembuangan pelupusan bahan spesimen ini juga mestilah diperhalusi mengikut kaedah standard. Kerana sekiranya ia tidak dibuang dengan kaedah yang selamat, nescaya wabak penyakit akan terjadi dan menjangkiti terutamanya *staff* makmal itu sendiri atau mereka yang berada di sekitarnya. Seperti cara pelupusan yang dilakukan ketika memuncaknya wabak selesema virus baru-baru ini.

Begitu juga dengan reagen dan bahan kimia yang digunakan untuk melakukan ujian tersebut. Apakah ianya tersenarai dalam senarai bahan-bahan toksik yang membahayakan kesihatan baik manusia, haiwan ataupun tumbuhan, dan seandainya ia dikeluarkan melalui alur air, biasa, kemungkinan akan menyebabkan percampuran bahan-bahan tertentu dan boleh menyebabkan sisa toksik yang boleh dikenakan tindakan mengikut Akta Racun Toksik Berjadual.

Panduan terhadap pelupusan bahan buangan makmal seperti melalui bilik *autoclave*, penyimpanan bahan nyah kuman yang telah diautoclave dengan yang tercemar, penggunaan bahan yang mudah, bahan-bahan kimia yang digunakan untuk nyah kuman sebelum dibuang, penggunaan bahan *single use* dan *multiple uses* dalam kaedah pelupusan bahan buangan tajam seperti jarum, pipet, *scraper blade*, perlu dinyah kuman dahulu sebelum ianya dibuang di tempat tertentu perlu dinyatakan dengan jelas dan keperluan kepada kemudahan pembuangan bahan ini, siapakah yang perlu menyediakannya. Adakah pihak PBT, perbandaran atau pengendali. Sama ada pelupusan secara *incinerator* atau ada cara lain yang disediakan oleh PBT tersebut. Benda-benda tajam ini tidak sepatutnya dibuang ke dalam tempat pembuangan sampah biasa ataupun *land field*.

Berhubung dengan rekod yang disimpan dan dikemukakan, adakah rekod ini hanya terdiri daripada laporan ujian ataupun ianya mesti dengan *spacemen* sekali seperti *slide*, kromatografi, gambar sitologi, *gross spacemen*, dan istopatologi terutamanya jika ia melibatkan kes-kes mahkamah atau ujian urin untuk dadah, ganja dan sebagainya. Berapa lamakah rekod ini berhak disimpan seandainya ia mesti bentuk ujian asal seperti *slide*, blok, dan gambar sebelum ianya layak untuk dilupuskan dan hanya tinggal laporan bertulis sahaja yang kekal dalam simpanan untuk rujukan.

Rekod untuk diperiksa juga tidak mempunyai pengkhususan dan tempoh masa dan ini memberi satu keadaan yang terlalu banyak kuasa kepada ketua pengarah, kerana kalau makmal itu melakukan banyak ujian sudah tentu penyimpanan rekod dalam bentuk asal atau *gross spacemen* tidak mungkin dilakukan untuk waktu yang lama. Melainkan ianya hanya masuk dalam data komputer, apakah ini dibenarkan dalam perkara 29 akta ini? Begitu juga dengan pemeriksaan. Adakah ianya secara berkala atau masa tertentu sahaja dan bagaimana kaedah pelupusan rekod tersebut supaya tidak dikenakan tindakan sabitan melakukan kesalahan? Apakah ketua pengarah juga berhak dalam hal pelupusan rekod ini?

Dalam hal melaporkan kejadian - patologi seperti yang disebut di atas amat risiko menjalankan penyakit. Kakitangan yang bertugas, biasanya berisiko untuk terkena sumber pembawa penyakit dengan mudah seperti tertusuk jarum, darah tertumpah, terkena *test* tiup pecah, *slide* pecah dan sebagainya. Oleh itu, satu bentuk perlindungan perlu diberikan kepada mereka dalam bentuk misalnya Takaful ataupun insurans seandainya berlaku perkara yang tidak diingini. Persediaan, penyediaan kemudahan perlindungan ini, perlulah dimasukkan sama sebagai tanggungjawab pengendali makmal agar perlindungan sepatutnya dapat diberikan kepada pekerja yang mengendalikan ujian termasuk kos merawat dan pemulihan selain daripada KWSP dan PERKESO.

Laporan terhadap perkara yang tidak diramalkan dan dijangkakan di sini tidak diberi satu *pendetailan*. Apakah terhadap *staff*, bangunan atau rekod dan *spacemen* serta laporan, atau kecuaihan terhadap laporan yang dibuat, atau kesilapan dalam menyediakan laporan yang semuanya akan memberikan risiko kepada pesakit dan doktor yang merawat pesakit yang diuji oleh makmal tersebut.

Pembatalan kelulusan lesen boleh dikenakan jika sekiranya makmal itu memberhentikan, mengendalikan atau penyediaan makmal patologi itu selama 30 hari tanpa notis dan mendapat kelulusan daripada ketua pengarah. Bagaimana kalau pengendali itu sakit, bersalin atau tiada pengganti? Untuk mendapat jawapan permohonan daripada ketua pengarah, adalah ia boleh begitu segera dalam tempoh begitu 30 hari? Kalau terbatal, apakah peluang untuk memperbaharui segera? Seandainya tindakan ini bakal diambil dan sekiranya surat tunjuk sebab diberikan dan dalam masa 21 hari untuk membuat representasi tentang pergantungan tersebut, apakah kriteria atau kedudukan makmal tersebut? Masihkah boleh menjalankan ujian dengan

pemantauan oleh pegawai patologi dari makmal berdekatan atau terpaksa berhenti sehingga representasi beliau dijawab dan berapa lama pula masa yang diperlukan untuk menerima jawapan daripada ketua pengarah tersebut.

Kriteria satu makmal patologi yang bakal dijalankan tidak dinyatakan dan ianya terletak kepada kuasa kepada ketua pengarah. Ini sekali lagi memberikan satu kuasa yang besar di dalam menentukan kualiti dan piawai makmal. Apakah kriteria yang diikuti itu boleh dikhususkan dan diperhalusi, kerana ianya melibatkan mikroorganisma yang tidak kelihatan dan penyebar penyakit yang perlu dinyahkumkan. Apakah ianya mudah ataupun perlu *autoclave* supaya risiko jangkitan tidak berlaku yang mungkin berpunca dari makmal tersebut seperti bentuk bangunan, bahan yang digunakan untuk membuat lantai misalnya, dinding, pengaliran udara, sistem kemasukan air, saluran keluar kumbahan, atau *disposal* bahan ujian yang terjangkit kuman atau virus.

Begitu juga dengan kecerahan cahaya dan bebas dari serangga dan juga *rodent*, yang ini tikus. Adakah makmal juga diberi pengkhususan untuk menjalankan ujian *in vivo* misalnya menternak bakteria dengan sewenang-wenangnya dengan adanya mesin *incubator* atau ujian terhadap haiwan kecil seperti *guinea pig* dan juga tikus di dalam makmal yang menjalankan ujian lain bersama walaupun permohonan telah dibuat? Apakah makmal ini terletak di kawasan bersekali dengan tempat tinggal orang ramai. Kos sesuatu ujian dibuat, adakah ia mempunyai nilai julat yang tertentu, bergantung pada kawasan dan kemudahan di sekitarnya? Walaupun menteri telah menerangkan tadi ianya akan dibentangkan kemudian. Adakan bentuk kerjasama di antara hospital kerajaan dengan makmal ini di dalam penyediaan sesuatu ujian, jika sekiranya tidak boleh dilakukan di makmal, di hospital kerajaan dan siapakah yang bertanggungjawab dalam membuat bayaran kepada makmal tersebut?

Berhubung dengan ujian yang dikecualikan, apabila dijalankan oleh pengamal perubatan dan pergigian di dalam klinik swasta, apakah ianya juga termasuk jenis-jenis mesin ringkas, untuk pengukuran 'tiner' dan *lival profile* atau di dalam klinik pengamal perubatan homeopati dalam menjalankan analisa rambut atau mesin-mesin ringkas lain yang tidak termasuk dalam senarai ujian yang dibenarkan untuk dilakukan di klinik swasta. Bolehkah penggunaan mesin ini kalau berlaku disabitkan dengan kesalahan.

#### ■1520

Pemberian dan penolakan untuk mendapat lesen makmal patologi boleh dilakukan oleh ketua pengarah tanpa ada memberi alasan. Ini merupakan satu yang tidak patut saya rasa, kerana pembetulan sudah tentu tidak dapat dilakukan kalau alasan tidak diberikan. Lainlah kalau kelayakan dari segi bangunan ataupun pegawai yang tidak menepati syarat.

Jawatankuasa Makmal Patologi, adakah ini bermakna semua pengendali makmal mesti membentuk jawatankuasa ini? Bagaimana kalau hanya seorang ahli patologi bersama kakitangan sahaja yang mengendalikan satu makmal? Bukan merupakan rangkaian makmal.

Apakah juga perlu mengadakan jawatankuasa ini? Dan apakah jenis bidang tugas anggota jawatankuasa ini serta adakah mereka ini mesti bertugas di dalam makmal dan berkelulusan ahli patologi atau juruteknologi makmal patologi atau mereka yang mahir dalam bidang perubatan dan penyakit ataupun orang lain yang tidak terlibat dalam bidang kesihatan?

Berhubung dengan penyitaan, walaupun dinyatakan tiada kos dan ganti rugi hasil dari penyitaan mana-mana makmal patologi, perlu juga difikirkan tentang rumit atau *delicatenya* sesuatu mesin untuk ujian patologi ini. Sekiranya ia rosak, atau lama tidak beroperasi apakah kos penyitaan ini boleh ditentukan oleh mahkamah? Bukannya ditentukan dalam akta ini. Begitu juga dengan kos kolaborasi sesuatu mesin yang patut dilakukan secara berkala, tetapi tidak dapat dibuat oleh sebab penyitaan ini kerana seandainya mahkamah tidak mendapati bersalah, apakah klausa ini dapat diabaikan di dalam rang undang-undang ini?

Sumbangan sosial dan kebajikan, apakah ini suatu perkara baru dalam usaha kerajaan untuk mendapat bantuan dari pihak penaja? Apakah bentuk sumbangan sosial yang dimaksudkan di dalam akta ini? Bagaimanakah yang dikatakan melakukan kesalahan kalau sekiranya melanggar atau tidak memberi sumbangan sosial dalam akta ini? Kalau boleh disabitkan kesalahan, kalau mereka ini tidak memberi sumbangan sosial apabila diminta.

Saya rasa itulah sedikit sebanyak sumbangan untuk perbincangan pada petang ini. Saya ucapkan terima kasih.

**Beberapa Ahli:** [*Bangun*]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Ada tiga, empat... Ya, Jerai. Ringkas sahaja, lima minit.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ya, boleh, boleh. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pertamanya walaupun bil ini patut sudah dibuat lama, tapi kita buat hari ini tidak apa selalunya tidak terlambat kerana manusia hari-hari beranak, manusia hari-hari lahir jadi memerlukan ini semua.

Cuma itu Tuan Yang di-Pertua, saya hendak tahu kerana pertamanya kita sedang bercakap tentang *world class*. Perubatan yang terbaik di dunia!

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Itu yang cadangan yang diberikan oleh Gombak tadi. Yang Berhormat pergi jumpa dia tadi?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Tidak, tidak saya jumpa dia kerana saya hendak *confirm* satu perkara itu kerana dia pakar perubatan. Saya pakar perbincangan. Jadi beza sikit.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Pakar perbincangan? Betul ke?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Sendiri lantiklah ini, [*ketawa*]. Saya hendak tahu, biasa di hospital, ramai pesakit merungut bila pergi ke hospital, doktor tidak boleh mengesan apa jenis penyakit yang dia ada. Ini berlaku, berlaku dan memakan masa untuk mengetahui apa jenis penyakit dan akhirnya dia mati sebelum mendapat tahu jenis penyakit.

Jadi di sini saya hendak kata supaya contohnya sesetengah hospital kerajaan, makmal darah pun tidak ada. Hendak mengetahui *result* pemeriksaan darah seseorang itu memakan masa sehari dua. Hospital ini tidak cukup lengkap Tuan Yang di-Pertua, *CT scan* pun tidak ada kadang-kadang, terpaksa pergi sewa di hospital swasta. Jadi ini menyulitkan para-para doktor untuk mengambil tindakan segera, untuk mengubati orang yang menghidap penyakit. Di hospital Yan banyak kes Tuan Yang di-Pertua. Bila masuk ke hospital itu, tidak tahu apa penyakit, tunggu. Tidak ada ke Hospital Besar Sungai Petani ataupun kadang-kadang dihantar ke Sungai Petani kemudian pergi ke swasta...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat ini bukan tujuan rang undang-undang.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ya, bermakna saya mahu supaya makmal ini harus wujud di tiap-tiap hospital juga supaya *on the spot* doktor boleh terus hantar ke bahagian yang berkenaan dan dapat *result* apa jenis penyakit.

Ada satu pesakit, pengundi di kawasan saya, saya pergi melawat kawasan, perut dia boroi. Lelaki bukan perempuan, kalau perempuan mereka bukan boroi, buncit, buncit. Orang Kedah kata boroi. Ini bahasa Kedah. Dia kata setahun, saya tengok perut dia, saya jentik perut dia keras. Jadi, saya kata awat tidak pergi hospital? Dia kata dia pi dah, doktor kata tak tau apa penyakit. Dia balik, perut dok macam tu, kerja tidak boleh buat sebab perut keras, penat. Jadi saya buat surat, Alhamdulillah, doktor Hospital Alor Star, terima kasih Pengarah Hospital Alor Star, *readmit* balik pesakit ini, dia *check* rupanya buah pinggang dia rosak sebelah, kemudian buat *operation* dan sekarang ini dah okey, perut pun dah surut. Jadi dia pun boleh tidur dengan anak cucu, bini dia.

Jadi yang saya hendak tekankan di sini, makmal-makmal ini harus wujud di hospital-hospital besar di tiap-tiap daerah. Kita tidak mahu kadang-kadang menunggu. Orang sakit bila menunggu, dia merasakan hidup ke mati ke? Jadi kita kena tahu kadang-kadang pemeriksaan darah kenapa memakan masa? Sepatutnya cepat, begitu juga dari segi pengetahuan, kajian penyakit. Jangan tunggu sampai kawan tu sudah nazak barulah *at last* kita tahu bahawa dia sakit itu dan ini.

Kita baca dalam banyak surat khabar yang mendedahkan bahawa pesakit itu tidak dapat dikesan apa jenis penyakit. Jadi makmal-makmal ini yang kita hendak tubuhkan, dia hendak kesan penyakit ke? Dibentangkan dalam akhbar bahawa dia kata dia sudah pergi ke hospital doktor kata tidak tahu sakit apa. Adakah perkara ini betul tak betul? Jadi sepatutnya doktor ni macam mekanik kereta. Kalau *bowl joint* rosak makna lutut rosak, kalau *gear box* rosak, orang pun ada *gear box* juga. Begitu juga kereta ada lampu, manusia ada mata. Mekanik, macam tu juga. Mekanik ini, mekanik doktor kereta, tapi doktor manusia, doktorlah.

Jadi saya hendak tahu hari ini supaya makmal-makmal patologi yang kita hendak luluskan ini, harus wujud dan saya mahu hospital-hospital besar seperti di Kedah kita ada

Hospital Sultan Abdul Halim. Hospital itu baru dibuat sahaja dan saya baru tengok baru-baru ini bilik air tidak senonoh, nampak sudah lusuh, landskap pun tidak elok...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Itu dekat mana?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** di Kedah di Sungai Petani. Hospital ini kita tidak boleh kata rumah sakit, yang sakit bukan rumah, orang. Kita letak nama lain pun tidak apalah asalkan suasana hospital itu kena tempat yang nyaman dan elok supaya bila orang sakit pi dia tidak tengok, bila kawan ni sakit, kawan tu sakit, dia lagi sakit. Jadi dia kena relaks, sebab itulah kita kalau orang sakit pun, esok nak mati pun kita habaq *strong* lagi, *you alright, you don't worry*. Kita kena beri kekuatan semangat kerana ubat sahaja tidak boleh mengubati orang. Tanya Yang Berhormat Kepong, saya *check* dengan Yang Berhormat Kepong tadi. Semangat juga membantu orang itu baik.

Jadi saya bersetuju dengan makmal ini, tetapi makmal-makmal ini kena cepat dalam mengeluarkan keputusan-keputusan daripada kajian-kajian yang dibuat supaya dapat membantu doktor untuk mengesan penyakit dan mengubat dengan seberapa yang mampu.

Lagi satu, saya hendak masukkan sikit Tuan Yang di-Pertua. Bila masuk patologi ini ia dikira daripada kajian makmallah kita tahu penyakit dan lagi satu, saya hendakkan pihak hospital, ketua pengarahnya, ataupun pengarah-pengarah hospital ini memahami, kalau pesakit itu tidak mampu hendak berubat, manusia sekarang ini di Malaysia kalau mampu dia ambil insurans, dia berubat di hospital swasta. Yang tidak mampu itu pergi ke hospital kerajaan.

■1530

Saya hendak minta supaya jangan pihak kerajaan, kalau sudah tahu dia susah kadang-kadang bagi tahu, bagi bil ini hendak ganti *gearbox* ini harga berapa, ataupun hendak ganti mata ini dia punya apa... katarak ini berapa? Kita tak boleh minta daripada dia, dia tak ada duit, kadang-kadang dia hendak pergi ke hospital pun dia tak ada duit. Kadang-kadang kita pergi di rumah awat pakcik tak pergi ke hospital? Dia bukan takut hospital tetapi dia tak ada duit hendak pergi ke hospital. Tak percaya tanyalah Pendang. Pendang biasa jadi ini... hendak pi mana Pendang?

**Dr. Mohd. Hayati Said bin Othman [Pendang]:** *Toilet*

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Oh *toilet*. *[Ketawa]*

**Dato' Ghazali bin Ibrahim [Padang Terap]:** *[Bangun]*

**Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]:** *[Bangun]* Maran, Maran.

**Dato' Ghazali bin Ibrahim [Padang Terap]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih sahabat saya Jerai. Apa pendapat Jerai ada banyak kes yang berlaku. Banyak pesakit apabila dia pergi di hospital kerajaan hendak periksa penyakit dia, demam tak kebah, macam mana cerita ini? Banyak masalah. Bila pergi ke hospital kerajaan, doktor hanya bagi ubat untuk tahan sakit. Tak boleh tahu sakit apa sebenarnya yang dialami oleh pesakit berkenaan.

Apabila pesakit dia pergi ke KMC atau PMC, dia tahu ini penyakit kanser, ini macam-macam penyakit yang boleh diubati. Apa masalah adakah di hospital kerajaan tidak cukup peralatan ataupun tidak ada kepakaran dari segi menguji penyakit seseorang itu. Apa pendapat Jerai, banyak berlaku yang saya dengar di Kedah khususnya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Terima kasih Padang Terap. Memang kalau berlaku di Kedah itu, Tuan Yang di-Pertua, berlaku di seluruh Malaysia lah. Doktor mula-mula kalau orang pergi, sakit, telan *pain killer* bagi hilang sakit. Lepas itu masalah dia Yang Berhormat Padang Terap, dia tak ada makmal dan tidak ada kepakaran. Pakar tidak ada di hospital-hospital kita.

Kadang-kadang kita tengok di General Hospital di Kedah pun, Hospital Alor Star pun dia pakar tak cukup. Dia kena tunggu pakar dari Pulau Pinang, hari demi hari dia ada waktu pula bukan tiap-tiap hari dia ada. Dia ada kadang-kadang seminggu dua hari. Penyakit, dia bukan boleh tunggu Tuan Yang di-Pertua.

Dia boleh tunggu sehari dua, kalau dia sakit dia kena berubat. Jadi saya hendak mencadangkan supaya kalau kita hendakkan *world class*, *world class* punya perubatan di Malaysia terutamanya di hospital-hospital kita ini alat kelengkapan dia kena cukup. Makmal-makmal kaji penyakit ini kena ada cukup, pakar-pakar ada kena cukup. Kadang-kadang hospital besar sahaja.

Macam di Kedah, di Sungai Petani, hospital besar, pakar tak ada. Adalah seorang dua.

**Dato Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]:** [Bangun]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Pasir Puteh.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ini dalam hadhari punya perubatan adalah hadhari. Ya, sheikh.

**Dato Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]:** Ya, hadhari. Prospek hadhari. Terima kasih Yang Berhormat Jerai. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya tertarik apabila makmal patologi, saya tidak pernah dengar ada undang-undang ini dulu. Saya hendak tanya Yang Berhormat ....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, tidak pernah dengar, bagi menteri baru buat pengumuman.

**Dato Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]:** Saya tak tahu makmal ini sudah wujud di alam nyata Malaysia ini ataupun belum dan yang keduanya kalau sudah wujud, Kelantan, macam mana hendak bagi jugakah? Pasal banyak yang mati di Kelantan ini. Pasal kita tidak ada makmal patologi ini. Tolong jelaskan saya kalau tak ada, saya minta adakan supaya jangan ada diskriminasi. Terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Jerai mana tahu.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Benda ini Yang Berhormat, ada dah. Memang ada, kalau tak ada macam mana hendak kaji penyakit orang dahulu, ada dah. Cuma sekarang ini undang-undang *diupdate* kan mengikut dengan Islam Hadhari kita, bertamadun.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, jawab macam menteri.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Mudah-mudahanlah Tuan Yang di-Pertua. Tetapi nampak tak ada harapanlah. Mudah-mudahan *[Ketawa]*. Ini kerja Tuhan Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tak apalah. Tak apalah. Yang Berhormat tak boleh, pakar pembahas.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Hah, jadi pakar pembahas pun jadilah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Saya ...

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Itu pun cukuplah. Kita mahu...

**Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Kalau tidak sekarang ini Tuan Yang di-Pertua, di Utara ....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Maran bangun.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Maran. Saya bukan doktor tetapi tak apalah.

**Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Jerai. Saya tertarik dengan hujah daripada Yang Berhormat Jerai ini dan saya perhatikan Yang Berhormat Jerai ini cukup prihatin tentang masyarakat luar bandar yang miskin ini. Di mana-mana dia memang memperjuangkan rakyat miskin. Inilah seorang pemimpin yang sungguh hebat.

Saya hendak minta pandangan Yang Berhormat sebab kebanyakan orang-orang sakit ini, tadi hospital bukan rumah sakit, orang yang sakit, hospital betullah. Rumah itu tak sakit. Kebanyakan yang sakit ini ialah ramai daripada luar bandar kerana mungkin taraf hidup mereka rendah dan apabila mereka hendak pergi ke hospital yang di bandar dan sebagainya sudah tentulah memerlukan perbelanjaan yang besar dan yang banyak.

Setakat ini saya perhatikan makmal patologi ini kebanyakannya berada di bandar-bandar yang besar dan tidak berada di bandar-bandar yang kecil atau pekan kecil sedangkan keperluan ini adalah perlu bagi penduduk luar bandar. Umpamanya di kawasan saya Maran tidak ada makmal ini dan di Padang Terap saya rasa tidak ada.

Yang Berhormat Jerai, apakah Yang Berhormat hendak mencadangkan supaya di samping kita melengkapkan alat-alat ini di hospital-hospital kita juga mencadangkan supaya dari segi tanggungjawab sosial ini, makmal ini didaftarkan, digalakkan supaya didaftarkan, diwujudkan di bandar-bandar kecil bagi membolehkan orang luar bandar mendapatkan perkhidmatan ini. Macam mana pandangan Yang Berhormat.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Saya bersetuju Yang Berhormat kerana apa, di daerah pun ada hospital daerah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, saya bukan menafikan perkara-perkara yang berbangkit itu tidak penting, penting tetapi saya terpaksa meminta Yang Berhormat balik kepada bil inilah, tumpukan.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Makmal patologi ini Tuan Yang di-Pertua, kita kena wujud dan dikawal...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, kenapa hendak masuk tangan?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Okey, saya sudah hendak *landing* Tuan Yang di-Pertua. Kita kena wujud macam sahabat di Baram bersetuju kadang-kadang Tuan Yang di-Pertua, macamlah Hospital Daerah Yan, dia ada hospital, doktor ada seorang dua, *dresser* ada tetapi dia terpaksa membawa *patient* ini ke Alor Star ataupun Sungai Petani untuk membuat pemeriksaan itu dan ini kerana tidak ada makmal untuk dibuat pemeriksaan dan kajian penyakit dia.

Kadang-kadang kita pergi ke hospital tanya pak long sakit apa? Tak tahu, doktor kata duklah, penat sahaja, bubuh oksigen, tiga hari pergi, tak ada dah. Pergi mana, mati dah Tuan Yang di-Pertua.

Saya hendakkan benda ini, makmal-makmal ini sudah kita luluskan tak apalah, bagus benda untuk kebaikan buat baiklah. Saya bersetuju kementerian buat baiklah, benda yang untuk kebaikan rakyat. Untuk kebaikan wakil rakyat tak apa, tak ambil tahu pun tak apa asalkan rakyat itu baik kerana sesetengah ini melihat wakil rakyat ini tidak penting Tuan Yang di-Pertua. Walau pun dalam ...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat, ini bil ini tidak minta kerajaan ...

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Patologi pasal hendak kaji penyakit wakil rakyat, Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Mana satu ayat ada sebut, mana satu fasal ada sebut? Tak ada Yang Berhormat. Cukuplah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Okey Tuan Yang di-Pertua. Pasal apa, saya hendak tekankan bahawa Peraturan Mesyuarat kita kalau kita buka muka 105

nombor 79 dia telah mengatakan hak-hak keistimewaan kita Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak berbalik sedikitlah hendak bagi tahu .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tidak Yang Berhormat hendak pergi makmal, ditolak.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ya?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Adakah pernah berlaku, Yang Berhormat hendak pergi ke makmal patologi untuk ambil darah ditolak. Tak ada, betul. Jadi tak timbullah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Saya tidak pergi Tuan Yang di-Pertua pasal saya ada sedikit kemampuan, biarlah masa dan wang rakyat itu diberikan kepada orang yang mampu. Saya pergi ke klinik swasta. Kalau saya pergi klinik macam di sini, saya hendak cuba klinik kerajaan di sini pun saya ditolak ke Hospital Kuala Lumpur. Dia *prescribe* di sini saya kena beratur di farmasi ambil ubat Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, saya agaklah mungkin saya silap. Perkara yang ini...

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Tak silap Tuan Yang di-Pertua. Saya pun kasihan, tak lama kalau siapa sakit ...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Perkara yang ingin Yang Berhormat bangkitkan itu, saya telah difahamkan telah diselesaikan.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Saya cuma hendak memperingati dan ingat dalam hansard ini bahawa sekian, sekian hari wakil rakyat... saya takut...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Kecuali Yang Berhormat ingin mencadangkan supaya buat satu makmal patologi di sini.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Eh, tak payahlah, cukuplah. Tak payah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukuplah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Tak payah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukup.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Saya senang sahaja, kalau tak ada klinik, kita buka bomoh lah panggil bomoh seorang di sini cukup. Dia jampi *fuh, fuh* baliklah sihat. Saya takut kalau Tuan Yang di-Pertua sakit, Timbalan Yang di-Pertua kita sakit, macam mana? Siapa hendak jaga? Kepong tak apalah. Kepong dia pun ...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, tak payah susahkan sayalah, Kepong ada sini, ini Gombak ada, cukuplah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Kepong dia tak boleh, dia kulit sahaja.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukuplah, cukuplah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Kepong, dia kulit sahaja. Dia pakar kulit.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Baiklah, sila gulung.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Lagi satu yang *last*, saya hendak gulung Tuan Yang di-Pertua, termasuk dalam kementerian juga, ambulans kita ini Tuan Yang di-Pertua.

■1540

Kalau kita tengok ambulans-ambulans di luar negara iaitu di negara-negara maju, ambulans kita hanya ada *oxygen tank* sahaja. Bila berlaku kemalangan dan sebagainya yang bawa pergi bersama itu hanyalah *dresser* sahaja dengan ambulans. Sepatutnya ambulans ini kena cukup lengkap *team*nya, kalau boleh ada doktor dalam ambulan itu kerana hendak *handle emergency case*. Ini dia bawa kawan itu, bubuh dalam ambulans dan bawa pergi hospital, bila sampai di sana sudah mati. Ini pasal dalam ambulan itu sepatutnya kalau ada doktor dia boleh tolong - paramedik ini. Tidak payahlah bawa makmal dalam ambulans. *[Ketawa]* ...tetapi ambulans itu kena *diupdatekan*. Buat ambulans yang besar sikit untuk bawa orang-orang yang *emergency*, Tuan Yang di-Pertua.

Saya berharap benda-benda macam ini boleh menyelamatkan nyawa, Tuan Yang di-Pertua. Walau bagaimanapun kadang-kadang nyawa wakil rakyat tidak bernilai. Orang tidak menilai nyawa wakil rakyat tetapi Tuan Yang di-Pertua ingat, kalau wakil rakyat meninggal satu pilihan raya kecil diadakan berapa duit rakyat yang kita kena guna?

Oleh sebab itulah klinik di sini, saya sudah merajuklah, saya tidak mahu pergilah klinik di sini kalau saya sakit pun. Saya beli panadol atau ponstan di luar, saya telanlah. Saya tidak mahu, saya kecil hatilah pasal buat macam itu kepada kawan saya. Saya tidak apa. Kalaulah jadi kepada Tuan Yang di-Pertua, saya mengamuk tidak tahulah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** *[Ketawa]*

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Nasib baik terjadi kepada Jasin. Pasal Tuan Yang di-Pertua orang baik.

**Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]:** *[Menyampuk]*

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Cuma kita hendak cari satu ubat di mana boleh buat kurang bercakap hendak berikan kepada Seputeh. *[Ketawa]*

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih, Yang Berhormat Jerai. Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Jerai, kita tahu bahawa perkhidmatan kecemasan dan perkhidmatan ambulans ini adalah satu perkhidmatan yang penting dan kita difahamkan di Parlimen ini kita sudah bangkitkan banyak kali mengenai hal ini yang mana didapati bahawa sama ada ambulans itu tidak mencukupi kelengkapannya dan tidak mempunyai mereka yang terlatih untuk mengendalikan ambulans. Selain daripada itu kurang koordinasi ambulans di bandar dan juga di kawasan luar bandar.

Mengapa perkara ini berlaku walaupun kita tahu menjadi keresahan dan juga keluhan kesah rakyat di semua tempat sama ada di bandar ataupun di luar bandar masih belum dapat diselesaikan oleh Kementerian Kesihatan. Apa pandangan Yang Berhormat?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ini bermakna bukanlah kita hendak salahkan menteri. Tidak boleh! Menteri dan timbalan menteri dia tengok dasar. Ini hendak kena salahkan ketua pengarah dan pengarah-pengarah yang adalah. Merekalah yang *handle*. Macam saya, kalau *chairman* syarikat, *I just wanted to know the bottom line, sir*.

**Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]:** [Menyampuk]

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** *Why? I am English educated. [Ketawa] Come on man. Eh, come on woman.*

Tuan Yang di-Pertua, kalau kita tengok rancangan di TV, saya tengok *medical team* ini, apabila berlaku kemalangan daripada rumah, daripada ambulans itu dia *attend* sampai ke hospital dan terus masuk, buat *operation* dan sebagainya yang perlu dilakukan. *First aid* kena cepat dan semuanya cepat kerana ini hendak menyelamatkan nyawa.

Saya berharap, dua tiga perkara yang bernas, yang saya kemukakan ini harus diambil ingatan oleh pihak kementerian. Menteri tidak apa, menteri bagus. Timbalan menteri pula lagi bagus dia pun doktor. Sekarang ini menteri doktor dan timbalan menteri pun doktor. Setiausaha Parlimen tidak doktor tetapi bagus dia *lawyer*. Jadi, dua doktor dan satu *lawyer* jaga satu kementerian, cukup baguslah. Kalau gamak tidak bagus juga ambillah *backbenchers* yang ada ini. Tambah lagi seorang untuk jaga ambulans, tidak mengapalah, bagi kepada Gombak.

Itulah harapan saya, Tuan Yang di-Pertua. Walaupun makmal ini ada tetapi pastikan kecekapan pihak makmal ini memberi balik laporan perubatan kepada hospital untuk doktor mengatasi penyakit dan dapat dijalankan dengan secepat mungkin dan saya minta *service*...

**Dato' Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]:** Minta laluan. Saya tertarik pasal ketua pengarah tadi yang Yang Berhormat sebut tidak berapa baik. Saya pun rasa sedih. Sebab itu kalau jadi ketua pengarah dia kena turun ke bawah. Macam mana pandangan? Dia kena tengok ke bawah sampai kepada ambulans, sampai ke tempat-tempat mandi mayat. Bagaimana?

Bagi sayalah, saya tidak kata dia tidak baik tetapi dia terlepas pandang. Dia tidak tengok ke bawah. Barangkali dia tidak pernah tengok pun klinik di Parlimen ini. Barangkalilah! Macam mana pandangan Yang Berhormat? Terima kasih.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Dalam bahasa Inggeris dikatakan *hands-on*. Macam kita wakil rakyat - *hands-on, we go to the ground*, dengan izin. *We mean business*. [Disampuk] Macam tadi di kawasan saya ada rumah terbakar, saya di Kuala Lumpur, *immediately* saya bagi arahan...

**Beberapa Ahli:** Wah!!

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Bantu dia. Pastikan dia tidur rumah berbumbung, yang mati dikebumikan.

**Seorang Ahli:** Secara *live telecast*.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** *On the spot* saya buat, Tuan Yang di-Pertua. *Hands-on*. Pasal itulah majoriti saya 10,600 lebih, Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Saya lebih lagi daripada Yang Berhormat.

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Jerai, boleh saya sambung sikit.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** *[Ketawa]* Ya, ya.

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Bila kita bercakap mengenai makmal patologi ini dari segi kesihatan, sebentar tadi kita dapat laporan tentang keracunan makanan. Budak sekolah pun ada di sini. *[Menoleh ke arah galeri awam]* Kadang-kadang saya pun tidak faham tindakan - kita pun bukanlah hendak menuding jari, tindakan ke atas perkara-perkara seperti ini yang memerlukan perhatian yang khusus, tepat dan cepat ia menjadi masalah. Timbul pelbagai soal hendak menyalahkan di antara satu sama lain - tidak selesai.

Soal keracunan makanan pelajar sekolah umpamanya perlu diambil tindakan tidak kira siapa yang bertanggungjawab, dalam hal ini perubatan dan kesihatan. Kita sudah tahu masalah keracunan pada ketika ini, sudah tentu kempen umpamanya perlu ditangani, dibuat bagi menyelesaikan masalah ini. Kalau keracunan makanan masih berterusan mesti ada sesuatu yang tidak kena. Kita tidak menolak bahawa makmal atau yang ini perlu. Macam saya katakan tadi kemudahan-kemudahan, yang lain pun kita perlu lihat untuk kita *upgraden* lagi supaya masalah ini tidak akan berterusan menjadi masalah yang membebankan lagi. Apa pandangan Yang Berhormat?

Baru sebentar tadi kita dapat laporan di Kedah, di Pendang kalau tidak silap saya, berlaku keracunan. Perkara keracunan pelajar-pelajar sekolah ini bukan baru, Tuan Yang di-Pertua, ada sesuatu yang tidak kena. Perkara yang berlaku di depan mata kita tidak semena-mena mesti ada satu sebab perlu ditangani dengan segera.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, perkara ini berlaku di sekolah bukan di hospital.

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Ia memerlukan kesihatan. Maknanya kita memerlukan tindakan, kempen, kesedaran dan kebersihan sebab inilah generasi yang menentukan Parlimen kita sedikit hari lagi. Barangkali mereka inilah yang menentukan Parlimen *world class*, walaupun Pembangkang kata kita tidak *world class*. Apa pandangan Yang Berhormat?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Saya setuju itu. Sebab itulah kita ada yang dipanggil Jabatan Kesihatan Luar Bandar ini. Pergilah *check*. *Spot check* di sekolah-sekolah ini. Maknanya *spot check* makanan dan tengok.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Baiklah, Yang Berhormat. Cukuplah. Sudah boleh *landing*.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Tidak. Yang ini untuk kita hendakkan *world class*. Macam *student* kita ini, *world class student*. [*Memandang ke arah pelajar-pelajar di galeri awam*] tetapi *hangpa* jangan jadi mat rempit, hisap dadah semua. Belajar betul-betul. Tengok kami Ahli Parlimen ini berjuang untuk kamu orang semua. [*Ketawa*]

**Dato' Chor Chee Heung [Alor Star]:** [*Bangun*]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Alor Star bangun.

**Dato' Chor Chee Heung [Alor Star]:** Minta penjelasan. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Tadi Yang Berhormat sudah sebut banyak mengenai kelengkapan hospital dan kelengkapan ambulans. Pada pendapat saya hingga hari ini hospital-hospital kita termasuk kementerian kemungkinan masih penuh dengan karenah birokrasi.

Salah satu contohnya ialah klinik di Parlimen yang sentiasa disebut oleh Yang Berhormat. Adakah Yang Berhormat bersetuju bahawa ketua pengarah, menteri atau timbalan menteri kena turun ke bawah untuk meneliti apa yang sebenarnya terjadi di bawah. Terima kasih.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Saya bersetuju. Tidak mengapa kalau menteri, timbalan menteri atau ketua pengarah tidak turun, tetapi dengar cakap kami ini. Dengar cakap kami ini. Dengar cakap-cakap Ahli Parlimen ini pasal kami turun. Kami berada di bawah. Seputeh ada di Seputeh. Cuma Seputeh kena pergi *operate* sikit mulut dia, *pet, pet, pet...* Itu saja. [*Ketawa*] Jahit sikit bagi nipis sikit. Jadi, saya bersetujulah, Tuan Yang di-Pertua.

**Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]:** Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya Jerai telah menunjukkan satu teladan yang begitu buruk kepada budak-budak sekolah yang datang menyaksikan persidangan Parlimen. Mereka dapat tengok sekarang Ahli Parlimen UMNO khususnya dari kawasan Jerai memang tidak serius dalam perbahasannya. Saya hanya cakap bila perlu cakap. Dia cakap pandang sini, pandang sana dan cakap yang bukan-bukan, ini Rang Undang-undang Makmal Patologi sehingga ambulans hingga mana-mana tempat.

■1550

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, baiklah Yang Berhormat. Selain daripada...

**Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]:** ...dan bercakap dalam bahasa Inggeris. Bercanggah dengan Peraturan Mesyuarat.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, selain daripada perkara-perkara berkaitan dengan diri Yang Berhormat, saya fikir lain semua boleh katakan seriuslah, tapi cukuplah, saya nak minta ahli Yang Berhormat yang lain pula berucap.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, saya nak perbetul fakta. Walaupun penyampaian saya itu sedikit itu stail saya, tapi waktu duduk, saya tak bercakap pasal saya tahu peraturan. Jadi patut belajar kena faham Peraturan Mesyuarat. Kita ada Buku Peraturan Mesyuarat. Yang Berhormat Seputeh tak boleh bercakap kalau saya bercakap, tapi dia bercakap.

**Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]:** Tuan Yang di-Pertua, ini adalah satu pelanggaran ke atas Peraturan Mesyuarat. Bila seseorang ahli berucap, dia harus pandang kepada *Speaker*, dan bukan pandang kepada penonton sahaja.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Baiklah, baiklah.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Bukan, kita bercakap dengan penuh emosi Datuk, bukan macam Kepong hari-hari tengok sini. Saya selalu tengok kepada Tuan Yang di-Pertua. Jadi Seputeh janganlah cemburu. Jadi Tuan Yang di-Pertua, saya bersetuju supaya kita turunlah. Pegawai-pegawai pun turun. Kadang-kadang lihatlah di wad tu macam mana susah dia orang. Alhamdulillah sekarang ini baiklah, baik daripada dulu tapi masih banyak boleh dipertingkatkan. Gaji pun dah naik dah, gaji dah naik dah. Ketua pengarah pun dapat gaji baik. Walaupun kita Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua tak naik gaji. Saya tak naik gaji, kita tak pernah kompelin. Tak apalah, tak apalah.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Penjelasan.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ipoh Barat mahu masuk hospital ke? [Ketawa]

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Mengenai klinik. Saya ingat kena mengena. Saya rasa saya pun setuju kepada pandangan Yang Berhormat, tapi saya tak setuju satu hal. Kenapa pula menteri, timbalan menteri tak perlu turun? Dia sudah ada di sini, biar dia pergi tengok.

**Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]:** [Menyampuk] Sendiri.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Ha, sendiri. Saya rasa setakat itu saya tak setuju kepada Yang Berhormat Jerai. Saya rasa ini adalah satu perkara yang mustahak, bukan setakat klinik saja. Kenapa untuk ubat kita terpaksa pergi ke Hospital Kuala Lumpur, perlu ambil ubat. Seperti biasa kita sakit, kalau perlu dapat *prescription* dia perlu beri ubat, berilah. Yang Berhormat Jerai setuju kah? Ini adalah satu perkara yang mustahak. Yang Berhormat Menteri ada di sini. Saya rasa hari ini, timbalan menteri ada, *Parliamentary secretary* ada. Turun, kalau tak boleh turun, kita paksa dia turun.

**Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]:** [Menyampuk] Arah dia.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** Ha, kita arahkan dia buat ini. Kenapa yang itu tidak boleh buat Yang Berhormat Jerai?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Terima kasih, saya terima kasihlah kepada...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Baiklah, Yang Berhormat sudah banyak bercakap dalam perkara ini...

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Saya terima kasih pada Ipoh Barat. Sekurang-kurangnya dia sokong separuh daripada pandangan saya, dulu dia tak pernah sokong.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** *No, no.* Hal ini mustahak. Kita sokong.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ha, hari ini dia sokong separuh. Jadi tak apa, menteri pun dah biasa melawat hospital saya. Hospital di Yan, menteri pun biasa pergi, kemudian timbalan menteri pun biasa melawat ke Kedah. Cuma kes-kes semasa menteri pergi ini, dia eloklah semua. Bila dia masuk hospital, ketua pengarah '*menteri lai la oo*' cuci bagi elok semua. Pesakit semua elok, misi-misi semua senyum. Menteri *chow* saja '*You olang sakit aa, masa kahwin tak sakit, mau beranak sakit aa! You mahu marah aa?*'

**Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]:** *[Bangun]*

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Kesian orang tu dah lah sakit, dok marah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Tebräu. Tebräu bangun.

**Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]:** Jerai, Jerai.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ya.

**Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]:** Jerai cakap banyak tentang *first class, world class* ya. Kalau kita pergi ke Hospital Kuala Lumpur, masuk ke bilik doktor-doktor bekerja di situ, tempat yang mereka bekerja itu begitu sempit dan kecil. Apabila kita cakap tentang kecanggihan makmal patologi, kita juga perlu memberi perhatian kepada memberi tempat-tempat yang selesa kepada doktor-doktor yang kerja sehari suntuk di situ. Kita nampak pun kesian. Beberapa *square fit* sahaja, kecil sahaja ruang tempat doktor bekerja di situ. Apabila populasi terus bertambah, adakah kerajaan cadang menambahkan bangunan-bangunan di bandar raya besar seperti Kuala Lumpur supaya doktor mendapat satu ruangan yang lebih besar untuk bekerja dan menjalankan tugas secara lebih berkesan lagi, lebih selesa lagi? Apabila doktor selesa, pesakit akan selesa juga.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) *mempengerusikan Mesyuarat*]

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Sebab itu Tuan Yang di-Pertua, saya tak ambil jurusan perubatan. Meh, tukar meh *[Ketawa]*. Saya tak ambil jurusan perubatan pasal apa kadang-kadang kita tengok Tuan Yang di-Pertua, cuba fikir tengok. Duduk bilik kecil daripada pagi sampai *lunch break* dok tengok orang sakit saja, kerja lain tak dak. Dok tengok orang sakit, bagi ubat kemudian masuk pula ke orang nu sakit, masuk pula ke orang ni sakit,

keluar masuk penyakit, penyakit, penyakit. Kerja dia itu saja. Jadi kenalah sikit selesa bilik-bilik doktor ini. Saya tengok kadang-kadang bilik-bilik doktor ini betullah macam sahabat saya daripada Tebrau kata, sampai kadang-kadang dia nak *check* nak suruh kita tidur atas apa, atas pangkin itulah kita nak naik pi pun seriau. Takut dia prakk nanti *[Ketawa]* patah habis dah satu hal pula.

Jadi yang ini kena *update* lah. Bagi elok, bagi selesa macam saya katalah kalau orang tak sakit, dia tak mau pergi hospital dah. Dia nak pi hospital buat apa? Dia pi sama ada dia sakit ataupun menziarahi orang sakit. Dua benda ini sahaja. Kalau tidak dia tak akan pi hospital. Jadi saya harap inilah perkara-perkara yang penting yang harus pihak kementerian, kerana kita nak makmal patologi ini tapi kalau makmal boleh *identify* penyakit tapi bila mai tang nak menguruskan penyakit itu kita gagal, jadi matlamat tak sampai.

Saya mencadangkan ambulans kita ini Gombak, *[Memandang kepada Yang Berhormat Gombak]* ambulans kita ini lebih kurang kereta dok jual *goodies* ini, roti apa semua ini. Kereta itulah, van jenis itu *modified* buat ambulans. Duduk seorang pesakit, sebelah itu tak boleh buat apa dah. Dok buh oksigen saja, yang darah dok keluar. Darah dok keluar, oksigen dok buh. Mati, sampai hospital mati dah, darah habis, tapi cuba siap sikit.

Cuba buat satu ataupun hospital swasta kan ambulans ini. Stesen di tiap-tiap hospital, swasta kan ambulans yang *up to date* dah kalau kerajaan tak boleh nak *maintain*. Ambulans yang ada kelengkapan dia, bubuh satu doktor dalam ambulans itu. Kalau dengar *accident* di Seputeh, Ahli Parlimen Seputeh ditimpa kemalangan, ambulans terus pergi dengan doktor dan sebagainya. Sekurang-kurangnya menyelamatkan nyawa Ahli Parlimen Seputeh. Ini kalau tidak, dia dok bubuh itulah, bubuh oksigen yang kawan ini dok riau sakit, darah dok keluar. Akhir-akhirnya sampai hospital, mati. Padahal boleh diselamatkan. Botol darah tak ada, saya ingat botol *glucose* ada kot Yang Berhormat Gombak? Dalam ambulans botol *glucose* ada tak?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** *[Mengangguk]*

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ha, botol *glucose* adalah, tapi botol darah tak ada. Memanglah botol darah tak ada, nak kena pi *check* darah jenis apa baru boleh pam. Kalau tidak darah O dok pam A, matilah orang itu. Jadi, saya minta inilah. Kemudian yang *last* sekali, hak yang saya bersetuju dengan Jasinlah. Saya mau pihak kementerian menghormati balik Ahli Parlimen kerana menghina kami. Termasuk menghina Menteri Kesihatan sendiri pasal dia Ahli Parlimen. Bagilah pengiktirafan tahun ini, Sijil Perkhidmatan Cemerlang kepada doktor apa? Doktor Kumar hah?

**Seorang Ahli:** Shukumar.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Hah Doktor Shukumar.

**Seorang Ahli:** Sokong, kita sokong.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Kita minta hak itu, pasal kesian kat dia, dok kelipuk-kelipuk sorang-sorang. Dahlah kawan kurus, kena pula hak atas dok tekan-

tekan dia. Kesian kat dia, sampai nak jadi macam orang bisu. Tak mahu bercakap dah Datuk. Ini tak lama kita kena berubat dia balik. Jadi, saya mahu supaya pihak kementerian, kita nak *forget and forgive*, bagi kat dia satu, pasal dia buat kerja baik Datuk. Saya ada nombor telefon dia sini, *handset* saya. Pasal dia kata “*Yang Berhormat Datuk Jerai, kalau sakit waktu malam pun telefon saya, saya akan attend to you*”. Sampai macam tu, nak cari doktor mana? *Delivery system* dia bagus.

**Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]:** *[Menyampuk] Excellent.*

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** *Fantastic! More than excellent. [Ketawa]*

**Dato' Ghazali bin Ibrahim [Padang Terap]:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Eh, Yang Berhormat kata nak habis dah tadi.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Nak habis dah, ini kacau ini.

**Dato' Ghazali bin Ibrahim [Padang Terap]:** Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Ya, Padang Terap.

**Dato' Ghazali bin Ibrahim [Padang Terap]:** Sikit saja. Jerai dah cakap banyak tentang pegawai, tapi masih lagi berlaku masalah di hospital dan klinik kerajaan. Adakah ini merupakan sikap pegawai hanya sebilangan kecil sahaja? Contohnya di Padang Terap baru-baru ini, Hospital Kuala Nerang. Pada 22 Jun, ada seorang pesakit, nama dia Encik Nayan. Sakit teruk, pergi ke hospital minta ubat. Setelah bagi ubat, dia diarahkan ambil ubat sendiri. Lepas itu dia jatuh, *collapse* di hospital.

■1600

Dia sudah sakit teruk, *nurse* arah dia ambil ubat sendiri, dia jatuh dan mati selepas itu. Ini sikap pegawai yang berlaku macam itu kurang layanan daripada pegawai, tetapi tidak semualah. Mungkin kena ubah sikap pegawai itu supaya beri layanan dan juga termasuk doktor di Parlimen kitalah yang baik, ada juga yang tidak baik. Apakah pandangan Yang Berhormat Jerai? Terima kasih.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ini memang budi bicara dan saya ingat kursus harus diberilah. Macam sekarang polis dan imigresen di pintu masuk, dia kata senyum. Senyum pun kena ada waktulah, tidak ada orang pun kita dok senyum, dia kena hantar pi Tanjung Rambutan pula, kes lain pula. Di hospital sendiri pun misi-misi ini kena senyumlah, doktor pun senyum. Saya bukan kata apalah, ini kalau ada 50% doktor macam doktor di Parlimen kita ini, oh, *world class, world class* timbalan menteri. Ini kawan cakap ini betul *world class*. 50% doktor banyak macam dia. *Very friendly, soft spoken*, kita sakit pening kepala dengar dia bercakap kita hilang, tidak payah makan panadol sudah baik.

Ini pi jumpa doktor kadang-kadang, doktor kata buh dua biji panadol, kita buh empat pun tidak baik lagi. Tambah nampak pula misi yang cenge lagi sakit, tambah orang kampung ini

bukan dia reti, dia takut. Tahu-tahu kena sergah, yang sakit sedikit boleh masuk ICU, kes macam Padang Terap kata tadi itu. Jadi yang ini semua merangkumi dalam kita hendak mempertingkatkan rang undang-undang kita iaitu makmal patologi. Jadi itulah sahaja Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Yang Berhormat bagi Gombak.

#### 4.01 ptg.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Akhirnya dapat juga peluang saya bercakap untuk membahaskan rang undang-undang yang saya kira penting iaitu Rang undang-undang Makmal Patologi 2007. Tuan Yang di-Pertua, kita tahu bahawa Rang undang-undang Makmal Patologi 2007 ini, memang sudah ditunggu begitu lama dan kita juga sendiri mendengar pagi tadi, seperti mana yang diterangkan oleh Yang Berhormat Menteri sendiri bahawa usaha mengadakan Rang Undang-Undang Makmal Patologi ini sudah bermula dari tahun 1987. Sekarang 2007, mengambil masa 20 tahun untuk kita mengadakan satu rang undang-undang yang saya kira amat penting.

Jadi saya harap kalau ada perkara-perkara yang lain yang dikira penting dalam dunia perubatan juga bahagian bidang yang lain, saya harap janganlah sampai begitu lama 20 tahun. Sedangkan di negara-negara jiran seperti Singapura, sudah lama mewujudkan rang undang-undang yang sedemikian. Jadi walau bagaimanapun, seperti mana yang dikatakan, *it's better late than never*. Jadi saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada kementerian dapat juga dibawa undang-undang ke Parlimen untuk dibahaskan. Insya-Allah kita semua akan luluskan ini dan ia akan dapat berjalan.

Tuan Yang di-Pertua, apabila dalam keadaan tidak ada Rang Undang-undang Makmal Patologi ini, kita boleh katakan bahawa keadaan makmal patologi di negara kita is *almost* seperti mana kata bahasa Inggeris dengan izin *free for all*. Siapa sahaja boleh mendirikan makmal patologi. Sama ada orang yang tidak langsung mempunyai sebarang kemahiran ataupun latihan, kelayakan, ataupun ahli perniagaan biasa. Jadi apabila ini berlaku saya melihat beberapa perkara telah dikompromikan. Pertama, soal yang kita katakan pada hari ini, soal kualiti, mutu. Sudah jadi kompromi, kita telah berkompromi di soal mutu. Kedua, soal yang penting kerana kita mengendalikan hal yang berkaitan dengan manusia. Etika juga terabai dengan teruk.

**Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]:** Celah, celah.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Sila.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Ya, Maran.

**Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Gombak. Saya tertarik hujah yang diberi oleh Gombak sebagai seorang doktor. Seperti dimaklumkan bahawa makmal patologi ini sudah 20 tahun Gombak, ya? Lebih 20 tahun

berada dalam negara kita. Kita ada undang-undang pun, ada peraturan, ada *enforcement* penguatkuasaan, tetapi banyak berlaku perkara penyelewengan dalam bidang-bidang yang lain. Apatah lagi saya kira mungkin dalam perubatan ini. Ini mungkin Yang Berhormat Gombak akan bawa perkara ini.

Cuma saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat sebagai seorang doktor, pagi tadi kita ada salah seorang daripada sahabat kita dari Batu Pahat kalau tidak silap saya, mengatakan bahawa terdapat laporan-laporan ataupun hasil kajian dibuat oleh makmal ini yang tidak tepat. Kalau si A itu sebenarnya penyakit kanser, tetapi dikatakan penyakit buah pinggang atau sebagainya. Ini bukan perkara kecil bahkan besar yang akan dihadapi oleh pesakit-pesakit ini.

Jadi saya hendak bertanya pandangan Yang Berhormat, setakat ini mungkin sebagai saya ingat Yang Berhormat Gombak ini sudah lama sebagai doktor dan mungkin sudah taraf pakar. Berapa peratuskah selama ini hampir 20 tahun kita ada makmal ini berlaku peristiwa-peristiwa seperti ini. Di mana laporan-laporan yang dibuat oleh makmal ini tidak tepat, yang mungkin mengakibatkan mungkin sudah ramai pesakit-pesakit meninggal, itu satu.

Kedua, selama ini apakah cara yang dibuat oleh kementerian dalam memantau atau membuat penyeliaan kepada makmal-makmal ini. Saya bimbang kalau kita ada peraturan-peraturan tetapi masih ada lagi doktor-doktor palsu dan sebagainya. Apakah pandangan Yang Berhormat? Terima kasih.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Yang Berhormat Maran. Itulah seperti mana dua fakta penting yang saya bawa tadi iaitu soal kualiti dan soal etika. Jadi seperti mana yang saya katakan tadi, sebelum belum ada rang undang-undang ini, ini *almost free for all* dengan izin Tuan Yang di-Pertua. Jadi makna dia memang ada berlaku penyelewengan-penyelewengan yang seperti mana yang dikatakan tadi oleh kerana kita tidak ada satu badan, tidak ada satu akta, tidak ada satu rang undang-undang yang dapat mengawasi soal-soal yang berkaitan dengan kualiti dan soal yang berkaitan dengan mereka-mereka yang mengendalikan makmal tersebut dan soal yang berkaitan dengan peralatan yang digunakan dalam makmal tersebut. Jadi untuk memberikan peratus saya tidak mempunyai statistik untuk itu, tetapi saya boleh katakan bahawa tanpa rang undang-undang ini perkara ini semakin lama semakin banyak berlaku. Jadi itu sebabnya saya...

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** [Bangun]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Larut Yang Berhormat, hendak bagi jalan?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Sila Yang Berhormat.

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Terima kasih Gombak. Saya hendak tanya pada Yang Berhormat sedikit sahaja, tadi Yang Berhormat mengatakan bahawa sebelum ada rang undang-undang ini, rang undang-undang ini telah berlaku penyelewengan, penipuan dan sebagainya, penyalahgunaan kuasa. Apakah dengan adanya

rang undang-undang ini, satu jaminan bahawa ia tidak akan berulang atau ia hanya boleh mengurangkan segala tanggapan, dakwaan yang menyebabkan, yang melibatkan sektor perubatan ataupun doktor itu sendiri. Apakah satu jaminan boleh diberikan pada kita, bahawa adanya rang undang-undang ini tidak akan berlaku lagi sikap-sikap yang bertentangan dengan etika yang seharusnya menjadi satu teladan kepada masyarakat pada keseluruhan.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih sahabat saya Yang Berhormat Larut. Jadi apabila adanya rang undang-undang ini, saya percaya boleh ada undang-undang yang mengawasi, boleh mengurangkan. Walau bagaimanapun saya akan berbincang dalam perbahasan saya ada juga kelemahan-kelemahan yang saya lihat, yang mungkin boleh diperbaiki dalam rang undang-undang ini agar soal penyelewengan, soal kualiti dan sebagainya boleh diperbaiki. Jadi...

**Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]:** Kalau boleh saya sambung. Saya bukan doktor, saya latar belakang peguam. Saya hendak tanya patologi yang kita bincangkan ini, kalau seseorang sakit jumpa tiga doktor, kadang-kadang kita dapat tiga pandangan. Sampai kadang-kadang kalau sakit yang lebih serius, kita terpaksa mendapat apa yang dipanggil *second opinion* sebab tidak ada satu doktor boleh mengesahkan *diagnose* untuk satu-satu pesakit jawapan yang tepat.

Cuma dari segi patologi ini, saya hendak tanya sejauh mana kita boleh pastikan apabila kita mempunyai satu rangkaian makmal-makmal patologi ini keputusan itu kita boleh anggap sebagai tepat. Sebab selepas itu kita dirujuk kepada hospital tertentu selepas mendapat kajian daripada makmal patologi. Jadi saya hendak tanya Yang Berhormat Gombak, sejauh mana kita boleh beri keyakinan bahawa operasi ini boleh berlangsung dan akhirnya dapat membantu meningkatkan perkhidmatan perubatan dalam negara kita. Terima kasih.

■1610

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Yang Berhormat Muar. Jadi seperti mana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dan juga dibangkitkan oleh beberapa Ahli Parlimen tadi mengatakan bahawa apabila jumpa dengan doktor perubatan, tidak ada *diagnose* diberikan. Yang sebenarnya saya rasa ini ada berlaku sedikit kekeliruan. Bukan saya ingin mempertahankan doktor-doktor perubatan, tetapi kerana apabila seseorang pesakit itu berjumpa dengan seorang doktor perubatan, mula-mulanya ada dipanggil sebagai *provisional diagnosis* dan ada *differential diagnosis*. Maksudnya sebelum sesuatu *diagnose* itu dibuat harus dibuat kajian-kajian dahulu. Kajian-kajian ini dipanggil sebagai kajian am ataupun dipanggil *general investigation* dan juga kajian-kajian yang spesifik yang menjurus untuk mencari *diagnose* yang lebih tepat untuk sesuatu penyakit.

Jadi kadang-kadang ada pesakit-pesakit sebelum selesai kajian-kajian ini, mereka sudah meninggalkan rawatan contohnya. Itu sebabnya kebanyakan ada di antara doktor-doktor memberitahu mereka belum mendapat kepastian secara tepat apakah penyakit tersebut. Jadi dengan adanya makmal-makmal yang dikatakan mempunyai kualiti yang baik, mengikut etika,

ada akreditasi dan sebagainya seperti mana yang dimahukan oleh rang undang-undang, ini pada saya boleh mengurangkan keadaan-keadaan demikian kerana keputusan-keputusan lebih *reliable* dengan izin, lebih boleh diguna pakai dan juga dikendalikan oleh mereka-mereka yang mempunyai latihan yang secukupnya dan berkelayakan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Ya, Sabak Bernam, hendak bagi jalan?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Nampaknya saya tidak boleh teruskan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Terpulang kepada Yang Berhormat hendak bagi jalan atau tidak.

**Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]:** Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Gombak, terima kasih. Saya hendak lanjutkan daripada sahabat daripada Muar. Ini selalu berlaku, dalam tempoh minggu ini pun berlaku. Seorang sahabat saya telah di *diagnose* oleh seorang doktor, penyakit dia serius. Kita ini biasanya bila pergi jumpa doktor Tuan Yang di-Pertua, memang harapan kita tidak ada benda yang serius. Jadi dia pergi ke seorang doktor lagi dan nampaknya serius tetapi doktor yang ketiga secara kebetulan Yang Berhormat Muar sebut tiga orang. Jadi nampaknya tidak serius.

Jadi saya hendak bertanya dalam konteks ini, perbandingan di antara tiga doktor yang berkelayakan ini, yang berbeza-beza hasil ini, apakah ada suatu tindakan yang diambil kalau misalnya pesakit ini mengadu kepada pihak kementerian umpamanya sebab ini sering berlaku. Jadi apakah dengan rang undang-undang ini maka perkara ini boleh diatasi? Ini memang menakutkan rakyat khususnya orang kampung. Apa pandangan Yang Berhormat?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Yang Berhormat Sabak Bernam, saya kira dari segi amalannya akan terus sama seperti mana yang saya katakan tadi, apabila seseorang itu berjumpa dengan doktor perubatan, dia akan memberi *diagnose provision* atau *provisional diagnosis* dulu. Selain daripada itu, ada juga diagnosis-diagnosis lain yang dikatakan berkemungkinan kena kepada pesakit tersebut. Mungkin sampai kepada doktor yang terakhir telah dibuat kajian spesifik (*specific investigation*) mendapati bahawa *diagnose provisional* itu salah. Ia adalah *diagnose differential* yang mana penyakit itu lebih ringan, ini kemungkinan berlaku. Jadi dengan adanya rang undang-undang ini seperti mana yang saya katakan tadi, dengan adanya makmal yang lebih *credible*, dengan adanya mereka yang mengendalikan makmal ini lebih cekap dan mempunyai latihan yang baik, maka saya percaya perkara-perkara ini dapat membantu di dalam rawatan pesakit.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, tadi saya sebut soal kualiti dan soal etika tapi yang penting juga seperti mana yang dibangkitkan oleh kawan-kawan ialah soal *malpractices* iaitu soal menyalahgunakan perubatan itu sendiri. Iaitu seperti mana contohnya seseorang itu tidak harus diambil darahnya, tetapi diambil darahnya. Seseorang itu tidak harus misal kata dibuat biopsi tetapi dibuat biopsi contohnya. Berlaku juga *malpractices* ini kerana kita lihat

bahawa ada makmal-makmal yang dikendalikan dengan cara yang cukup komersial. Bila dikendalikan dengan cara yang cukup komersial, maka hari ini kita melihat ada makmal-makmal yang mengamalkan dalam bentuk pakej. Kalau seseorang itu mengambil kajian-kajian yang tertentu dalam masa-masa yang tertentu, boleh dihantar untuk rombongan ke luar negara, lawatan ke luar negara.

Kalau seseorang doktor itu mempunyai *target* yang tertentu, katalah dia sampai kepada *target* tertentu yang disasarkan, doktor yang menghantar spesimen sama ada darah ataupun spesimen-spesimen kepada makmal tersebut, kalau sampai kepada sasarannya, akan diberikan ganjaran-ganjaran yang tertentu. Jadi kita khuatir dengan adanya tarikan-tarikan komersial begini, boleh menyebabkan berlakunya *malpractices*. Ini kerana misal kata kalau seseorang itu melihat bahawa *target*nya mungkin perlu lagi sedikit dan dapati ada pesakit yang datang memerlukan mungkin kepada mereka diambil ujian-ujian tersebut, mungkin untuk mencukupkan sasaran-sasaran yang diberikan. Jadi kita lihat *malpractices* berlaku bila tanpa rang undang-undang ini.

Yang keempat, yang saya kira maha penting juga ialah soal yang berkaitan dengan *confidentiality* iaitu kerahsiaan, kerahsiaan ini amat penting. Kita tahu bahawa contohnya perkara-perkara yang berkaitan dengan ujian darah ini dan ujian-ujian lain dalam badan manusia boleh menjadi satu yang begitu rahsia kerana kalau tidak dikendalikan dengan baik, boleh memporak-perandakan perasaan orang itu, keluarganya dan juga masyarakat. Jadi soal *confidentiality* (kerahsiaan) ini juga saya lihat terabai tanpa pengawasan, tanpa dibuat melalui rang undang-undang ini. Dan yang penting seperti mana yang saya sebutkan tadi iaitu soal akreditasi juga satu perkara yang amat penting yang mana kita tahu bahawa sebelum adanya rang undang-undang ini, kita tidak tahu tahap-tahap yang tertentu di dalam pengendalian makmal ini.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, seperti mana yang saya katakan tadi, itu sebabnya sekarang ini kita dengar sampai ada makmal-makmal ini yang membuat promosi di luar mengatakan bahawa ada ujian-ujian contoh untuk dengan izin, *cancer markers* yang tertentu. Mereka membuat kempen di luar sehinggakan keadaan yang demikian. Kita tidak tahu bahawa *test* (ujian) atau cara yang mengkaji yang dibuat itu sama ada telah *diaccredit* atau tidak, ataupun menggunakan alat yang telah diiktiraf atau tidak. Jadi itu sebabnya saya kira dengan adanya rang undang-undang ini, maka perkara-perkara demikian dapat dikurangkan.

**Tuan Mohd. Yusop bin Majid [Setiu]:** Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Gombak. Ini sebagaimana Yang Berhormat sebut tadi, promosi-promosi ini. Saya melihat bidang ini adalah bidang yang profesional. Tidak sepatutnya menumpukan kepada soal *business*, ia lebih kepada *service oriented*. Sepatutnya kita juga perlu beri perhatian mengenai rang undang-undang ini supaya kerja-kerja promosi yang tertumpu kepada sumber pendapatan dalam bentuk *business* (perniagaan). Ini sepatutnya tidak diberi

suatu yang lebih utama kerana kita pentingkan *service* (perkhidmatan) yang profesional. Bagaimana pandangan Gombak?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Yang Berhormat Setiu, saya memang bersetuju 100% seperti mana yang saya katakan tadi bahawa makmal-makmal patologi harus dikendalikan oleh mereka-mereka yang profesional, mereka-mereka yang mempunyai latihan dan kelayakan. Itu sebabnya. Kalau kita lihat di dalam rang undang-undang yang baru ini pun (Rang Undang-undang Makmal Patologi 2007), kalau kita lihat Fasal 4 yang mengatakan bahawa untuk sesebuah makmal patologi itu ditubuhkan, cukup ada rakan kongsi. Kalau seorang itu individu, harus dia seorang doktor perubatan tetapi kalau dia dalam bentuk rakan kongsi, sekurang-kurangnya seorang adalah merupakan doktor perubatan. Yang kita khuatir ialah kita takut perkara yang seperti mana disebutkan tadi, makmal ini terus dikendalikan oleh orang-orang yang komersial tetapi doktor perubatan hanya menjadi *sleeping partner*. Kalau ini berlaku, maka rang undang-undang ini akan gagal sekali lagi untuk mengawal mutu seperti mana yang dikehendaki. Itu sebab saya berharap, Yang Berhormat Timbalan Menteri juga ada di sini.

■1620

**Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]:** [Bangun]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Ya.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Sila Yang Berhormat...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Ya, Sabak Bernam.

**Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Ini isu yang penting. Pengiklanan dalam konteks mengkomersialkan sesuatu. Saya perhatikan, kalau kita lihat Fasal 75(1) tidak dibenarkan membiarkan maklumat yang keliru. Jadi, ini masalah. Bagaimana kita sebenarnya hendak mengawal ini? Hendak mengawal maklumat-maklumat yang mengelirukan? Sebab biasanya seperti kata Yang Berhormat daripada Gombak itu, aspek komersial itu mengatasi yang lain.

Oleh kerana itu, apakah pandangan Yang Berhormat tentang apakah mekanisme yang boleh digunakan untuk mengawal maklumat-maklumat seperti ini dan kemudian apakah tindakan yang wajar diambil terhadap pengamal perubatan yang melanggar peraturan ini? Terima kasih.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Yang Berhormat Sabak Bernam. Yang Berhormat Sabak Bernam sebenarnya mengajukan satu soalan yang sungguh tepat, kerana untuk mengelakkan berlaku kekeliruan, yang mengendalikan makmal patologi itu harus profesional. Dia bukan sahaja menjadi rakan kongsi, tetapi dia harus mengendalikan. Maka profesional yang mengendalikan makmal patologi itu, kalau dia memberi maklumat yang mengelirukan, menyalahi etika. MMC, Majlis Perubatan Malaysia boleh menarik lesen praktisnya.

Itu saya rasa satu bentuk kawalan. Satu lagi, kalau dalam fasal ini juga saya lihat begitu kabur, bolehkah rakan kongsi itu datangnya dari luar negara? Kalau perlukan satu rakan kongsi,

rakan kongsi datangnya dari luar negara, dan justeru makmal yang bersifat komersial ini akan terus menjalankan operasi. Jadi, objektif kita untuk terus mengawal, mengawas akan gagal. Jadi, saya harap perkara ini dapat dilihat dengan terperinci oleh kementerian. Kalau kita lihat mengenai dengan Fasal 6 yang berkaitan dengan keperluan makmal patologi...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Larut bangun Yang Berhormat...

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Terima kasih Yang Berhormat. Saya mengikuti hujah Yang Berhormat, seorang bekas pakar dan masih lagi pakar. Barangkali kadang-kadang agak membimbangkan juga, bila memegang jarum. Sebagai seorang yang berkaliber dalam bidang ini, ternampak bahawa Yang Berhormat masih seolah-olah sangsi dengan keupayaan rang undang-undang ini yang Yang Berhormat sebutkan tadi. Apakah seolah-olah kita tergesa-gesa untuk meluluskan rang undang-undang ini, oleh kerana negara lain buat?

Oleh kerana negara lain melakukan, kita perlu juga melakukan sesuatu tanpa kita membuat secara perancangan lebih teliti. Kerana sebagai seorang yang Tuan Yang di-Pertua kata dengan izin adalah seorang doktor, saya mengikuti. Oleh kerana kebimbangan ini dicetuskan di kalangan orang yang ada pengalaman, yang berpengetahuan, jadi sudah tentu sesuatu yang tidak kena. Apakah Yang Berhormat melihat bahawa kalau kelemahan-kelemahan, peratusnya walaupun kecil, ia masih ada, apakah rang undang-undang ini perlu tergesa-gesa ataupun perlu dilihat secara teliti, secara terancang ataupun kita hanya hendak mengikut negara lain buat, kita pun kena buat? Apa pandangan Yang Berhormat?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Yang Berhormat Larut. Pada pandangan saya, rang undang-undang ini harus diteruskan. Seperti mana yang saya katakan tadi, sudah 20 tahun kita menunggu rang undang-undang ini. 20 tahun itu di peringkat perbincangan tetapi sebelum itu, dua, tiga hari yang lepas saya berjumpa dengan beberapa orang kawan saya, pakar-pakar patologi terutama dari swasta. Saya duduk berbincang dengan mereka.

Sebenarnya benda ini lebih daripada 20 tahun telah dibincangkan. Jadi, kalau masih lagi kita tidak dapat mengadakan rang undang-undang ini, saya rasa itu perkara yang tidak patut berlaku. Cuma saya rasa seperti mana yang saya katakan tadi, ada kelemahan-kelemahan yang kita harus lihat ataupun kita harus pantau ataupun kita harus awasi.

**Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]:** [Bangun]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Muar bangun di belakang, hendak bagi jalan?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Ya.

**Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]:** Saya juga seronok bertanya dengan Yang Berhormat Gombak ini sebab Yang Berhormat Gombak ini, dia pakar. Cuma bila Yang Berhormat Gombak

bercerita tentang *commercialization* dalam urusan patologi ini, saya hendak bertanya, bagaimana pula kaitan penetapan harga rawatan perkhidmatan yang diberikan, kerana sesungguhnya soal patologi ini memerlukan modal yang besar sebagai permulaan? Ketetapan harga boleh menarik minat orang untuk datang menggunakan perkhidmatan.

Bagaimana kita dapat menjadikan hasrat kita ini tidak terlalu *dicommercialisekan*, sebab ia bertujuan untuk mengawal aktiviti perubatan dan meningkatkan perkhidmatannya kepada rakyat. Jadi apa pandangan Yang Berhormat tentang kaedah ini dijadikan cara untuk menjadikan urusan ini sebagai satu urusan komersial?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Yang Berhormat Muar. Saya lihat bahawa harus juga ada garis panduan soal yang berkaitan dengan harga ataupun *fee-fee* yang tertentu. Walau bagaimanapun kalau contohnya pengendali makmal itu bukan orang yang profesional, orang yang tidak mempunyai kelayakan. Kelayakan dan latihan yang baik, mereka ini dari segi etikanya kurang kerana kalau seorang itu dalam keadaan yang sakit, kalau mungkin yang perlu diambil hanyalah ujian darah yang tertentu.

Kalau yang menasihatkan mereka di makmal itu mengatakan, maka mereka kena ambil ujian darah, ujian kencing, ujian biopsi dan berbagai-bagai juga kembali kepada soal yang berkaitan dengan *malpractices*, soal yang berkaitan sahaja untuk mengcaj pesakit yang datang, kerana yang mengendalikan itu tidak mempunyai etika, tidak diawasi oleh badan-badan yang tertentu. Walau bagaimanapun, saya setuju harus ada garis panduan untuk *fee-fee* yang tertentu. Jadi, soal Fasal 6 yang menyatakan berkenaan..

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Yang Berhormat, Larut.

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Gombak, *last* sedikit. Terima kasih.

**Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Terima kasihlah. Kalau ya, kita sudah lewat mewujudkan makmal ini, apakah sebab ini? Adakah kerana kita kekurangan kepakaran? Mereka yang seharusnya memberi nasihat dalam mewujudkan makmal ini. Kalau demikian yang dikatakan oleh Gombak bahawa kebimbangan akan berlaku penyelewengan, ketidakrahsiaan dan sebagainya. Apakah pandangan-pandangan yang lebih positif yang seharusnya Yang Berhormat lihat yang perlu diambil tindakan segera oleh pihak yang berkenaan?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Yang Berhormat Larut. Saya lihat salah satu cara untuk kita menjadikan bahawa makmal kita ini lebih mempunyai reputasi yang tinggi selaras seperti mana yang dikehendaki oleh rang undang-undang.

Yang pertama, kita harus melihat bahawa ada satu badan profesional yang memantau Tuan Yang di-Pertua. Yang memantau makmal-makmal tersebut. Kalau kita lihat, misal kata contohnya, kita ada di kalangan peguam ada Majlis Peguam. Di kalangan doktor-doktor perubatan, ada Majlis Perubatan Malaysia, mungkin juga kita harus menubuhkan satu majlis,

satu badan yang profesional untuk menentukan kedudukan makmal ini dari segi *human resourcenya* daripada mereka yang mengendalikan makmal tersebut dan juga dari segi *facility-facility* yang diadakan di dalam makmal tersebut.

Selain daripada itu juga, makmal-makmal ini harus diletakkan penanda arasnya akreditasi yang mana harus diikuti? Kalau kita tidak mempunyai akreditasi yang tertentu, *benchmarking*, penanda aras yang tertentu, kita juga keliru. Itu sebabnya kadang-kadang kita lihat sekarang ini, kalau seseorang itu sakit, pergi ke doktor di...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Cameron Highlands bangun.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Biar saya habiskan sekejap. Dia pergi ke hospital pakar. Kita tahu bahawa yang mengendalikan, yang membuat kajian itu, seorang doktor yang pakar, yang pernah menjadi *boss* kepada doktor yang kerjanya kerja di hospital sekarang, contohnya. Kajian yang dibuat di hospital tersebut tidak diguna pakai.

Kadang-kadang bila ambil darah, berbagai-bagai spesimen telah diambil. Telah diambil ujian-ujian yang lain, biopsi dan sebagainya, tetapi kalau mereka mahu pergi kembali ke hospital kerajaan, semua kajian ini tidak diguna pakai lagi, kerana tidak ada akreditasi yang tertentu. Tahap makmal itu tidak diketahui, tidak sama. Jadi kalau ada soal yang berkaitan dengan akreditasi, standard piawaian yang tertentu, maka saya rasa ada pesakit-pesakit yang mahu misal kata contohnya dari segi *investigationnya*, soal-soal kajian itu mahu pergi ke hospital swasta. Soal untuk rawatan seterusnya, hendak buat *surgery* contohnya, mungkin di swasta mahal, pergi ke hospital kerajaan.

■1630

Saya rasa ini harus dibenarkan dan juga kajian yang telah dibuat di hospital swasta itu harus diguna pakai. Kalau ada standard yang tertentu, kalau ada akreditasi makmal, contohnya makmal di hospital swasta, makmal-makmal swasta yang lain, sama standardnya dengan hospital kerajaan. Jadi kerajaan boleh menjimatkan wang, saya kira, untuk membuat kembali ujian-ujian tersebut. Selain daripada itu kita juga dapat mengurangkan masa pesakit itu untuk mengambil rawatan di situ. Sila Cameron Highlands.

**Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat. Saya ingin bertanya, saya tertarik dengan *benchmarking* dan akreditasi yang dibincangkan tadi untuk menentukan satu piawaian antara yang swasta dengan kerajaan. Baru-baru ini, Tuanku Sultan Pahang telah berangkat ke Hospital Cameron Highlands dan telah meminta supaya seorang *specialist* ditempatkan di Cameron Highlands. Pada mulanya dipersetujui dan juga diminta *dialysis center*. Cuma saya tengok alasan yang diberi adalah jumlah *ratio* pesakit tidak cukup untuk menampung ini, tetapi alasan penduduknya kata adalah "Kami tidak berapa yakin untuk pergi ke hospital ini kerana tidak ada kemudahan ini:"

So, terpaksa mereka pergi ke swasta. Maka berlaku masalah pertindihan ini di mana prasangka masyarakat dan perkhidmatan swasta. Maka saya rasa perkara ini perlu dipandang serius, tetapi cuma satu sahaja Yang Berhormat, saya ingin tanya, bolehkah proses ini dapat direalisasikan kerana di peringkat Parlimen pun, *dispensing* dengan doktor pun menjadi tanda soal.

Dewan yang mulia ini pun menghadapi krisis di mana seorang doktor yang baik yang berupaya dan telah memikat hati. Sebenarnya *psychological* rawatan ini. Kalau kita suka doktor, kita percaya, kita akan sembuhlah, tetapi setakat di Parlimen pun, kita ada masalah, bolehkah perkara ini dapat direalisasikan di peringkat kementerian? Mungkin ini seruan sahaja setakat ini. Minta pandangan daripada Yang Berhormat.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Kita pun melihat memang ada iltizam yang begitu kuat daripada Kementerian Kesihatan untuk memperbaiki sistem kesihatan kita. Kita tengok juga ada kerjasama di antara Kementerian Kesihatan dengan Malaysia Medical Council (MMC) dan juga dengan universiti-universiti dalam memberi latihan-latihan...

**Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Ya, Lipis, Lipis bangun.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** ...kepada doktor-doktor, bukan sahaja untuk menambah bilangan doktor tetapi juga untuk menambah bilangan pakar dan saya percaya kejayaan itu dapat kita lihat kerana kadar nisbah di antara doktor dengan populasi, kadar nisbah pakar dengan populasi, semakin lama semakin baik.

**Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Lipis, Yang Berhormat, hendak bagi jalan?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Saya silakan Lipis dahulu.

**Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]:** Belum jawab soalan saya mengenai Parlimen dan perkhidmatan kesihatan, apa pandangan Yang Berhormat?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Tidak apalah, nanti jawab sekalilah. Bagi Lipis dahulu.

**Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]:** Bagaimana Parlimen diperkasakan dari segi perkhidmatan kesihatan yang lebih cemerlang kerana Ahli-ahli Dewan ini adalah merupakan golongan tunjang kepada dasar.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Bukan jawapan saya, pandangan saya, saya rasa.

**Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]:** Ha, pandangan.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Saya jawab nanti, saya jadi Dr. Latiff nanti. *[Ketawa]* Jadi, silakan Lipis.

**Dato' Dr. Mohamad Shahrudin bin Osman [Lipis]:** Rangkum sekali. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat bagi Gombak. Penyakit ini berbagai-bagai, jadi makna *checking* dengan makmal pun berbagai-bagai untuk menentukan penyakit dan sebagainya. Ada antaranya yang sakit buah pinggang dan sebagainya. Ini berkait dengan pemakanan. Sekarang ini banyak pula kopilah, tehlah yang dicampurkan dengan pelbagai, *gano*, Tongkat Ali, Kacip Fatimah dan sebagainya yang kadang-kadang kita tidak pasti kesahihannya. Jadi sejauh manakah dengan adanya makmal ini, perkara-perkara ini dapat disiasat dan sejauh mana dia berkesan untuk memastikan.

Kalau perkara-perkara ini, katakan kopi ini tidak bagus dan sebagainya, apakah langkah untuk kita menyekat penjaralan perkara-perkara ini supaya orang-orang kampung kita yang mudah terpengaruh dengan ubat-ubat kuat ini daripada meminum atau memakan minuman yang jenis ini.

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Yang Berhormat, sahabat saya, Lipis. Sebenarnya makmal patologi ini, ia memeriksa perkara-perkara dalam badan manusia, bendalir manusia, tisu manusia dan sebagainya. Jadi misal kata kopi yang tercemar, teh yang tercemar ataupun makanan yang telah berkontaminasi, selalunya dihantar ke makmal kimia. Saya rasa ini juga perlu dan saya lihat melalui Akta Makanan 1985 ada dilakukan ini iaitu yang mana ada makanan-makanan yang dicemari oleh bahan-bahan kimia yang tidak seharusnya ada dalam bahan makanan ataupun bahan-bahan awet yang selalu digunakan yang boleh memudaratkan yang tahapnya melebihi daripada tahap-tahap yang normal.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** *[Bangun]*

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Sahabat saya, Jerai, sila.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Kita patut ucap tahniah kepada Kementerian Kesihatan. Hak baik ini kita ucap tahniah kerana baru-baru ini, Yang Berhormat bersetuju dengan saya, Yang Berhormat Menteri telah mengatakan bahawa ia akan mengharamkan iklan-iklan makanan-makanan segera, *fast food* ini. Kita dapat lihat bukan setakat mengharamkan, saya minta supaya di kantin-kantin sekolah ini diharamkan penjualan makanan-makanan segera. Kadang-kadang, Tuan Yang di-Pertua, budak-budak makan *chickadees*.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Apa kaitan dengan makmal, Yang Berhormat?

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Tidak, makmal ini di sinilah dia kaji penyakit. Bila kita makan benda-benda yang campuran-campuran, maka dia kena penyakit.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Itu makmal kimia, ini patologi ya.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Bila kena penyakit, dia kena pergi ke patologi, *check* tengok dia sakit apa. *Check, check*, baru tahu makanan segera. *[Ketawa]*

Jadi Yang Berhormat bersetuju dengan saya supaya kalau diharamkan iklan, di sekolah ini sepatutnya budak-budak kena makan makanan yang berkhasiat, bukan *chickadees*, *twisties*. Kadang-kadang pakpong, apa jenis tidak tahu makanan, macam-macam digantung di kantin. Ini tidak mendatangkan khasiat kepada budak-budak dan akhirnya budak-budak mendapat penyakit dan mereka terpaksa pergi ke klinik patologi ini untuk buat kajian penyakit.

Jadi inilah saya bersetuju supaya diharamkan bukan setakat iklan, tetapi di sekolah-sekolah rendah, sekolah menengah dan di tadika-tadika diharamkan jualan makanan-makanan segera hak yang ada campuran-campuran yang membahayakan kanak-kanak. Macam mana pandangan Yang Berhormat Gombak, pakar perubatan patologi?

**Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]:** Terima kasih Yang Berhormat Jerai. Saya bersetuju dengan pandangan Yang Berhormat bahawa sebenarnya Kementerian Kesihatan telah berjaya melakukan bukan sahaja soal berkaitan dengan makanan segera, tetapi soal-soal menjaga aspek kesihatan keseluruhannya. Kalau kita lihat bahawa pakar-pakar dari luar sama ada dari World Health Organization ataupun Badan Kesihatan Sedunia begitu kagum dengan pencapaian Malaysia.

Kalau kita tengok *indicators* ataupun petunjuk-petunjuk yang penting seperti I contohnya *infant maturity rate*, dengan izin, *methanol maturity rate* di Malaysia, *vaccination coverage*, kita adalah antara yang terbaik dan ada juga *indicators* itu sebenarnya melebihi daripada negara yang maju. Juga soal-soal pencapaian *primary health care*, penjagaan kesihatan prima, Malaysia juga banyak yang begitu baik kalau dibandingkan dengan negara-negara lain. Jadi memang Kementerian Kesihatan sebenarnya telah melakukan banyak perkara yang terbaik.

Soal Yang Berhormat Cameron Highlands minta saya komen, dia pun sudah tidak ada dalam Dewan, jadi tidak perlulah saya komen lagi soal perkhidmatan kesihatan di dalam Parlimen ini.

Soal Fasal 6, saya hendak bincangkan dalam rang undang-undang ini, kita lihat yang terbabit dengan soal keperluan makmal patologi yang ditentukan oleh Ketua Pengarah Kesihatan. Saya lihat perkara ini memang baik kerana kalau tidak ditentukan oleh Ketua Pengarah Kesihatan ataupun orang yang mempunyai autoriti, maka makmal patologi ini akan hanya berada di lokasi yang tertentu sahaja, di kawasan bandar dan sebagainya, yang mana di kawasan luar bandar akan tidak mempunyai perkhidmatan-perkhidmatan yang sedemikian.

Walau bagaimanapun, saya rasa ini juga harus dilihat dengan teliti kerana kalau kita menyekat, contohnya, walaupun satu *locality* itu, contohnya kalau di Sentul, sudah ada makmal patologi dan mungkin ada satu lagi makmal patologi yang ingin dibina dengan mempunyai kepakaran yang lebih, mempunyai alat yang lebih baik. Kalau kita mengatakan tidak kepada yang ingin membuka patologi ini yang mempunyai segala kelayakan yang diperlukan, kita berlaku tidak adil.

Walaupun sebelum ini di Sentul sudah ada makmal patologi. Jadi saya rasa ini juga harus dilihat supaya jangan kita membantut perkembangan perubatan itu sama ada di dalam kerajaan ataupun dalam swasta. Saya juga ingin menyentuh soal Fasal 44 soal yang berkaitan dengan kualiti makmal dan perkhidmatan. Kalau kita lihat seperti mana yang saya katakan tadi kita perlu ada satu badan untuk makmal sahaja yang menjaga soal yang berkaitan dengan akreditasi sama ada badan akreditasi ini dari dalam negeri ataupun dari luar negara. Saya tahu ada makmal-makmal patologi yang mendapat akreditasi dari luar negara. Makmal patologi ini ialah makmal patologi swasta. Contohnya, bolehlah saya cakapkan saya sendiri melihat, makmal patologi yang dikendalikan oleh *Malaysian Liver Foundation*.

Mendapat pengiktirafan dari luar negara sehinggakan spesimen-spesimen untuk *clinical trials* boleh dilakukan di makmal tersebut jadi pengiktirafan yang begitu tinggi. Jadi kita harap kalau ada badan akreditasi satu-satu badan akreditasi yang kita gunakan sebagai *reference point*, maka dapat kita menentukan di tahap mana makmal-makmal patologi di negara kita atau perlukan kita menguatkuasakan seperti mana di peringkat antarabangsa yang dipanggil (GLP) *Good Laboratory Practice*. Itu juga harus difikirkan oleh pihak Kementerian Kesihatan kalau kita mahu mengangkat perkhidmatan makmal patologi ini ke pentas antarabangsa. Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh soal Fasal 46 yang berkaitan dengan Jawatankuasa Penasihat di makmal-makmal tersebut.

Saya ingin tahu Jawatankuasa Penasihat ini siapa yang lantik? Kalau Jawatankuasa Penasihat makmal tersebut dilantik oleh makmal tersebut sendiri, oleh badan makmal tersebut sendiri di mana adanya ketelusan? Seharusnya ada *check and balance* seharusnya dikawal diawasi oleh pihak kementerian ataupun dilantik oleh pihak kementerian. Saya khuatir kalau Jawatankuasa Penasihat iaitu satu idea yang saya rasa sungguh baik yang mahu direalisasikan oleh Kementerian Kesihatan, mahu diwujudkan tetapi Jawatankuasa Penasihat kita khuatir yang diwujudkan oleh organisasi makmal tersebut ialah mereka-mereka yang tidak berkecualan.

Jadi ini objektif dan juga apa yang ingin dicapai oleh rang undang-undang ini tidak akan dapat kita sama-sama capai. Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh soal yang berkaitan dengan Fasal 73. Fasal 73 ini menyentuh soal kuasa Menteri Kesihatan itu sendiri. Kalau kita tengok betul-betul dalam Fasal 73 ini, kuasa Menteri Kesihatan itu saya kira agak besar di sini yang mana menteri boleh mengecualikan mana-mana peruntukan di dalam akta kepada makmal-makmal yang wujud. Jadi saya rasa kalau peruntukan-peruntukan itu adalah peruntukan-peruntukan yang perlu, asas dari segi kualiti dan juga dari segi perkhidmatan mengapa harus ada pengecualian?

Kalau kita buat pengecualian-pengecualian saya takut ada berlaku *double standard* terhadap makmal-makmal yang wujud. Jadi saya ingat perkara ini harus dilihat, kalau ingin dilakukan begini harus ditubuhkan badan. Seperti mana yang saya katakan tadi sama ada badan itu haruslah badan profesional, mungkin makmal ini kita panggil Lembaga Makmal Malaysia, kita

wujudkan Lembaga Makmal Malaysia untuk memerhati soal yang berkaitan dengan perkhidmatan profesionalisme makmal-makmal tersebut. Jadi saya harap ini juga dapat dilihat. Jadi Tuan Yang di-Pertua, kita lihat bahawa makmal patologi ini adalah merupakan satu perkhidmatan profesional, *it is a professional service* dengan izin.

Satu perkhidmatan profesional dan ia harus dipastikan profesional kerana kewujudan, pengurusan makmal ini bergantung pada profesionalisme yang ada dalam makmal patologi. Jadi saya harap perkara ini kepada saya menjadi penentu, menjadi hidup dan mati kepada makmal patologi yang profesional. Makmal patologi seperti mana yang diharapkan oleh Rang Undang-undang ini. Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya mengakhiri perbahasan saya, saya ingin juga menyentuh soal berkaitan dengan pada masa ini kita tahu bahawa pemeriksaan makmal untuk darah dan sebagainya terutama untuk pekerja-pekerja asing diswastakan kepada FOMEMA.

Jadi kita harap bahawa FOMEMA, soal menghantar spesimen menggunakan makmal-makmal haruslah menggunakan makmal-makmal tempatan. FOMEMA sendiri menggunakan makmal-makmal yang dipunyai oleh 100% orang asing. Jadi saya harap pihak kementerian harus melihat perkara ini. Kalau kita mahu mengangkat makmal tempatan ke tahap yang lebih tinggi, kalau kita mahu memperkasakan mereka, ini harus kita lihat juga. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Ya, Sabak Bernam.

#### **4.46 ptg.**

**Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sabak Bernam mungkin tidak perlu cakap banyak kerana telah mencelah dua kali, hanya bila kita bercakap tentang Kementerian Kesihatan, kita selalu didedahkan kepada unsur mesra rakyat kerajaan dengan rakyat, rakyat dengan kerajaan khususnya dalam perkhidmatan hospital dan juga klinik. Saya rasa kalau di Parlimen ini sendiri kalau kita diberi ruangnya untuk mengadulah kepada pihak kementerian layanan atau perkhidmatan di hospital dan kementerian kerajaan ini, saya ingat tidak terkira banyaknya.

Apa yang Sabak Bernam ingin khususkan selain daripada menyokong rang undang-undang ini yang kita rasa sudah sampai masanya malah mungkin kita nyatakan bahawa macam kita ini seperti ketinggalan dalam unsur ini, Sabak Bernam juga ingin menegaskan agar pihak kementerian ini memberikan perhatian khusus terhadap kepuasan dan ketidakpuasan pegawai dan kakitangan kerajaan di kementerian ini. Dalam konteks rang undang-undang ini, Sabak Bernam ingin mengkhususkan kepada Fasal 14(1) yang memperuntukkan sekurang-kurangnya dua orang pegawai diberi kuasa akan tetapi tidak diuraikan jenis latar belakang ini dan perkara aspek profesionalisme ini sangat penting tetapi selain daripada kelayakan profesional atau akademik yang ada pada seseorang pegawai itu dan kakitangan itu.

Seperti awal tadi Sabak Bernam ingin menegaskan supaya watak orang-orang yang bekerja di hospital ini harus diberikan perhatian yang khusus kerana saya rasa di era ini semakin ramai manusia yang merujuk ke hospital sama ada hospital kerajaan ataupun swasta dan saya hendak kaitkan ini memberi makna kepada prinsip mesra rakyat dan mesra kerajaan. Jadi oleh kerana itulah di dalam Fasal 14 ini sebenarnya tidak dinyatakan pun apakah jenis latar belakang pegawai yang akan menjadi pengawal ataupun penguat kuasa kemantapan dalam program ini. Perkara yang keduanya ialah tentang Fasal 27(1) merujuk kepada mekanisme pelanggan.

Ini ingin dijadikan sebagai satu mekanisme pemantauan dan supaya ia konsisten dan wajar diseragamkan. Jadi kalau dilihat dalam konteks jawatankuasa khas ini maka kita dapati bahawa setiap aduan pelanggan ini harus ada satu tempoh untuk satu tindakan susulan diberikan. Dalam konteks ini kita ingin memberitahu kepada pihak kementerian bahawa sering kali aduan dibuat tetapi tidak ada suatu tempoh tertentu di mana tindakan itu diambil. Saya ingat itu sahaja daripada Sabak Bernam, terima kasih.

■1650

**4.50 ptg.**

**Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, kerana memberi peluang untuk saya berbahas mengenai Rang Undang-undang Makmal Patologi 2007.

Rang undang-undang ini memang adalah baik kerana ianya akan mengawal pengurusan makmal patologi di negara kita yang sehingga ini tidak ada apa-apa peraturan dan undang-undang untuk mengawal makmal-makmal ini.

Walaupun tujuan rang undang-undang ini baik atau polisi-polisi untuk mengawal operasi makmal patologi ini baik, tetapi apa yang saya khuatir adalah seringnya berlaku di negara kita, polisi yang baik sering di kaburi oleh unsur-unsur korupsi dan nepotisme yang akhirnya tujuan polisi itu atau rang undang-undang ini tidak tercapai. Akhirnya segelintir orang yang memungut keuntungan yang banyak daripada polisi-polisi ini.

Saya akan memberi satu contoh mengenai FOMEMA dan mengenai polisi kerajaan untuk memantau kesihatan pekerja asing semasa mereka memasuki negara kita untuk bekerja. Polisi ini memang bagus untuk memantau dan memastikan bahawa pekerja-pekerja asing ini adalah *free from all contagious diseases*.

Namun begitu, untuk memantau polisi serta kesihatan pekerja asing, adakah kita perlu menubuhkan FOMEMA yang diberi satu tempoh konsesi yang lama iaitu selama 15 tahun, untuk memantau seluruh kesihatan pekerja asing? Setiap pekerja asing yang hendak bekerja di negara kita, perlu menjalankan ujian perubatan dan memeriksa kesihatan mereka, mesti melalui FOMEMA. Syarikat ini diberi satu kuasa eksklusif *monopolistic* atas perkara ini sepanjang masa 15 tahun.

Begitu juga, pernahkah pegawai-pegawai kesihatan pergi untuk memantau operasi FOMEMA? Saya sebut ini kerana di dalam surat perjanjian konsesi ini ada beberapa syarat. FOMEMA walaupun diberi konsesi tersebut, tetapi ada beberapa syarat dan salah satu daripada syaratnya adalah FOMEMA boleh mengenakan caj sebanyak RM180.00 untuk seorang pekerja asing lelaki dan caj sebanyak RM190.00 untuk seorang pekerja asing perempuan. Caj-caj ini telah dibahagikan di bawah surat perjanjian konsesi ini.

Salah satu komponen caj ini adalah untuk ujian perubatan atau *the laboratory component*. Di bawah surat perjanjian konsesi ini juga, FOMEMA seharusnya membayar kepada *lab* yang menjalankan ujian perubatan ini untuk lelaki sebanyak RM65.00 dan untuk perempuan sebanyak RM75.00, ini adalah diperuntukkan di dalam surat perjanjian konsesi ini.

Namun apa yang berlaku dengan kuasa pasaran monopoli ini, FOMEMA telah menekankan harga-harga ini dan menurunkan apa-apa yang di bayar kepada makmal ini sehingga tahap RM25.00 untuk satu ujian perubatan yang dijalankan oleh makmal-makmal ini. Walhal di bawah perjanjian surat konsesi ini, dia haruslah bayar makmal tersebut sebanyak RM65.00 untuk satu ujian.

Apa akan terjadi sekiranya makmal-makmal tersebut telah di *short case*? Apa yang akan terjadi? Mereka akan menjalankan ujian-ujian mungkin dengan tidak beberapa tepat dan mungkin akan mengurangkan apa-apa ujian yang seharusnya dijalankan atau hanya beri satu laporan sahaja tanpa menjalankan ujian.

Akhirnya mungkin pekerja-pekerja asing yang mempunyai *contagious diseases* dibenarkan masuk ke dalam negara kita, kerana laporan makmal itu telah di *short case* dan siapa yang *short case* ? Ia adalah pemegang konsesi ini.

Sekiranya kita lihat dari sudut yang lain, jikalau makmal-makmal ini boleh menjalankan ujian perubatan yang diperuntukkan dengan harga sebanyak RM25.00 sedangkan *employer* perlu membayar sebanyak RM180.00 kepada FOMEMA ini. iaitu telah membayar pada satu harga yang terlalu tinggi. Jikalau makmal ini boleh menjalankan ujian dengan harga RM25.00, kenapa kerajaan semasa memberi konsesi kepada FOMEMA membenarkan FOMEMA mengenakan bayaran sejumlah RM65.00 untuk menjalankan ujian perubatan? Begitu juga dengan membenarkan FOMEMA sebagai satu *monopolistic company* untuk mengaut keuntungan yang begitu banyak.

Beberapa bulan lalu, satu syarikat namanya Medic Scan telah ditubuhkan, dan ia merupakan satu *new lab* atau satu *lab laboratory*, makmal yang baru. Tidak ada apa-apa *track record*, tetapi sekarang apa yang terjadi ialah FOMEMA membahagikan atau memberikan 30% daripada *patient* nya kepada Medic Scan. 30% pesakit kepada satu makmal yang baru tanpa apa-apa *track record*. Kenapa ini terjadi? Kerana Medic Scan ini dimiliki oleh Ketua Puteri UMNO iaitu Noraini.

## ■1700

Apakah kriteria-kriteria yang dikenakan, yang diimplementasikan oleh FOMEMA semasa ia menganugerahkan ujian-ujian perubatan kepada setiap makmal. Adakah ia melihat, menguji, melihat *track record* makmal itu atau kah lihat kepada *pedigree of the company owner*. Oleh kerana ini saya haraplah Kementerian Kesihatan semasa menjalankan tugas mengenai hal ini pergilah menyiasat dan saya dimaklumkan bahawa walaupun FOMEMA ini ada satu *standard operating procedure* tetapi Mediscan tidak mengikuti *standard operating procedure* ini. Sama ada Kementerian Kesihatan akan menjalankan siasatan atas hal ini, kerana saya dimaklumkan adalah *the standard operating procedure for malaria is not complied by this new land*.

Satu lagi perkara mengenai Mediscan, walaupun makmal-makmal yang lain yang mempunyai *track record* yang panjang dan baik *more establish laboratory*. Walaupun mereka telah di *short chase, di under cut* bayaran kepada mereka adalah RM25 hingga RM50 satu ujian. Tetapi Mediscan ini, FOMEMA bayar sepenuh-penuhnya. Bayar sepenuh-penuhnya. Adakah ini kerana FOMEMA ini dimiliki oleh Ketua Puteri UMNO?

Oleh itu, ada kuasa politik. Kuasa politik yang mempengaruhi operasi FOMEMA. Pada pendapat saya kewujudan FOMEMA ini adalah tidak perlu, *retardant*. Tidak akan Kementerian Kesihatan tidak ada menyenaraikan beberapa *steps*, beberapa ujian yang harus diambilkan oleh *employer* sebelum mereka mengupah pekerja asing. Sekiranya *employers* ini mematuhi syarat-syarat tersebut, mereka boleh mengupah pekerja asing. Kita tidak harus *go true the middleman of FOMEMA* dan meningkatkan dan menaikkan kos atas pengupahan pekerja asing.

Inilah masalah yang kita hadapi di Malaysia, walaupun polisi kadang kala baik. Walaupun rang undang-undang tujuannya baik, tetapi semasa diimplementasikan unsur-unsur korupsi, unsur-unsur *cronyism* menyeludup masuk. Akhirnya, beban kos tambahan ini akan dikenakan atas *consumer*. Satu lagi contoh adalah Pharmaniaga yang juga diberi konsesi oleh kerajaan supaya segala ubat-ubat yang diperlukan oleh hospital kerajaan, universiti kerajaan harus melalui syarikat itu. Dulunya syarikat ini dimiliki oleh anak Tun Dr. Mahathir dan sekarang saya tahu dimiliki oleh siapa. Siapakah yang memiliki FOMEMA itu, sehinggakan kerajaan membenarkan mereka mengaut keuntungan yang begitu besar? Ini adalah perkara pertama yang saya akan sebut.

Perkara yang keduanya yang saya akan sebut adalah mengenai penumpuan kuasa ke atas ketua pengarah. Mengenai seksyen 8(b), apa yang diperuntukkan di sini adalah, apabila menerima dan setelah menimbangkan permohonan bagi suatu kelulusan untuk menubuhkan atau menyelenggarakan suatu makmal patologi. Ketua pengarah boleh:

- (a) Memberi kelulusan dengan atau tanpa apa-apa terma atau syarat dan apabila dibayar fi yang ditetapkan; atau
- (b) Menolak permohonan dengan atau tanpa memberikan

apa-apa alasan bagi penolakan itu.

Kita akan beri kuasa yang mutlak kepada ketua pengarah itu. Boleh menolak sesuatu permohonan itu tanpa memberi apa-apa alasan, walaupun hakim di mahkamah tidak boleh menjatuhkan satu hukuman tanpa memberi apa-apa alasan. Kenapa 'AG chamber' yang membentangkan, mendaftarkan suatu rang undang-undang yang sebegini, yang memberikan ketua pengarah suatu kuasa yang mutlak. Selepas diimplementasikan, mungkin kita akan dengar Ahli Parlimen daripada Barisan Nasional *complaint* lagi. Mengadu bahawa ketua pengarah ini tidak dapat dikawal. Kawal mereka mahu pohon lesen itu, alasan tidak diberi.

Ini adalah *side story but* apa yang kita perlukan semasa kita meluluskan satu rang undang-undang hendak memberi kuasa kepada seseorang kita mesti adalah *condition*, ada pengawalan kawalan atas bagaimana ia menggunakan kuasa ini. Sekurang-kurangnya kalau seorang ketua pengarah hendak menolak satu permohonan lesen, dia mesti beri. Memberi pemohon ini sebab-sebab dan alasan-alasan kenapa permohonannya ditolak supaya orang itu boleh merayu kepada menteri. Sekiranya alasan-alasan ini tidak patut atau tidak betul, menteri boleh menolak keputusan ketua pengarah.

Mengenai kuasa menteri yang diperuntukkan di bawah seksyen 72(4) - *The decision of the Minister under this section shall be final and conclusive*. Adakah itu tujuan Parlimen supaya keputusan menteri ini walaupun salah *on the face of it*, kita tidak dapat merayu kepada mahkamah. Kenapa takut sangat? Kalau menteri akan membuat satu keputusan yang sepatutnya, baik, bijaksana. Kenapa kita mahu bagi dia yang *final and conclusive*. *Is it no appeal to the court*. Bukankan itu prinsip-prinsip negara kita? *The three arms of the government*. *Parliament, executive* dan *judiciary*. Sekiranya ada apa-apa kesalahan yang dilakukan oleh eksekutif, mahkamah akan mempertahankan hak-hak rakyat kita. Kenapa kita sekarang eksekutif membentangkan satu rang undang-undang yang memberi *final and conclusive power to the minister*.

■1710

Inilah yang melanggar prinsip-prinsip Perlembagaan Persekutuan kita. Perkara yang ketiga tetapi bukan yang akhir, yang saya ingin sentuh adalah mengenai seksyen 9 yang memperuntukkan bahawa tempoh lesen ini adalah tiga tahun. Kalau seseorang berniat untuk menubuhkan satu *lab, capital* yang akan diinvestkan untuk menubuhkan *lab* ini adalah besar. Adakah dia akan *recover the investment within three years*. *Is it too short for the time?* Saya berharaplah Yang Berhormat Menteri boleh beri sedikit penjelasan tentang perkara ini. Di dalam industri ini, apakah *cost of investment, initial capital outlay* dan berapa lamakah untuk *get the return?* Supaya kalau kita menetapkan tiga tahun, adakah ini *scare our investor* yang benar-benar berniat untuk melabur ke dalam negara kita. Oleh kerana tempoh ini terlalu singkat, mereka tidak mahu lagi melabur dan yang tidak berniat untuk benar-benar melabur, tetapi hanya berniat untuk membuat keuntungan yang singkat akan datang ke negara kita. Oleh itu saya

harap tempoh tiga tahun ini, Yang Berhormat Menteri boleh memberi sedikit-sebanyak penjelasan bagaimana *rate of return* mengenai industri ini.

Perkara akhir yang akan saya sentuh adalah mengenai seksyen 24(1)(e). Seksyen 24(1)(e) mengatakan yang *a licensee shall, "Ensure that samples received and results issued shall be made through a registered medical practitioner or registered dental practitioner accordingly"*. Adakah ini terlalu luas? Kerana pada kebiasaannya, sekiranya kita hendak pergi cek darah kita, sama ada *high cholesterol*, *low cholesterol*, ada *diabetics*, kita pergi makmal dan orang yang mengambil darah kita itu adalah pekerja makmal sahaja dan ini mencukupi.

Adakah selepas lulusnya akta ini, kita mesti pergi berjumpa doktor untuk mengambil darah kita kerana ini merupakan satu *sample*. Darah kita diambil oleh seorang doktor dan selepas itu doktor hantar kepada *lab*. Selepas menjalankan ujian perubatan, hantarkan apa-apa laporan kepada doktor dan selepas itu kita pergi berjumpa doktor dan kita mengambil laporan tersebut. Bukankah kita semasa kita mahu menjalankan satu ujian perubatan, kita pergi *lab* untuk mengambil darah kita, mereka menjalankan apa-apa ujian perubatan dan selepas itu kita ambil laporan kita dan pergi jumpa doktor dan *consult* doktor ini.

Kalau laporan kita semua menunjukkan keputusan yang baik, tidak ada kolesterol, tiada *diabetics* atau tidak ada apa-apa, kita tidak perlu berjumpa doktor. Dengan kelulusan akta ini, ini tidak akan dibenarkan. Semua orang mesti berjumpa doktor walaupun untuk menjalankan satu ujian perubatan yang biasa kita jalankan. *A regular check up, a normal check up, we all have to go to see a doctor and how much is a doctor is going to charge?* Dengan izin. Ini akan menambahkan kos ujian perubatan. *People will be less inclined to have regular medical check up.* Kerana seorang doktor kalau mahu menjalankan *service* (perkhidmatan) ini, dia akan mengenakan *charge* - RM20, RM30, RM40 dan RM50, bergantung kepada doktor ini. Saya rasa semasa pegawai kementerian meletakkan syarat ini di bawah seksyen 24(1)(e), sama ada dia tahu atau tidak apa yang kita buat pada setiap hari.

*Is it he sees how far actually happened on the ground?* Kerana apa yang kita selalu buat untuk menjalani ujian perubatan kita, bukan melalui satu *registered medical practitioner* atau *registered dental practitioner*. *Only in a rare cases*, semasa kita jatuh sakit, kita pergi jumpa doktor dan doktor kata, *"You need a blood test* untuk menentukan apa penyakit yang dijangkiti."*"* Barulah doktor menyuruh ambil darah kita. Saya sendiri pergi ke *lab* untuk *check up*. Sekali setahun dan tidak ada doktor yang mengambil darah saya. Selepas ambil laporan, semua baik dan semua sihat, saya pun tidak perlu pergi berjumpa doktor tetapi ini tidak akan dibenarkan selepas lulusnya undang-undang ini.

Oleh itu, saya haraplah walaupun ia akan diluluskan, walaupun apa-apa yang kita kata pada hari ini sama ada bantah atau tidak bantah, ia akan diharuskan kerana Barisan Nasional mempunyai 90% kerusi di dalam Dewan ini tetapi menteri mempunyai *power to exempt*.

Bolehlah saya merayu supaya menteri meneliti perkara ini dan kecualikan operasi 24(1)(e) dalam rang undang-undang ini. Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Ya, kepong.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Tuan Yang di-Pertua, saya memang mengalu-alukan satu Rang Undang-undang Makmal Patologi sama ada Yang Berhormat Menteri ataupun Timbalan Menteri semua pun doktor. Saya boleh lihat mereka ada membuat kerja untuk menggubal rang undang-undang ini. Hari ini kebetulannya Tuan Yang di-Pertua pun sangat mahir di dalam makmal patologi.

**Seorang Ahli:** Yakah?

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Ya. Bukan main mahir.

**Seorang Ahli:** Sifu?

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Ya, ya mahir. Tanya dia sebab apa Yang Berhormat... Jangan main-main. Saya dengar ramai yang berucap tetapi Yang Berhormat ini memang mahir di dalam hal ini dan itu kalau 20 minit pun tidak cukup untuk mengambil bahagian dalam hal ini...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Panjang sangat Yang Berhormat.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** ...tapi sebelum...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Yang Berhormat pun doktor pakar juga. Yang Berhormat tahu banyak juga.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Saya menggunakan perkhidmatan makmal ini dengan banyak. Berdekad-dekad.

■1720

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Minta penjelasan

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Apa dia? Tu pakar tu, tanya *Speaker*.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Ya, ya saya tahu pakar, tapi sudah lama tidak praktis.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Tak, tak, memang dia ada mengawasi apa yang berlaku di makmal. Tanya dia.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Cuma saya hendak minta nasihat satu daripada doktor sebagai pakar kulit, fasal apa orang boleh kena penyakit kulit? *It's a very simple question, but I think it's quite a long answer.* So, boleh tak sebagai pakar yang ada makmal...

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Saya boleh jawab.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Yang Berhormat itu tidak ada kena mengena dengan makmal.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Fasal ada satu kes, ini kes serius, seorang *student* di tingkatan lima, bersama dengan anak saya, dia naik *rashes* dan sebagainya,

akhirnya dia jadi satu penyakit yang dipanggil sebagai SLE. Jadi asalnya *rashes* kulit. Jadi boleh tak sebagai seorang doktor dan menerangkan sebab-sebab dan bagaimana kita hendak mengelak daripada kena penyakit kulit ini. Adakah makan buah-buahan banyak ataupun...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Yang Berhormat itu dua jam tak habis Yang Berhormat.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Memang dua jam tidak habis. Tuan Yang di-Pertua, memang tidak habis. Secara ringkasnya manusia menghidap penyakit kulit lebih dua ribu jenis penyakit yang disebutkan salah satu yang kena mengena dengan *immunology*, kena mengena dengan pertahanan seseorang itu kerana dia *immunology*, pertahanan badan dia sudah terjejas dan sehingga dia timbulkan masalah '*systemic lupus eritmatoses*' yang serius.

Walaupun bagaimanapun, sebelum ada kekacauan yang lain, saya hendak menyeru supaya pihak kementerian mempertimbangkan untuk menguatkuasakan rang undang-undang ini apabila dijadikan akta dan diwartakan kelak, kita mesti ada cara-cara untuk menguatkuasakan.

Yang pertama, saya mencadangkan supaya kita mengadakan satu pertubuhan seperti *National Association on Testing of Authorities*, mesti ada. Walaupun sekarang kita nampak *Academic of Medicine* hendak menganjurkan satu *conference*, *24th World Congress of Pathology and Laboratory Medicine* di Petaling Jaya pada 20 Ogos hingga 24 Ogos tahun ini. Ini bermakna satu bidang *pathology* dan *laboratory* perubatan ini memang satu bidang yang sangat besar.

Setiap orang sama ada di dalam Dewan ataupun di luar Dewan daripada rebung lagi sampai ke liang lahad mesti menerima ujian makmal termasuk kucing tadi tanpa nasihat doktor dia pergi makmal dan mujurnya dia tidak boleh buat lagilah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Yang Berhormat Bandar Kuching, Yang Berhormat sebut kucing tadi.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Mujurnya, dia tidak boleh buat dah masa depan kerana ini bukan cara untuk ujian.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Yang Berhormat, makmal ini pun boleh test kucing ya Yang Berhormat?

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Jadi itulah, yang pertama kita adakan satu badan iaitu *National Association of Testing of Authorities* untuk Malaysia dan yang kedua, kita mesti adakan *External Quality Assurance Program*, mungkin yang dianjurkan oleh *Academic of Medicine* ataupun Pertubuhan Patologi. Saya berharap Tuan Yang di-Pertua boleh mengambil perhatian kerana beliau boleh membantu kita untuk mencapai hasrat kita, matlamat kita. Salah seorang yang bergiat aktif di dalam bidang ini. Cuba tanya...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Yang Berhormat sekarang saya sedang mempengerusikan Dewan.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Pengerusi sambil mempengerusi boleh berfikir macam mana apabila rang undang-undang ini diluluskan kelak menjejaskan aktiviti beliau, mesti

difikirkan dengan semasak-masaknya. Dua perkara ini mesti dibuat untuk menguatkuasakan rang undang-undang ini.

Tuan Yang di-Pertua, yang penting sekali walaupun saya menerima rang undang-undang ini, saya menyeru supaya pihak kementerian mengambil pusing mengenai - misalnya di Amerika Syarikat kerana mereka mempunyai undang-undang yang banyak untuk mengendali untuk memantau dan menghukum pesalah-pesalah dari segi patologi ataupun makmal perubatan. Memang banyak, statut-statut mereka untuk tujuan ini.

Misalnya Tuan Yang di-Pertua, kementerian kita mesti berjaga-jaga walaupun setakat ini kita bukan satu masyarakat yang suka mendakwa orang di dalam mahkamah, *litigious society*, tetapi kalau kita adakan banyak ini dan memang akan berlaku. Misalnya Tuan Yang di-Pertua, di *Department of Health and Human Services, office of Inspector General* Amerika Syarikat, saya sebut Amerika kerana di situlah pesakit-pesakit cenderung untuk mendakwa doktor atau *pathologist* di mahkamah dan pampasan kadangkala besar sehingga ada doktor tidak boleh menjadi doktor lagi dan takut jadi doktor.

Di Amerika Syarikat memang membuat ujian yang banyak. Walaupun ujian itu tidak perlu, tapi takut dari segi undang-undang, dari segi statut dan akta, takut didakwa, dia buat juga. Ujian-ujian yang tidak perlu dibuat, tapi secara melindungi diri daripada mahkamah, dia buat juga ujian-ujian dan di Malaysia kita mestilah mengawasi supaya keadaan sedemikian tidak wujud. Tiap-tiap tahun di Amerika Syarikat memang terlibat dengan berbilion-bilion ringgit kerana penipuan perubatan dan sebagainya.

Saya berharap kementerian kita perlu berhati-hati. Misalnya *Federal Bureau of Investigation* (FBI), mereka mempunyai bajet sekurang-kurangnya USD114 juta untuk hal seperti ini, untuk kes-kes penguatkuasaan undang-undang seumpama ini dari segi penipuan perubatan atau kesihatan dan FBI sekarang mempunyai 507 ejen dan 371 *support personal*. Sehingga macam itu FBI, ada ejen dan penyokong personel untuk membuat siasatan dari segi hal ini. Kita di Malaysia tidak sepatutnya membenarkan keadaan seumpama ini wujud di negara ini.

Saya pun mempunyai banyak lagi untuk diperbincangkan di sini, saya tidak akan sebutkan syarikat yang salah satu yang terbesar. Makmal, bukan main cantik dia punya *booklet*. Ini Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua pun biasa dengan benda ini. Mungkin dia nak tengok seperti ini, tengok macam mana...

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Yang Berhormat bacalah, kami tidak tengok.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Jadi di sini ia banyak *general screening*,...

**Timbalan Menteri Kesihatan [Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]:** [Bangun]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Timbalan Menteri Yang Berhormat.

**Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]:** Ada apa mahu penjelasan?

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Penjelasan boleh. Kita alu-alukanlah kerana ...

■1730

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Doktor sama doktor.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Ya. Prihatin, dia prihatin.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Yang Berhormat, hendak habiskan atau hendak sambung besok?

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Sambung, kerana baru mula, saya mukadimah sahaja itu.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Baiklah, Yang Berhormat sambung besoklah.

**Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]:** Baik. Besok, besok, ya.

**Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]:** Besok bawa buku banyak lagi Yang Berhormat.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Kita ada usul Yang Berhormat, sila.

### USUL

#### **MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN MESYUARAT 16(3)**

**Timbalan Menteri Kesihatan [Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]:** Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 16(3), mesyuarat ini ditangguhkan sekarang”.

**Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya [Dato' Yong Khoo Seng]:** Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

### UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN

#### **PENUBUHAN SURUHANJAYA HARGA UNTUK MENELITI ISU KENAIKAN HARGA BARANG**

5.32 ptg.

**Dato' Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna telah mengumumkan kenaikan harga siling bagi tepung gandum sebanyak 15 sen menjadikan harganya RM1.35 untuk satu kilogram.

Sebab yang diberikan bagi kenaikan harga ialah peningkatan kos pengeluaran di peringkat antarabangsa kerana gandum yang digunakan untuk memproses tepung gandum di

negara ini diimport dari Australia dan United Kingdom. Bagi pihak pengguna, mereka bimbang dengan kenaikan harga gandum ini akan menyebabkan kenaikan harga barang-barang yang berasaskan tepung khususnya bahan makan seperti roti canai, kuih muih dan sebagainya.

Harga tepung naik 15 sen sekilogram. Harga roti canai naik 10 sen sebiji, melampau. Demikian hal ketika harga minyak petrol dinaikkan. Pelbagai harga barangan lain turun dinaikkan. Sudah menjadi lumrah negara kita apabila berlaku kenaikan harga sesuatu barangan seperti gula, tepung dan petrol, harga barang yang tidak berkaitan pun turut naik. Bila harga petrol, gula, tepung turun, harga barangan yang telah dinaikkan itu tidak turut diturunkan.

Saya mencadangkan pihak kementerian sepatutnya mengadakan perbincangan dengan persatuan pengguna terlebih dahulu sebelum sesuatu kenaikan harga barangan ataupun perkhidmatan dilakukan. Ini bagi memastikan kenaikan harga barangan tidak membebankan pengguna. Saya mencadangkan suatu mekanisme perlu diwujudkan seperti penubuhan Suruhanjaya Harga. Mekanisme suruhanjaya ini mengambil tanggungjawab untuk meneliti dan membincangkan isu kenaikan harga barangan dengan melibatkan pihak kementerian, pengeluar, pembekal, pengguna, pihak berkepentingan untuk menentukan harga barang.

Adalah tidak wajar dalam keadaan sekarang, di mana penggiat utama industri dan kerajaan mengadakan pertemuan tertutup dan kenaikan harga diumumkan. Penubuhan Suruhanjaya Harga boleh menjadi *mediator* yang wajar dan adil. Terdapat juga situasi monopoli bagi pengeluaran barang kawalan. Syarikat yang mempunyai kuasa monopoli mungkin untung besar dan ini tidak mewajarkan sebarang kenaikan harga.

Kerajaan sepatutnya mengambil kira suara ramai yang berkepentingan melalui mekanisme Suruhanjaya Harga. Sekiranya terdapat alasan yang munasabah, maka kenaikan itu akan dibenarkan. Suruhanjaya ini juga boleh menyemak semula setelah sesuatu harga barangan ditetapkan di masa yang akan datang. Ini memandangkan ada di antara barangan kawalan yang tidak disemak sejak harganya mula ditetapkan. Dengan tindakan ini maka sebarang kenaikan yang berlaku adalah kecil sahaja dan ia tidak menjejaskan kos pengeluaran dan pihak pengguna pula tidak terasa bebannya.

Tanpa Suruhanjaya Harga buat masa ini, maka didapati keresahan di kalangan pengguna adalah menjadi begitu ketara sekali kerana tiadanya mekanisme perundingan. Ketidaktentuan ini bertambah parah apabila berlaku kenaikan gaji bagi kakitangan awam sebanyak 7.5% sehingga 42%. Beberapa barangan bukan kawalan telah mengalami kenaikan harga. Ini disebabkan oleh tindakan sesetengah pihak pembekal yang ingin meraih keuntungan daripada kenaikan gaji ini. Dalam keadaan yang sedemikian, kerajaan tidak boleh membuat apa-apa sekiranya kenaikan harga barang berlaku. Pihak kerajaan juga boleh memikirkan untuk menggubal akta perdagangan adil agar tindakan boleh diambil kepada peniaga yang menaikkan harga barangan bukan kawalan dengan sewenang-wenangnya.

Buat masa ini, menerusi Akta Kawalan Harga Tahun 1946, kerajaan hanya boleh mengambil tindakan kepada peniaga yang menjual barangan kawalan melebihi harga siling yang ditetapkan atau tidak meletakkan tanda harga bari barangan yang dijual sama barangan yang dikawal atau pun tidak. Kerajaan juga patut mewujudkan peruntukan untuk mengambil tindakan terhadap sesuatu perniagaan yang tidak beretika sama ada di peringkat pengeluar, pengilang, pemborong ataupun peruncit, peniaga yang melanggar undang-undang mesti dibicarakan. Setakat ini kebanyakan kes dikenakan kompaun.

Mengapa kementerian keberatan membicarakan pesalah ini? Sepatutnya mereka segera dihentikan daripada berniaga. Akta Kawalan Harga 1946 dan Akta Kawalan Bekalan 1961, kurang berkesan dan perlu disemak semula. Pihak kementerian juga patut memikirkan bilangan pegawai penguat kuasa mengikut nisbah yang wajar dan berpatutan. Pendidikan pengguna dan persatuan pengguna juga perlu di perkasa untuk membantu kementerian membanteras aktiviti sorok, pengenaaan kompaun, risikan dan perbelanjaan boros. Mohon penjelasan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Saya minta Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menjawab, sila Setiausaha Parlimen.

**Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Tuan Hoo Seong Chang]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kenaikan harga runcit tepung gandum kegunaan am sebanyak 15 sen sekilogram berkuat kuasa mulai 14 Mei 2007, diumumkan setelah kali terakhir ia ditetapkan harga RM1.20 sekilogram pada tahun 1998. Ini berikutan harga bijirin gandum telah meningkat sebanyak 43% dalam tahun 2007 iaitu RM886 satu metrik tan berbanding dengan pada tahun 1958 iaitu RM618 satu metrik tan.

Setelah membuat analisis kos pengeluaran pengilang tepung gandum, kerajaan berpendapat bahawa kenaikan harga tepung gandum kegunaan am sebanyak 15 sen sekilogram adalah berpatutan dan tidak terlalu membebankan pengguna. Selain itu kenaikan harga tersebut boleh membantu menjamin bekalan yang stabil di pasaran dan mudah diperolehi oleh pengguna.

Tuan Yang di-Pertua, kenaikan harga barangan bukan hanya berlaku di Malaysia malah negara-negara jiran serantau terpaksa berhadapan dengan keadaan ini. Hampir semua negara telah membuat berbuat berbagai-bagai pendekatan yang bersesuaian bagi memastikan kenaikan kos pengeluaran dan pengedaran tidak menjejaskan ekonomi masing-masing serta memastikan kadar inflasi berada di paras yang terkawal.

Kerajaan sentiasa mahu memastikan bahawa jika berlaku kenaikan harga barangan, ia adalah pada kadar berpatutan berdasarkan sebab yang munasabah. Pendekatan yang diamalkan dalam membuat penetapan harga adalah melalui perundingan dengan pihak pengeluar dan membuat analisis kos pengeluaran sebelum sebarang kenaikan dibenarkan.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu berhubung cadangan menubuhkan Suruhanjaya Harga yang dipertanggungjawabkan meneliti dan membincangkan isu kenaikan harga barangan. Mekanisme

yang dicadangkan iaitu menerusi rundingan dan analisis kos pengeluaran adalah pendekatan yang memang diamalkan oleh kementerian ini dalam menangani kenaikan harga barangan. Namun begitu kementerian akan meneliti sama ada lebih sesuai atau tidak, penubuhan Suruhanjaya Harga untuk mengambil alih tanggungjawab ini dengan merujuk di antara lain kepada amalan di negara-negara luar.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian juga sedang menyediakan draf Rang Undang-undang Akta Perdagangan Adil selaras dengan keputusan Jemaah Menteri meluluskan Dasar Amal Perdagangan Adil pada 26 Oktober 2005. Kementerian akan mengadakan perbincangan dengan jabatan, agensi kerajaan, pihak industri dan persatuan pengguna bagi mendapatkan ulasan daripada pihak-pihak berkenaan sebelum draf Rang Undang-undang Akta Perdagangan Adil dikemukakan untuk pertimbangan Jemaah Menteri dan seterusnya boleh dibentangkan di Parlimen.

Tuan Yang di-Pertua, bilangan perjawatan Pegawai Penguat kuasa Kementerian Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna adalah berjumlah 2,174 dan sehingga kini sejumlah 1,870 Pegawai Penguat kuasa berkhidmat di seluruh negara. Manakala perisian 304 jawatan kosong sedang dilaksanakan secara berperingkat. Kementerian bekerjasama erat dengan Suruhanjaya Perkhidmatan Awam bagi memastikan proses pelantikan pegawai dilakukan dalam tempoh masa yang terdekat.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian juga memberi penekanan serius mengenai isu-isu yang melibatkan kepenggunaan. Banyak program telah dirancang dan dijalankan bertujuan memberi pendidikan dan pendedahan kepada pengguna. Kementerian juga bekerjasama dengan NGO-NGO kepenggunaan seperti FOMCA, Persatuan Pengguna Islam Malaysia, Persatuan Pengguna Pulau Pinang dan lain-lain persatuan untuk menjalankan aktiviti-aktiviti pendidikan kepenggunaan bagi menimbulkan kesedaran kepada pengguna mengenai hak-hak dan juga tanggungjawab sebagai pengguna.

#### ■1740

Kementerian akan mengadakan sambutan Hari Pengguna Peringkat Kebangsaan pada 25 Julai 2007 dan para pengunjung akan mendapat penerangan dari kementerian dan lain-lain agensi dan juga jabatan kerajaan mengenai isu-isu kepenggunaan dan peranan pengguna dalam usaha memastikan kadar inflasi berada di paras terkawal.

Program-program kementerian tidak hanya menjurus ke arah pendidikan pengguna sahaja, ia juga berbentuk *action oriented* atau lebih bercorak kepada tindakan proaktif pengguna. Kementerian menggalakkan para pengguna supaya membuat aduan melalui telefon, SMS, laman web dan memfailkan laporan ke pejabat-pejabat kementerian ini jika mendapati peniaga menjalankan perniagaan secara tidak beretika agar tindakan dapat dibuat.

Kesemua langkah ini akan bertujuan memperkasakan pengguna untuk berbelanja secara berhemah dan mempertahankan kuasa mereka sebagai pembeli. Saya bagi pihak kementerian

ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Kuala Terengganu di atas ucapan dan cadangan yang dikemukakan. Kementerian ini sentiasa mengalu-alukan komen dan cadangan daripada Ahli-ahli Dewan yang mulia ini dan amat menghargai penglibatan dan kerjasama erat Ahli-ahli Yang Berhormat dalam usaha membendung kenaikan harga barangan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Yang Berhormat Cheras, sila.

### **KEPERLUAN PEMBINAAN DUA BUAH SJK(C) DALAM PARLIMEN CHERAS**

**5.41 ptg.**

**Tuan Tan Kok Wai [Cheras]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin menarik perhatian Dewan yang mulia ini berhubung masalah kekurangan sekolah jenis kebangsaan Cina (SJKC) dalam kawasan Parlimen Cheras yang mana semakin serius menimbulkan keresahan dan rungutan penduduk dan ibu bapa, maka saya terpaksa membawa masalah ini ke dalam Dewan untuk di bincang dan diambil tindakan oleh pihak Kementerian Pelajaran.

Dalam kawasan Parlimen Cheras yang boleh dibahagikan kepada dua bahagian iaitu Cheras Utara dan Cheras Selatan yang kini diduduki oleh 83% penduduk berketurunan Cina. Dalam kawasan dengan kadar kepadatan penduduk yang tinggi seperti Cheras hanya terdapat dua buah SJKC yang terletak di bahagian Cheras Utara iaitu SJKC Sam Yoke, Jalan Sungai Besi dan SJKC Chung Kwo di Jalan Loke Yew. Manakala di kawasan selatan yang penduduknya mewakili 70% daripada keseluruhan penduduk Parlimen Cheras tidak terdapat langsung SJKC kecuali terdapat dua buah SJKC dalam Parlimen Bandar Tun Razak iaitu SJKC Nam Kheong di Jalan Ikan Ayu dan SJKC Taman Connaught I.

Oleh yang demikian ibu bapa dalam Parlimen Cheras yang tinggal di taman-taman perumahan seperti Taman Segar, Taman Tinton View, Taman Bukit Hijau, Taman Mutiara Timur, Taman Mutiara Barat, Taman Gemilang, Taman Desa Aman, Taman Cheras, Taman Rakyat, Taman Cheras Utama, Taman Supreme, Taman Sri Bahtera, Taman Bilion, Taman Bukit Tiara, Kampung Cheras Baru dan sebahagiannya terpaksa mendaftarkan kemasukan anak-anak mereka untuk Tahun 1 di SJKC Taman Connaught I di kawasan Parlimen Bandar Tun Razak. Manakala ibu bapa dan pelajar-pelajar yang tinggal di Taman Midah, Taman Pertama, Taman Cantik, Taman Bukit Ria, Taman Kobena, PPR Pudu Ulu, Taman Shamelin, Taman Miharja, Jalan Peel dan sekitar Batu 2 ½ ke Batu 6 Jalan Cheras terpaksa juga mendaftarkan kemasukan Tahun 1 di SJKC Nam Kheong di kawasan Parlimen Bandar Tun Razak.

Malangnya kedua-dua buah sekolah iaitu SJKC di Taman Connaught I dan Taman Nam Kheong ini terpaksa menolak lebih kurang 500 enrolmen baru pada setiap tahun kerana sekolah-sekolah tersebut tidak dapat menampung permintaan atau keperluan daripada pelajar-pelajar dalam Bandar Tun Razak sendiri. Apatah lagi untuk menerima kemasukan pelajar-pelajar daripada selatan Cheras. Walaupun Kementerian Pelajaran ada membina sebuah sekolah di

Bandar Damai Perdana iaitu SJKC Taman Connaught II tetapi ia terletak dalam Parlimen Serdang yang menampung permintaan pelajar dari 15 kawasan perumahan dalam Parlimen Serdang dan ia di bawah pentadbiran Jabatan Pelajaran Selangor yang lebih mengutamakan pelajar-pelajar dari negeri Selangor dan ini sudah pasti tidak boleh menempatkan kemasukan pelajar dari kawasan Parlimen Cheras.

Dengan sebab itu ibu bapa yang sangat sayangkan anak-anak mereka supaya menerima pendidikan bahasa ibunda terpaksa mendaftarkan anak-anak mereka di SJKC Sam Yoke, SJKC Chung Kwo ataupun di SJKC Kong Meng, SJKC Pik Chee, SJKC Ching Ho yang terletak dalam kawasan Parlimen Bukit Bintang di Pudu. Akan tetapi ramai ibu bapa terpaksa menempatkan anak-anak mereka di sekolah-sekolah kebangsaan dan terpaksa mengorbankan hasrat mereka untuk mendapatkan pendidikan bahasa ibunda atas sebab-sebab seperti masalah kesulitan pengangkutan bas sekolah yang tidak memberi perkhidmatan khusus ke sekolah-sekolah tersebut dan ibu bapa terpaksa bersusah payah dalam masa yang sama untuk pergi bekerja dan dalam masa yang sama juga untuk menghantar anak ke sekolah tersebut dengan kenderaan sendiri atau menaiki bas Rapid KL.

Oleh itu sudah sampai masanya bagi Kementerian Pelajaran membuat keputusan untuk membina sekurang-kurangnya dua buah SJKC dalam Parlimen Cheras di kawasan selatan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan di tanah-tanah rizab untuk projek pembangunan sekolah rendah baru.

Saya suka memberi peringatan kepada kerajaan bahawa belajar dan menggunakan bahasa ibunda serta usaha untuk mempromosinya adalah hak asasi warganegara yang dijamin oleh Perlembagaan Persekutuan. Apatah lagi Parlimen Cheras yang diduduki oleh 83% pendudukan berketurunan Cina maka mereka berhak mendapat kemudahan tersebut untuk anak-anak mereka mempelajari bahasa ibunda. Permintaan ini adalah suatu yang mendesak selama ini dan sudah sampai masanya untuk ditunaikan oleh kerajaan. Terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Ya, kementerian menjawab. Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, sila.

**5.46 ptg.**

**Setiausaha Parlimen Kementerian Pelajaran [Puan Komala Devi]:** Tuan Yang di-Pertua, pada kesempatan ini izinkan saya memberi penjelasan terhadap perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Cheras berkaitan masalah persekolahan di kawasan Parlimen Cheras.

Tuan Yang di-Pertua, telah menjadi tanggungjawab Kementerian Pelajaran Malaysia dengan mengambil berat dan memberi perhatian yang sewajarnya untuk mengatasi setiap permasalahan yang dihadapi oleh ibu bapa bagi semua kaum, dalam apa juga perkara berkaitan pendidikan. Dalam hal ini agenda besar kerajaan adalah membangunkan pendidikan negara

dalam aspek yang menyeluruh merapatkan jurang pembangunan dan pencapaian antara bandar dan luar bandar, menyediakan guru yang cukup dan berkualiti, memperbaiki sekolah yang daif khususnya di kawasan luar bandar dan pendalaman serta memberikan akses dan pendidikan yang berkualiti kepada semua murid.

Namun demikian, pembangunan sekolah jenis kebangsaan tidak pernah diabaikan. Sehubungan itu, pelbagai usaha dan cara telah dilaksanakan bagi mengatasi masalah keperluan sekolah jenis kebangsaan Cina dan sekolah jenis kebangsaan Tamil. Bagi SJKC dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, Kementerian Pelajaran telah memperuntukkan sebanyak RM174.34 juta untuk kerja-kerja pembinaan baru, gantian dan tambahan serta ubahsuai dan naik taraf. Dana pembangunan sebanyak RM100 juta juga disediakan untuk sekolah-sekolah bantuan kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian menyedari akan masalah persekolahan murid di kawasan Cheras seperti yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat Cheras. Walau bagaimanapun kementerian sentiasa memikirkan pelbagai alternatif untuk mengatasi masalah tersebut. Antaranya:

- (i) selain SJKC terdapat pelbagai aliran sekolah yang boleh dipilih oleh ibu bapa di kawasan Parlimen Cheras memandangkan banyak lagi sekolah sedia ada yang boleh menampung keperluan pendidikan masyarakat setempat. Untuk makluman, pada masa ini, terdapat 21 buah sekolah rendah sedia ada dalam kawasan Parlimen Cheras. Daripada jumlah tersebut 18 buah sekolah adalah sekolah kebangsaan, dua buah sekolah jenis kebangsaan Cina dan sebuah sekolah jenis kebangsaan Tamil yang boleh menjadi pilihan ibu bapa;
- (ii) bagi memenuhi keperluan pendidikan di kawasan Parlimen Cheras, dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, Kementerian Pelajaran telah merancang pelaksanaan 23 projek pembangunan pendidikan. Projek-projek tersebut merangkumi pembinaan sekolah baru, bangunan tambahan dan gantian serta kerja-kerja ubahsuai naik taraf kemudahan pendidikan;
- (iii) bagi keperluan murid di kawasan Cheras Selatan, pihak Kementerian Pelajaran juga akan berusaha untuk menjadikan SJKC berkaitan seperti SJKC Nam Kheong, KL dan SJKC Taman Connaught, KL beroperasi sepenuhnya dalam dua sesi sekiranya permintaan memerlukan untuk berbuat demikian.

## ■1750

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dua buah sekolah di atas tidak melaksanakan dua sesi persekolahan secara seimbang di mana tahun tiga, empat, lima dan enam adalah sesi pagi dan tahun satu dan dua pada sesi petang. Manakala di kawasan Cheras Utara pula, SJKC Chung Hwa dan SJKC Sham Yuk masih belum menampung kemasukan murid ke sekolah-sekolah berkenaan.

Keempat, selain daripada sekolah-sekolah di kawasan Parlimen Cheras, murid-murid di kawasan tersebut boleh belajar di sekolah-sekolah lain yang berdekatan walaupun terletak dalam negeri Selangor seperti SJKC Taman Connaught 2 dan sekolah-sekolah berdekatan yang lain.

Bermula tahun 2007, SJKC Taman Connaught 2 telah beroperasi dalam dua sesi bagi menampung keperluan pendidikan di kawasan sekitarnya. Adalah dijangkakan bahawa sekolah ini dapat menampung seramai 2,400 hingga 2,700 murid dengan melaksanakan dua sesi persekolahan. Begitu juga dengan SJKC Batu 9, Cheras yang masih boleh menerima kemasukan murid kerana sekolah tersebut boleh menampung *enrolmen* seramai 2,700 murid.

Tuan Yang di-Pertua, pada dasarnya Kementerian Pelajaran Malaysia sentiasa memastikan kemudahan pendidikan yang disediakan adalah untuk semua golongan masyarakat selari dengan hasrat kerajaan ke arah menyatupadukan rakyat dan mengekalkan perpaduan kaum. Justeru agenda memperkasa sekolah kebangsaan tetap menjadi tunjang kepada Dasar Pendidikan Negara dan usaha-usaha yang telah dilakukan membuktikan bahawa agenda ini untuk kepentingan semua kaum di Malaysia.

Kementerian Pelajaran berharap penjelasan ini dapat menjawab segala kemusykilan yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat. Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]:** Baik. Ahli-ahli Yang Berhormat, urusan kita hari ini selesai. Oleh itu Dewan yang mulia ini in ditangguhkan sehingga esok, Khamis, 28 Jun 2007. Dewan ditangguhkan.

***Dewan ditangguhkan pada pukul 5.52 petang.***

**LAMPIRAN**

D.R. 39/2006

PINDAAN DALAM JAWATANKUASA

RANG UNDANG-UNDANG BIOKESELAMATAN 2006

1. Rang Undang-Undang ini dipinda dalam *subfasal 12(2)* dalam—
  - (a) perenggan (a), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”; dan
  - (b) perenggan (b), dengan menggantikan perkataan “dua juta” dengan perkataan “lima ratus ribu”.
2. *Subfasal 16(7)* dipinda dalam—
  - (a) perenggan (a), dengan menggantikan perkataan “lima ratus ribu” dengan perkataan “satu ratus ribu”; dan
  - (b) perenggan (b), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”.
3. *Fasal 18* dipinda dalam –
  - (a) subseksyen (2), dengan menggantikan perkataan “kemungkinan bahaya” dengan perkataan “risiko”;
  - (b) perenggan (6)(a), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”; dan
  - (c) perenggan (6)(b), dengan menggantikan perkataan “dua juta” dengan perkataan “lima ratus ribu”.
4. *Fasal 19* dipinda dalam –
  - (a) perenggan (1)(a), dengan menggantikan perkataan “kemungkinan bahaya” dengan perkataan “risiko”;
  - (b) perenggan (5)(a), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”; dan
  - (c) perenggan (5)(b), dengan menggantikan perkataan “dua juta” dengan perkataan “lima ratus ribu”.
5. *Subfasal 22(2)* dipinda dalam –

- (a) perenggan (a), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”; dan
  - (b) perenggan (b), dengan menggantikan perkataan “dua juta” dengan perkataan “lima ratus ribu”.
- 6. *Subfasal 26(2)* dipinda dalam—
  - (a) perenggan (a), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”; dan
  - (b) perenggan (b), dengan menggantikan perkataan “dua juta” dengan perkataan “lima ratus ribu”.
- 7. *Subfasal 30(6)* dipinda dalam—
  - (a) perenggan (a), dengan menggantikan perkataan “lima ratus ribu” dengan perkataan “satu ratus ribu”; dan
  - (b) perenggan (b), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”.
- 8. *Subfasal 31(2)* dipinda dalam —
  - (a) perenggan (a), dengan menggantikan perkataan “lima ratus ribu” dengan perkataan “satu ratus ribu”; dan
  - (b) perenggan (b), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”.
- 9. *Fasal 32* dipinda dalam—
  - (a) subseksyen (2), dengan menggantikan perkataan “kemungkinan bahaya” dengan perkataan “risiko”;
  - (b) perenggan (4)(a), dengan menggantikan perkataan “lima ratus ribu” dengan perkataan “satu ratus ribu”; dan
  - (c) perenggan (4)(b), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”.
- 10. *Fasal 33* dipinda dalam —
  - (a) perenggan (1)(a), dengan menggantikan perkataan “kemungkinan bahaya” dengan perkataan “risiko”;
  - (b) perenggan (3)(a), dengan menggantikan perkataan “lima ratus ribu” dengan perkataan “satu ratus ribu”; dan
  - (c) perenggan (3)(b), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”.
- 11. *Subfasal 36(4)* dipinda dalam —
  - (a) perenggan (a), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan

perkataan “dua ratus lima puluh ribu”; dan

- (b) perenggan (b), dengan menggantikan perkataan “dua juta” dengan perkataan “lima ratus ribu”.

12. *Subfasal 37(2)* dipinda dalam—

- (a) perenggan (a), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”; dan
- (b) perenggan (b), dengan menggantikan perkataan “dua juta” dengan perkataan “lima ratus ribu”.

13. *Fasal 59* dipinda dengan memasukkan selepas subseksyen (3) subseksyen yang berikut:

“(4) Kecuali bagi maksud Akta ini atau bagi maksud apa-apa prosiding sivil atau jenayah di bawah mana-mana undang-undang bertulis atau jika selainnya dibenarkan oleh Ketua Pengarah, mengikut mana-mana yang berkenaan—

- (a) tiada anggota Lembaga atau Jawatankuasa Penasihat, atau mana-mana jawatankuasa atau jawatankuasa kecilnya, mengikut mana-mana yang berkenaan;
- (b) tiada seorang pun yang menghadiri mana-mana mesyuarat Lembaga atau Jawatankuasa Penasihat, atau mana-mana jawatankuasa atau jawatankuasa kecilnya, mengikut mana-mana yang berkenaan; atau
- (c) Ketua Pengarah dan mana-mana pegawai yang dilantik di bawah subseksyen 8(1),

sama ada semasa tempoh memegang jawatan atau semasa tempoh pekerjaannya atau selepas itu, boleh menzahirkan apa-apa maklumat yang didapatinya semasa menjalankan tugasnya yang baginya kerahsiaan telah diberikan di bawah subseksyen (3).

- (5) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (4) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu bulan atau kedua-duanya.”.

14. *Fasal 67* dipinda dalam —

- (a) perenggan (a), dengan menggantikan perkataan “satu juta” dengan perkataan “dua ratus lima puluh ribu”; dan
- (b) perenggan (b), dengan menggantikan perkataan “dua juta” dengan perkataan “lima ratus ribu”.

1. Pindaan dalam perenggan 1, 2, 3(b) dan (c), 4(b) dan (c), 5, 6, 7, 8, 9(b) dan (c), 10(b) dan (c), 11, 12, dan 14 bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi penalti yang munasabah.
2. Pindaan dalam perenggan 3(a), 4(a), 9(a) dan 10(a) bertujuan untuk memperuntukkan bahawa mestilah terdapat risiko ditimbulkan kepada kesihatan manusia, tumbuh-tumbuhan atau haiwan sebelum Lembaga mengkaji semula kelulusan, membatalkan kelulusan, membuat perintah pemberhentian sementara, mengkaji semula pemberitahuan, membuat perintah pemberhentian atau apa-apa perintah lain sebagaimana yang difikirkan patut oleh Lembaga.
3. Pindaan dalam perenggan 13 bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi perlindungan maklumat sulit dan penalti bagi penzahiran tanpa kebenaran.

[PN (U<sup>2</sup>) 2171/V]

Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar  
12 Jun 2007

### **English Version**

D.R. 39/2006

#### AMENDMENT IN COMMITTEE

#### BIOSAFETY BILL 2006

15. The Bill is amended in *subclause 12(2)* in –
  - (a) paragraph (a), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”; and
  - (c) paragraph (b), by substituting for the words “two million” the words “five hundred thousand”.
16. *Subclause 16(7)* is amended in–
  - (a) paragraph (a), by substituting for the words “five hundred thousand” the words “one hundred thousand”; and
  - (b) paragraph (b), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”.
17. *Clause 18* is amended in–
  - (a) subsection (2), by substituting for the words “likelihood of danger” the word “risk”;
  - (b) paragraph (6)(a), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”; and
  - (c) paragraph (6)(b), by substituting for the words “two million” the words “five

hundred thousand”.

18. *Clause 19* is amended in –

- (d) paragraph (1)(a), by substituting for the words “likelihood of danger” the word “risk”;
- (e) paragraph (5)(a), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”; and
- (f) paragraph (5)(b), by substituting for the words “two million” the words “five hundred thousand”.

19. *Subclause 22(2)* is amended in –

- (c) paragraph (a), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”; and
- (d) paragraph (b), by substituting for the words “two million” the words “five hundred thousand”.

20. *Subclause 26(2)* is amended in–

- (c) paragraph (a), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”; and
- (d) paragraph (b), by substituting for the words “two million” the words “five hundred thousand”.

21. *Subclause 30(6)* is amended in–

- (c) paragraph (a), by substituting for the words “five hundred thousand” the words “one hundred thousand”; and
- (d) paragraph (b), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”.

22. *Subclause 31(2)* is amended in –

- (c) paragraph (a), by substituting for the words “five hundred thousand” the words “one hundred thousand”; and
- (d) paragraph (b), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”.

23. *Clause 32* is amended in–

- (d) subsection (2), by substituting for the words “likelihood of danger” the word “risk”;
- (e) paragraph (4)(a), by substituting for the words “five hundred thousand” the words “one hundred thousand”; and

- (f) paragraph (4)(b), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”.

24. *Clause 33* is amended in –

- (d) paragraph (1)(a), by substituting for the words “likelihood of danger” the word “risk”;
- (e) paragraph (3)(a), by substituting for the words “five hundred thousand” the words “one hundred thousand”; and
- (f) paragraph (3)(b), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”.

25. *Subclause 36(4)* is amended in –

- (c) paragraph (a), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”; and
- (d) paragraph (b), by substituting for the words “two million” the words “five hundred thousand”.

26. *Subclause 37(2)* is amended in –

- (c) paragraph (a), by substituting for the words “one million” the words “two hundred and fifty thousand”; and
- (d) paragraph (b), by substituting for the words “two million” the words “five hundred thousand”.

27. *Clause 59* is amended by inserting after subsection (3) the following subsections:

“(4) Except for the purposes of this Act or for the purposes of any civil or criminal proceedings under any written law or where otherwise authorized by the Director General, as the case may be –

- (d) no member of the Board or Advisory Committee, or any of its committees or subcommittees, as the case may be;
- (e) no person attending any meeting of the Board or Advisory Committee, or any of its committees or subcommittees, as the case may be; or
- (f) the Director General and any officer appointed under subsection 8(1),

whether during his tenure of office or during his employment or thereafter, shall disclose any information obtained by him in the course of his duties for which confidentiality has been granted under subsection (3).

(5) Any person who contravenes subsection (4) commits an offence and shall, on conviction, be liable to a fine not exceeding ten thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one month or to both.”.

28. *Clause 67* is amended in –

- (a) paragraph (a), by substituting for the words "one million" the words "two hundred and fifty thousand"; and
- (b) paragraph (b), by substituting for the words "two million" the words "five hundred thousand".

---

#### EXPLANATORY STATEMENT

1. The amendments in paragraphs 1, 2, 3(b) and (c), 4(b) and (c), 5, 6, 7, 8, 9(b) and (c), 10(b) and (c), 11, 12, and 14 seek to provide for reasonable penalties.
2. The amendments in paragraphs 3(a), 4(a), 9(a) and 10(a) seek to provide that there must be a risk posed to human, plant or animal health before the Board may review the approval, revoke approval, make a temporary cessation order, review the notification, make a cessation order or any other order as the Board thinks fit.
3. The amendment in paragraph 13 seeks to provide for protection of confidential information and penalties for unauthorized disclosure.

[PN (U<sup>2</sup>) 2171/V]

Minister of Natural Resources and Environment  
12 June 2007

\*\*\*\*\*

D.R. 39/2006

## PINDAAN DALAM JAWATANKUASA

## RANG UNDANG-UNDANG BIOKESELAMATAN 2006

1. Rang Undang-Undang ini dipinda dengan menggantikan *fasal 49* dengan *fasal* yang berikut:

**“Pemeriksaan orang yang mengetahui kes**

**49.** (1) Seseorang pegawai penguat kuasa yang membuat penyiasatan di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan yang dibuat di bawah Akta ini boleh memeriksa secara lisan mana-mana orang yang dijangkakan mengetahui fakta dan hal keadaan kes itu.

(2) Orang itu adalah terikat untuk menjawab segala soalan yang berhubungan dengan kes itu yang dikemukakan kepadanya oleh pegawai penguat kuasa, tetapi dia boleh enggan menjawab apa-apa soalan yang jawapannya mungkin mendedahkannya kepada suatu pertuduhan jenayah atau penalti atau pelucuthakan.

(3) Seseorang yang membuat pernyataan di bawah seksyen ini adalah terikat di sisi undang-undang untuk menyatakan yang benar, sama ada atau tidak pernyataan itu dibuat keseluruhannya atau sebahagiannya bagi menjawab soalan itu.

(4) Seseorang pegawai penguat kuasa yang memeriksa seseorang di bawah subseksyen (1) hendaklah terlebih dahulu memaklumkan orang itu mengenai peruntukan subseksyen (2) dan (3).

(5) Suatu pernyataan yang dibuat oleh mana-mana orang di bawah seksyen ini hendaklah, bilamana mungkin, diubah ke dalam bentuk bertulis dan ditandatangani oleh orang yang membuatnya atau dilekatkan dengan cap ibu jarinya, mengikut mana-mana yang berkenaan, selepas —

- (a) pernyataan itu dibacakan kepadanya dalam bahasa pernyataan itu dibuat olehnya; dan
- (b) dia diberi peluang untuk membuat apa-apa pembetulan yang dia mahu.

**Kebolehterimaan pernyataan sebagai keterangan**

**49A.** (1) Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam seksyen ini, tiada pernyataan yang dibuat oleh mana-mana orang kepada seseorang pegawai penguat kuasa semasa penyiasatan dibuat di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan yang dibuat di bawah Akta ini boleh digunakan sebagai keterangan.

(2) Apabila mana-mana saksi dipanggil bagi pendakwaan atau bagi pembelaan, selain tertuduh, mahkamah hendaklah, atas permintaan tertuduh atau pendakwa, merujuk kepada mana-mana pernyataan yang dibuat oleh saksi itu kepada seseorang pegawai penguat kuasa semasa sesuatu penyiasatan di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan yang dibuat di bawah Akta ini dan boleh kemudiannya, jika mahkamah berpendapat patut demi kepentingan keadilan, mengarahkan supaya tertuduh diberikan suatu salinan pernyataan itu dan pernyataan itu boleh digunakan untuk mencabar kebolehpercayaan saksi itu mengikut cara yang diperuntukkan oleh Akta Keterangan 1950 [Akta 56].

(3) Jika tertuduh telah membuat suatu pernyataan semasa sesuatu penyiasatan, pernyataan itu boleh diterima sebagai keterangan bagi menyokong pembelaannya semasa perbicaraan.

(4) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini boleh disifatkan terpakai bagi mana-mana pernyataan yang dibuat semasa suatu perbarisan cam atau terangkum dalam seksyen 27 atau perenggan 32(1)(a), (i) dan (j) Akta Keterangan 1950.

(5) Apabila mana-mana orang dipertuduh atas apa-apa kesalahan berhubung dengan pembuatan atau kandungan apa-apa pernyataan yang dibuat olehnya kepada seseorang pegawai penguat kuasa semasa sesuatu penyiasatan yang dibuat di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan yang dibuat di bawah Akta ini, pernyataan itu boleh digunakan sebagai keterangan dalam kes pendakwaan.”.

2. Dalam HURAIAN dengan menggantikan *Fasal 49* dalam perenggan 7 dengan *fasal* yang berikut:

“*Fasal 49* bertujuan untuk memberi pegawai penguat kuasa, kuasa untuk memeriksa secara lisan mana-mana orang yang dijangkakan mengetahui fakta dan hal keadaan kes dan *fasal 49A* memperkatakan tentang peruntukan yang berhubung dengan kebolehterimaan pernyataan sebagai keterangan.”.

---

## HURAIAN

1. Pindaan kepada *fasa*/ 49 bertujuan untuk mengadakan peruntukan yang selaras dengan pindaan kepada seksyen 113 Kanun Tatacara Jenayah melalui Akta A1274.
2. Pindaan dalam perenggan 2 adalah bagi maksud penjelasan.

[PN (U2) 2171]

Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar  
25 April 2007

**English Version**

D.R. 39/2006

## AMENDMENT IN COMMITTEE

## BIOSAFETY BILL 2006

1. This Bill is amended by substituting for *clause* 49 the following *clauses*:

**“Examination of persons acquainted with case**

**49.** (1) An enforcement officer making an investigation under this Act or any regulations made under this Act may examine orally any person supposed to be acquainted with the facts and circumstances of the case.

(2) Such person shall be bound to answer all questions relating to such case put to him by the enforcement officer, but he may refuse to answer any question the answer to which would have a tendency to expose him to a criminal charge or penalty or forfeiture.

(3) A person making a statement under this section shall be legally bound to state the truth, whether or not such statement is made wholly or partly in answer to questions.

(4) The enforcement officer examining a person under subsection (1) shall first inform that person of the provisions of subsections (2) and (3).

(5) A statement made by any person under this section shall, wherever possible, be reduced into writing and signed by the person making it or affixed with his thumb print, as the case may be, after —

- (a) it has been read to him in the language in which he made it; and

(b) he has been given an opportunity to make any correction he may wish.

#### **Admissibility of statement in evidence**

**49A.** (1) Except as provided in this section, no statement made by any person to an enforcement officer in the course of an investigation made under this Act or any regulations made under this Act shall be used in evidence.

(2) When any witness is called for the prosecution or for the defence, other than the accused, the court shall, on the request of the accused or the prosecutor, refer to any statement made by that witness to an enforcement officer in the course of an investigation under this Act or any regulations made under this Act and may then, if the court thinks fit in the interest of justice, direct the accused to be furnished with a copy of it and the statement may be used to impeach the credit of the witness in the manner provided by the Evidence Act 1950 [Act 56].

(3) Where the accused had made a statement during the course of investigation such statement may be admitted in evidence in support of his defence during the course of the trial.

(4) Nothing in this section shall be deemed to apply to any statement made in the course of an identification parade or falling within section 27 or paragraphs 32(1) (a), (i) and (j) of the Evidence Act 1950.

(5) When any person is charged with any offence in relation to the making or the contents of any statement made by him to an enforcement officer in the course of an investigation made under this Act or any regulations made under this Act, that statement may be used as evidence in the prosecution's case."

2. In the EXPLANATORY STATEMENT by substituting for *Clause 49* in paragraph 7 the following *clause*:

"*Clause 49* seeks to empower the enforcement officer to examine orally any person supposed to be acquainted with the facts and circumstances of the case and *clause 49A* deals with the provision relating to the admissibility of statements in evidence."

---

EXPLANATORY STATEMENT

1. The amendment to *clause* 49 seeks to be in line with the amendment made to section 113 of the Criminal Procedure Code vide Act A1274.
2. The amendment in paragraph 2 is for purposes of clarification.

[PN (U2) 2171]

Minister of Natural Resources and Environment  
25 April 2007